

-
-

Hodnocení výsledků dopadů

Metodika
VI

-
-

Hodnocení výsledků a dopadů

Metodika
VI

Metodika byla zpracována v rámci projektu „Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití (EF-TRANS)“, který je jedním z Individuálních projektů národních řešených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Zpracoval:
Autorský kolektiv Technologického centra AV ČR

Na zpracování této metodiky se jako expert podílel:
René Samek

Při tvorbě metodiky byly s laskavým svolením Higher Education Funding Council for England využity podklady HEFCE Guidance on Related Companies for Higher Education Institutions (2005/48).

Metodika není závazným předpisem. Jedná se pouze o nabídnutý nástroj, který by měl výzkumným organizacím pomoci při využití výsledků výzkumu a vývoje v praxi. Metodika vychází ze znění právních předpisů platných v době jejího zpracování.

Cílem metodiky monitorování a hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů je poskytnout pracovníkům vysokých škol a veřejných výzkumných institucí zapojených do procesu komercializace metodický podklad pro zpracování vlastních metodik monitorování komercializace a hodnocení jejich dopadů. Metodika sestává ze dvou samostatných logických částí – metodiky monitorování a metodiky hodnocení dopadů.

Metodika monitorování představuje základní metodické otázky spojené s tvorbou a implementací metodiky monitorování na vysoké škole a veřejné výzkumné instituci a navrhuje možné tematické (obsahové) zaměření monitorování.

Hlavní důvod pro monitorování komercializace duševního vlastnictví spočívá v získání informací o jejím proběhu a výsledcích pro potřeby managementu institucí VaV. Tyto informace jsou využitelné především pro efektivní řízení procesu komercializace a tvorbu dlouhodobých, strategických rozhodnutí o dalším směřování aktivit vysokých škol a veřejných výzkumných institucí. Monitorování provádějí pouze pracovníci výzkumné instituce.

Monitorování je rozděleno do 4 dílčí aktivit: (i.) monitorování systému komercializace, (ii.) monitorování výsledků komercializace, (iii.) monitorování využití příjmů z komercializace a (iv.) monitorování využití výsledků aplikační sféry.

Postup monitorování lze obecně shrnout do následujících kroků: (i.) stanovení důvodů pro monitorování, (ii.) stanovení oblasti pro monitorování, (iii.) stanovení struktury monitorovací zprávy, (iv.) sběr informací, (v.) zpracování informací, (vi.) vypracování monitorovací zprávy, (vii.) schválení monitorovací zprávy, (viii.) využití a diseminace zprávy.

Metodika hodnocení dopadů komercializace seznamuje se základními metodickými aspekty hodnocení dopadů, vymezuje možné dopady komercializace na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a ekonomický rozvoj regionů a stanovuje možné indikátory pro jejich hodnocení.

Důvodem pro hodnocení dopadů je zmapování dlouhodobých přínosů komercializace. Jeho využití spočívá ve strategickém rozhodování na výzkumných institucích i orgánem místní a regionální správy i v podpoře běžných (operačních) rozhodnutí v procesu komercializace.

Hlavními uživateli výsledků hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví jsou: management výzkumných institucí, pracovníci center transferu technologií, výzkumníci (akademičtí pracovníci), poskytovatelé podpory VaV (tj. poskytovatelé institucionální a účelové podpory VaV), představitelé místní a regionální správy (města, kraje), podnikatelé (zástupci aplikační sféry) a případně široká odborná i laická veřejnost.

Dopady lze hodnotit na úrovni jednotlivých poznatků nebo na celkové úrovni, tj. za všechny komercializované poznatky. Hodnocení dopadů jednotlivých poznatků lze provádět před zahájením komercializace a po jejím ukončení. Celkové hodnocení dopadů je možné realizovat po ukončení komercializace všech poznatků zahrnutých do hodnocení. Specifické hodnocení dopadů představuje hodnocení dopadů na systém komercializace, které lze provádět průběžně.

Hodnocení dopadů mohou provádět interní či externí hodnotitelé. Lze jej provádět s využitím kvantitativních a kvalitativních metod. Jejich výběr závisí na cíli hodnocení a na jednotlivých otázkách. Pro kvantitativní hodnocení dopadů metodika navrhuje základní indikátory.

Postup hodnocení dopadů lze obecně shrnout do následujících kroků: (i.) zjištění potřeby pro realizaci hodnocení, (ii.) formulování cílů a základních otázek, (iii.) výběr hodnotitelů a sestavení hodnotitelského týmu, (iv.) identifikace dopadů, (v.) výběr vhodných metod pro hodnocení, (vi.) získání informací o hodnotách ukazatelů pro hodnocení, (vii.) provedení doplňujícího kvalitativního šetření, (viii.) analýza získaných informací a (ix.) formulování závěrů.

Pro snadnější práci jsou všechny metodiky provázány třemi různými typy odkazů:

odkazy v rámci dokumentu:

při kliknutí na odkaz budete přesměrováni na příslušnou stranu, kde se cíl nachází;

pro návrat zpět na místo, odkud jste se na cílovou stranu dostali, využijte klávesovou zkratku „Alt+levá šipka“, kterou podporuje většina nástrojů pro čtení PDF (např.: Adobe Reader);

křížové odkazy mezi jednotlivými metodikami:

při kliknutí na tento odkaz se vám otevře v novém okně prohlížeče příslušná metodika;

hyperlinky na externí URL:

při kliknutí na hyperlink se vám zobrazí ve vašem výchozím internetovém prohlížeči požadovaná URL; v případě, že se tak nestane, je pravděpodobnou příčinou neplatnost dané URL; jelikož je internet dynamické médium, autoři mohou zaručit funkčnost všech hyperlinků pouze v době vydání daného dokumentu.

Obsah

Anotace	7
Definice pojmů	10
Seznam zkratk	12
1 Úvod	14
2 Právní prostředí	18
3 Vlastní metodika	20
3.1 Metodika monitorování komercializace duševního vlastnictví	20
A. Co je monitorování?	20
B. Proč je třeba monitorovat komercializaci?	21
C. Co se monitoruje?	21
D. Jaké jsou výstupy z monitorování?	21
E. Komu je monitorování určeno?	22
F. Kdo provádí monitorování?	22
G. Jak se používají metody pro monitorování?	23
H. Jak postupovat při monitorování?	23
I. Kontrolní seznam pro monitorování	34
3.2 Metodika hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví	38
A. Co je hodnocení dopadů?	38
B. Co je dopad?	39
C. Proč je třeba hodnotit dopady komercializace?	39
D. Co se hodnotí?	39
E. Jaké jsou výstupy z hodnocení dopadů?	40
F. Komu je hodnocení dopadů určeno?	41
G. Kdo provádí hodnocení dopadů?	43
H. Jaké metody se používají pro hodnocení dopadů?	44
I. Jak hodnotit dopady komercializace poznatků společenských věd?	46
J. Jak postupovat při hodnocení dopadů?	47
K. Kontrolní seznam pro hodnocení dopadů	55
4 Doporučení pro monitorování a hodnocení dopadů	64
5 Závěr	68
6 Literatura	70

PŘÍLOHY

1	Právní rámec pro komercializaci duševního vlastnictví	74
2	Aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí	78
3	Struktura monitorovacích zpráv	82
4	Indikátory pro monitorování náročnosti na lidské a finanční zdroje komercializace	85
5	Indikátory pro monitorování aktivit center transferu technologií	87
6	Monitorovací indikátory pro výsledky VaV bez právní ochrany	89
7	Monitorovací indikátory pro výsledky VaV s právní ochranou	91
8	Indikátory pro monitorování realizace způsobu komercializace výsledků VaV	93
9	Indikátory pro monitorování zakládání spin-off firem	94
10	Indikátory pro monitorování příjmů z komercializace výsledků VaV	96
11	Indikátory pro monitorování využití příjmů z komercializace	98
12	Indikátory pro monitorování využití výsledků VaV aplikační sférou	100
13	Monitorovací systém	103
14	Charakteristika dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí	108
15	Dopady komercializace duševního vlastnictví na socioekonomický rozvoj regionů	139
16	Postup hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví pro jednotlivé druhy hodnocení dopadů	154
17	Indikátory pro hodnocení dopadů	163

	Pojem	Podrobnější popis
	Dopad	Dopad je dlouhodobý projev, který jde za rámec okamžitých efektů. Nenastává bezprostředně, ale až po určitém časovém období, po kterém se může dostatečně rozvinout.
Formativní přístup hodnocení dopadů		Formativní hodnocení se používá pro zhodnocení průběhu procesu komercializace. Cílem formativního hodnocení je získat informace o dosavadním průběhu procesu komercializace, o jeho slabých stránkách a iniciovat změny, které umožní zefektivnění procesu komercializace.
	Hodnocení dopadů	Hodnocení dopadů je proces, který sbírá, analyzuje a interpretuje informace o komercializaci duševního vlastnictví za účelem zhodnocení jejich přínosů (vlivu) na aktivity výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů.
	Hodnocení ex-ante	Ex-ante hodnocení se provádí před uskutečněním komercializace poznatků VaV. Jeho cílem je identifikovat možné dopady a zhodnotit jejich předpokládaný rozsah.
	Hodnocení ex-post	Hodnocení se provádí po uskutečnění komercializace, po určité době, po které se plně projeví konkrétní dopady. Jeho cílem je zhodnotit rozsah skutečných dopadů.
Indikátor pro hodnocení dopadů		Kvantifikovatelné indikátory sloužící ke zhodnocení hloubky (rozsahu) dopadu na jednotlivé aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na hospodářský a sociální rozvoj regionů.
	Monitorování	Činnost, která se systematicky zabývá sběrem, tříděním, agregováním a ukládáním relevantních informací pro potřeby řízení systému komercializace duševního vlastnictví.
	Monitorovací systém	Elektronický systém na bázi intranetu vytvořený pro potřeby monitorování a sloužící ke sběru, aktualizaci a zpracovávání informací o výsledcích a průběhu procesu komercializace a vytváření tabulkových a grafických výstupů.
	Monitorovací ukazatel	Kvantifikovatelný indikátor umožňující sledovat a hodnotit průběh a výsledky procesu komercializace duševního vlastnictví.
	Monitorovací zpráva	Hlavní výstup z monitorování komercializace poznatků VaV. Přehledným způsobem shrnuje průběh komercializace a dosažené výsledky. Může být zpracovávána každoročně, kdy shrnuje komercializaci v daném kalendářním roce, nebo může být zaměřená problémově.
	Nepřímý dopad	Nepřímý dopady nastává zprostředkovaně jako vedlejší efekt. U nepřímého dopadu neexistuje přímá vazba mezi příčinou a následkem, ale tato vazba je zprostředkovaná.

Přímý dopad

Přímými dopady jsou dopady, které nastaly přímo, očekávaně, jako bezprostřední důsledek komercializace. U přímého dopadu existuje přímá a jednoznačně prokazatelná vazba mezi příčinou a následkem (tedy mezi uskutečněnou komercializací poznatku VaV a projevem v podobě dopadu).

Sumativní hodnocení dopadů

Sumativní přístup se zaměřuje na hodnocení výsledků a dopadů komercializace. Používá se především po uskutečnění komercializace, po určité době od realizace komercializace, po které se již plně projeví její dopady. Sumativní hodnocení je typicky kvantitativní využívající jasně definované indikátory a statistické metody pro zpracování jejich výše.

Seznam zkratek

Zkratka	Popis
VŠ	Vysoká škola
v.v.i.	Veřejná výzkumná instituce
VaV	Výzkum a vývoj
VaVaI	Výzkum, vývoj a inovace
CTT	Centrum transferu technologií
MSP	Malý a střední podnik
USPTO	United States Patent and Trademark Office
SVTP	Společnost vědeckotechnických parků
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
BERD	Business Enterprise Research Development expenditure

1.1 Účel metodiky

Metodika monitorování a hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů je součástí individuálního národního projektu EF-TRANS realizovaného v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Jeho cílem je nastavit a pomoci realizovat efektivní transfer přenosu znalostí tvořených v rámci výzkumných a vývojových aktivit do praxe. Jednou z aktivit projektu je vytvoření metodik v oblasti komercializace poznatků výzkumu a vývoje (VaV), které mají napomoci vysokým školám a veřejným výzkumným institucím vytvořit si vlastní a efektivní systém komercializace. V rámci tohoto projektu je zpracováno celkem 7 metodik k jednotlivým aspektům komercializace duševního vlastnictví:

Metodika I - Systém komercializace

Metodika II - Ochrana duševního vlastnictví

Metodika III - Spolupráce s aplikační sférou

Metodika IV - Využití licencí

Metodika V - Zakládání firem

Metodika VI - Hodnocení výsledků a monitoring

Metodika VII - Výchova k podnikání

Předložená metodika monitorování a hodnocení je dílčí metodikou č. VI tohoto projektu.

Účelem metodiky je poskytnout pracovníkům vysokých škol a veřejných výzkumných institucí zapojených do procesu komercializace metodický podklad pro zpracování vlastních metodik monitorování komercializace a hodnocení dopadů komercializace.

Metodika je rozdělena do dvou hlavních částí:

metodika monitorování komercializace duševního vlastnictví;

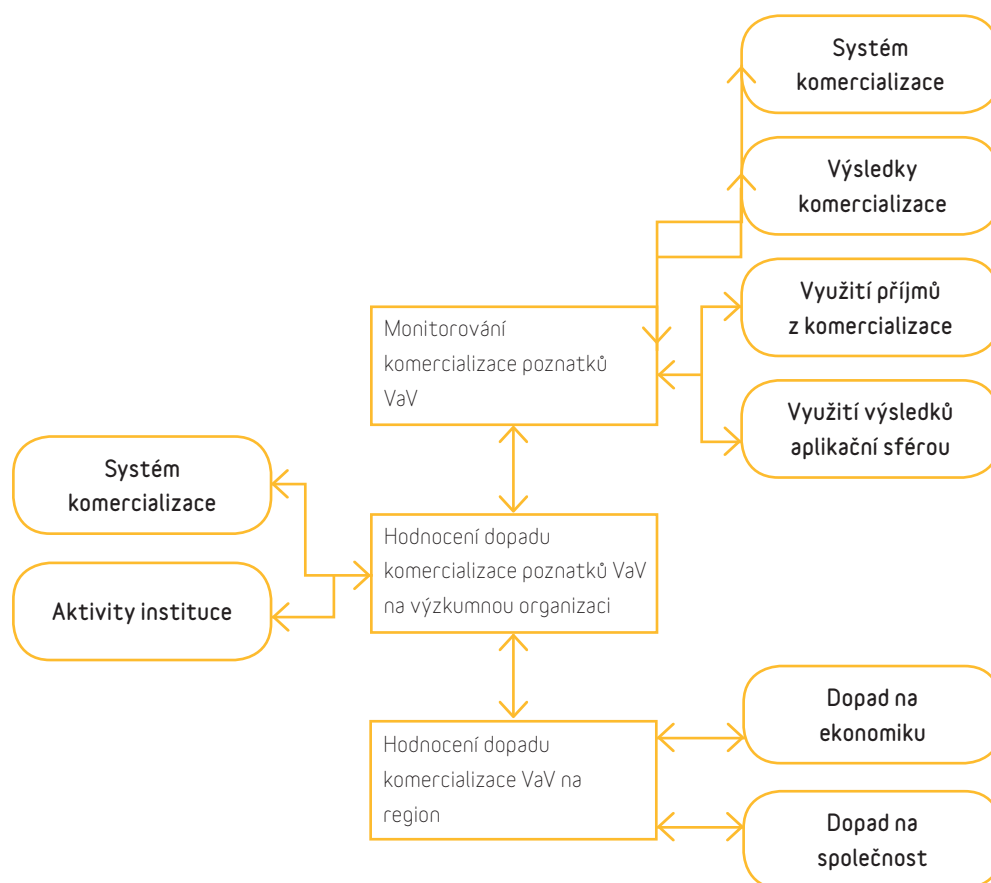
metodika hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví.

Cílem metodiky monitorování je poskytnout pracovníkům veřejných výzkumných institucí a vysokých škol účinný nástroj ke sledování průběhu a zkvalitňování procesu komercializace poznatků výzkumu a vývoje probíhajícího na těchto institucích. Metodika se zaměřuje na monitorování systému komercializace, výsledky komercializace, využití příjmů z komercializace a využití výsledků aplikační sférou.

1.2 Obsah metodiky

Cílem metodiky hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů je poskytnout pracovníkům těchto institucí účinný nástroj k hodnocení přínosů komercializace poznatků výzkumu a vývoje, který v důsledku přispěje k dlouhodobému rozvoji jednotlivých aktivit instituce i instituce jako celku a současně napomůže zkvalitnění inovačního prostředí a potenciálu regionu. Hodnocení dopadů sleduje přímé a nepřímé dopady komercializace jednotlivých poznatků VaV i komercializace jako celku na rozvoj aktivit vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

Navržená metodika sestává ze dvou hlavních částí - (i.) **z metodiky monitorování komercializace poznatků VaV a (ii.) z metodiky hodnocení dopadů komercializace poznatků VaV na aktivity výzkumných organizací** (vysokých škol a veřejných výzkumných organizací) a (ii.) na sociální a hospodářský rozvoj regionů, v nichž tyto instituce působí. Schematicky je systém metodiky znázorněn na obrázku č. 1.

Obr. 1: Zjednodušené schéma monitorování a hodnocení dopadů

2 Právní prostředí

Problematika vztahující se k aktivitám vysokých škol a veřejných výzkumných organizací a komercializaci jejich poznatků výzkumu a vývoje (VaV) je v ČR upravena několika zákony. Z nejdůležitějších zákonů se jedná o:

vysokoškolský zákon;
zákon o veřejných výzkumných institucích;
autorský zákon;
zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích;
zákon o ochranných známkách;
zákon o ochraně průmyslových vzorů;
zákon o užitných vzorech;
zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví;
zákon o ochraně biotechnologických vynálezů;
zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Dále se k uvedené problematice vztahují předpisy a doporučení Evropské komise. Jde zejména o:

Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01);
Doporučení komise o řízení duševního vlastnictví při činnostech předávání znalostí a o kodexu správné praxe pro univerzity a jiné veřejné výzkumné organizace;
Dobrovolná směrnice pro univerzity a jiné výzkumné organizace ke zlepšení jejich vazeb s podniky v Evropě.

Detailnější popis legislativy v oblasti ochrany duševního vlastnictví a jeho komercializace je uveden v příloze č. 1.

3 Vlastní metodika

3.1 Metodika monitorování komercializace duševního vlastnictví

Cílem metodiky monitorování komercializace duševního vlastnictví je poskytnout pracovníkům veřejných výzkumných institucí a vysokých škol účinný nástroj ke sledování průběhu a zkvalitňování procesu komercializace poznatků výzkumu a vývoje probíhajícího na těchto institucích.

Popis metodiky monitorování je rozdělen do 9 kapitol. První kapitola vymezuje termín monitorování. Navazující část charakterizuje důvod pro monitorování. Následně jsou popsány monitorované oblasti procesu komercializace. V další kapitole jsou představeny jednotlivé výstupy z monitorování. Jejich uživatelé jsou uvedeni v navazující části. Poté je blíže charakterizováno, kdo provádí monitorování a jaké jsou kompetence pracovníků a představitelů managementu institucí VaV v procesu monitorování. Následně jsou uvedeny metody používané pro monitorování. Další část popisuje jednotlivé kroky monitorování. V závěru je uveden seznam kontrolujících realizací jednotlivých kroků monitorování. Součástí metodiky jsou přílohy blíže představující příklady indikátorů pro monitorování a informační systém pro jejich sběr a zpracování.

Pro větší přehlednost jsou barevně odlišeny klíčové informace, které je třeba mít na paměti při přípravě a realizaci monitorování, části specifické pro výroční monitorovací zprávu a části pro ad-hoc monitorovací zprávu. Klíčové informace jsou uvedeny v červených rámečcích. Informace specifické pro výroční zprávy jsou v zelených rámečcích, zatímco žluté rámečky přinášejí informace specifické pro ad-hoc zprávy.

A. Co je monitorování?

Pro účinné řízení a realizaci každého procesu probíhajícího v jakékoliv instituci je nezbytné získávat informace o jeho průběhu, o realizaci jednotlivých kroků, dosažení patřičného pokroku, žádoucích úspěchů, slabých místech apod. Pokud by takové informace neměli pracovníci zapojení do řízení a realizace procesu k dispozici, vznikalo by veliké nebezpečí, že se proces bude ubírat nějakým neznámým a často nežádoucím směrem a lidské a finanční zdroje vyžadované na jeho realizaci by mohly být alokovány zcela neefektivně. V krajním případě by realizace procesů, o jejichž průběhu nejsou informace a tedy je není možné řídit, mohla způsobit existenční ohrožení instituce.

Protože realizace procesu komercializace duševního vlastnictví je náročná personálně, časově i finančně, je třeba získávat informace o jejím průběhu. **Činnost, která se systematicky zabývá sběrem, tříděním, agregováním, ukládáním a distribucí relevantních informací pro potřeby řízení systému komercializace duševního vlastnictví a vyhodnocování jeho dopadů se souhrnně nazývá monitorováním.**

B. Proč je třeba monitorovat komercializaci?

Hlavní důvod pro monitorování komercializace duševního vlastnictví spočívá v získání informací o jejím průběhu a výsledcích pro potřeby managementu institucí VaV.

Informace získané a vyhodnocené v rámci procesu monitorování jsou **managementem** na jednotlivých úrovních řízení vysokých škol a veřejných výzkumných institucí **využívány ke strategickému i operativnímu rozhodování**. Jako příklady využití výsledků monitorování lze uvést následující aktivity:

průběžná kontrola procesů a realizace komercializace duševního vlastnictví;

hodnocení průběhu procesů komercializace;

sledování úspěšnosti komercializace duševního vlastnictví;

efektivnější nastavení procesů komercializace;

efektivní rozdělování prostředků získaných z komercializace mezi původce, jejich pracoviště, centra transferu technologií a instituce;

příprava dlouhodobých strategií a koncepcí vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

činění strategických rozhodnutí o zaměření výzkumu, výuky a jiných činnostech institucí;

příprava podpůrných nástrojů a programů pro komercializaci duševního vlastnictví (a jeho stimulaci) na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích;

hodnocení kvality výzkumu a vývoje na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích na úrovni původců (výzkumníků), jejich pracovišť, organizačních složek (fakult, oddělení, laboratoří apod.) a celých institucí;

hodnocení využívání prostředků získaných z komercializace duševního vlastnictví;

hodnocení zkvalitnění výuky ve vztahu k tvorbě komercializovatelných poznatků a spolupráci s aplikační sférou;

hodnocení využívání komercializovaných poznatků aplikační sférou;

hodnocení dopadů a přínosů komercializace duševního vlastnictví na rozvoj aktivit vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na rozvoj regionů, v nichž sídlí sledované vysoké školy a veřejné výzkumné instituce;

prezentace a propagace úspěšně komercializovaných poznatků VaV;

získávání partnerů využívajících poznatky VaV;

identifikace dobře fungujících činností a aktivit, které by měly být zlepšeny.

C. Co se monitoruje?

Monitoruje se celý proces komercializace – od úvodních aktivit spojených s komercializací po konkrétní využití komercializovaných poznatků VaV subjekty aplikační sféry. **Monitorování** komercializace duševního vlastnictví je rozděleno **do 4 hlavních skupin**:

Systém komercializace. Zahrnuje sledování fungování systému komercializace na instituci. Jedná se zejména o sledování nastavení administrativních postupů, jejich funkčnost a efektivita, na pracovišti původce a na výzkumné instituci.

Výsledky komercializace. Sleduje počet komercializovaných poznatků, jejich formu, finanční příjem z komercializace, náklady na komercializaci, komu se komercializují poznatky VaV, původce komercializovaných poznatků apod.

Využití příjmů z komercializace. Zabývá se otázkou, jakým způsobem instituce VaV rozděluje a využívá příjmy z komercializace.

Využití výsledků aplikační sférou. Sleduje, jakým způsobem aplikační sféra využívá komercializované poznatky VaV a dále, zda došlo k dalšímu rozvoji spolupráce mezi původcem a subjektem z aplikační sféry.

D. Jaké jsou výstupy z monitorování?

Základními výstupy procesu monitorování jsou:

výroční zpráva o komercializaci duševního vlastnictví na výzkumné instituci;

ad-hoc monitorovací zprávy vypracovávané pro potřeby managementu instituce (rektora, ředitele, akademického senátu rady instituce, jednotlivých složek instituce apod.).

Výroční monitorovací zpráva shrnuje průběh komercializace duševního vlastnictví instituce VaV a hlavní úspěchy komercializace v daném kalendářním roce.

Ad-hoc monitorovací zprávy jsou účelově (problémově, tematicky) vypracováváné monitorovací zprávy pro potřeby managementu instituce a jejích jednotlivých součástí. Tyto zprávy mohou být zaměřené na jednotlivé činnosti procesu komercializace (např. na hodnocení procesů či výsledků komercializace) nebo mohou být vypracovány pro sledování komercializace nějakého významného poznatku. Zaměření a frekvence ad-hoc monitorovacích zpráv závisí na potřebách managementu instituce dle schválených pravidel interního auditu hospodaření instituce.

Specifickým druhem ad-hoc monitorovací zprávy jsou zprávy vypracováváné pro prezentaci na různých veletrzích, kde se prezentují instituce, centra transferu technologií a výsledky komercializace jejich poznatků. Tyto zprávy jsou více marketingově založené a prezentují hlavní úspěchy v komercializaci duševního vlastnictví. Jejich těžiště spočívá v prezentaci dobrých praxí (nejlepších projektů komercializace) a stručném popisu dosavadního vývoje komercializace duševního vlastnictví dané instituce.

E. Komu je monitorování určeno?

Výsledky procesu monitorování jsou určeny především pro:

management vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;
pracovníky center transferu technologií;
orgány místní a regionální samosprávy;
podnikatele.

Management vysokých škol a veřejných výzkumných institucí využívá výsledky monitorování k činění strategických rozhodnutí o fungování celého systému komercializace duševního vlastnictví v instituci, strategických a operativních rozhodnutí o fungování a aktivitách institucí a jako podklad k hodnocení úspěšnosti, nákladů a přínosů komercializace pro rozvoj hlavních a vedlejších aktivit institucí.

Pracovníci center transferu technologií prostřednictvím monitorování získávají informace o realizaci konkrétních projektů komercializace a informace o využití výsledků komercializace aplikační sférou.

Orgány místní a regionální samosprávy včetně regionálních rozvojových agentur mohou informace z monitorování využít pro tvorbu regionálně zaměřených politik, strategií a programů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (např. regionální inovační strategie

apod.), zejména k tvorbě různých nástrojů pro stimulaci spolupráce výzkumné a aplikační sféry (např. inovační vouchery).

Podnikatelům (a dalším subjektům aplikační sféry) monitorování přináší informace o možnosti vzniku a rozvoje spolupráce s výzkumnou sférou (umožní např. identifikovat silné obory VaV). Vhodně zpracované a prezentované výsledky monitorování mohou být také využity k přitahování nových investorů, kteří by v dané lokalitě realizovaly své činnosti navázané na místní aktivity VaV, infrastrukturu VaV a inovační infrastrukturu (vědeckotechnické parky, podnikatelské inkubátory apod.).

F. Kdo provádí monitorování?

Monitorování komercializace duševního vlastnictví realizuje centrum transferu technologií. Na monitorování se podílejí pouze pracovníci instituce VaV. Zapojení externích expertů se nepředpokládá.

Kromě centra transferu technologií jsou do aktivit monitorování komercializace zapojení původci poznatků VaV a orgány managementu instituce.

Centrum transferu technologií v rámci monitorování vykonává zejména tyto činnosti:

koordinuje celý proces monitorování;
zodpovídá za funkčnost monitorovacího systému instituce a vykonává jeho správu a průběžnou kontrolu správnosti a aktuálnosti informací;
do monitorovacího systému průběžně zadává informace o aktivitách komercializace, za něž zodpovídá;
vypracovává roční monitorovací zprávu o komercializaci duševního vlastnictví;
připravuje podklady o komercializaci pro potřeby jednání rady pro komercializaci a managementu výzkumné instituce;
dle aktuální situace vypracovává ad-hoc zprávy o komercializaci pro potřeby managementu instituce a orgánů místní a regionální samosprávy;
připravuje podklady pro hodnocení dopadů komercializace, spolupracuje s hodnotiteli dopadů;
od subjektů z aplikační sféry získává informace o využití komercializovaných poznatků, zadává je do monitorovacího systému;

prezentuje výsledky monitorování zástupcům aplikační sféry, na konferencích, veletrzích, kontraktačních dnech, technologických burzách apod.;

komunikuje se zástupci místní a regionální samosprávy o potřebě zpracování ad-hoc monitorovacích zpráv.

V zájmu zachování vzájemné zastupitelnosti a kontroly by se na monitorování měli podílet dva pracovníci centra transferu technologií. Je vhodné, aby aktivity v oblasti monitorování byly uvedeny v jejich pracovní náplni. V rámci aktivit centra transferu technologií se nemusejí věnovat pouze monitorování, ale vzhledem k potřebě dobré znalosti procesu komercializace je žádoucí, aby byli také přímo zapojeni do realizace celého procesu.

Pracovníci provádějící monitorování by měli mít zajištěn přístup k individuálním (citlivým) informacím o komercializaci, rozdělení a využití příjmů z komercializace. Protože budou disponovat citlivými informacemi, je žádoucí, aby podmínka mlčenlivosti a etického zacházení s citlivými informacemi byla zakomponována do jejich pracovních smluv včetně konkurenční doložky.

Původce poznatku v rámci monitorování vykonává především následující činnosti:

poskytuje informace o poznatku s komerčním potenciálem;

poskytuje informace o finančním přínosu z komercializace, využití finančních prostředků v rámci pracoviště a další relevantní data (např. o hospodářské spolupráci, distribuci příjmů, využití výsledků VaV uživateli);

v případě významných poznatků ve spolupráci s pracovníky centra transferu technologií prezentuje využití svých výsledků na konferencích, veletrzích, kontraktačních dnech, technologických burzách apod.

Akademický senát vysoké školy a rada veřejné výzkumné instituce v rámci monitorování vykonávají zejména následující aktivity:

schvalují výroční zprávu o výsledcích monitorování, schvalují ad-hoc zprávy o monitorování komercializace duševního vlastnictví;

schvalují metodiku pro monitorování komercializace duševního vlastnictví včetně obsahu a funkce monitorovacího systému;

dávají podněty k přípravě ad-hoc monitorovacích zpráv.

Pracovník managementu instituce VaV, do jehož gesce přísluší komercializace duševního vlastnictví (u vysokých škol např. prorektor, u veřejných výzkumných institucí např. zástupce ředitele, či ředitelem pověřená osoba) v rámci monitorování vykonává především následující aktivity:

z titulu své funkce zodpovídá za správný průběh monitorování komercializace duševního vlastnictví;

připravuje (nechává připravit) metodiku pro monitorování;

nechává zpracovat a předkládá akademickému senátu či radě instituce výroční monitorovací zprávu a ad-hoc zprávy.

G. Jaké se používají metody pro monitorování?

Pro monitorování se používají **jednoduché deskriptivní statistické metody, jednoduché kvalitativní metody a slovní popis.**

Z deskriptivních statistických metod se používá především **analýza časových řad.** Z kvalitativních metod převládá využití **dotazníkových šetření a strukturovaných rozhovorů.**

Monitorování se realizuje především s využitím kvantitativních monitorovacích ukazatelů. Jako doplňkový zdroj informací jsou využívána kvalitativní data získávaná dotazníkovými šetřeními a strukturovanými rozhovory.

Popis indikátorů a informací zjišťovaných dotazníkovými šetřeními a strukturovanými rozhovory je uveden v příloze.

H. Jak postupovat při monitorování?

Před započítím monitorování je třeba v instituci **vytvořit vlastní rámec pro monitorování** spočívající v:

přípravě a schválení plánu (směrnice) pro monitorování;

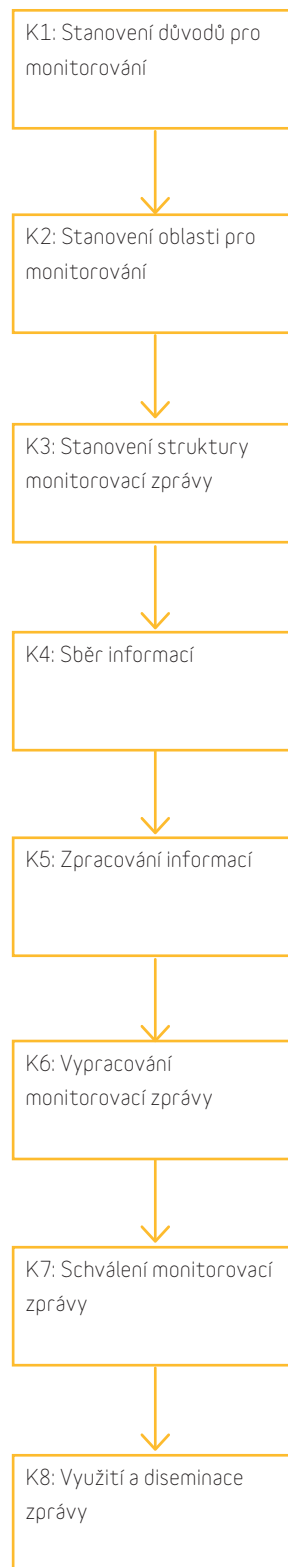
vyčlenění pracovníků provádějících monitorování;

seznámení vyčleněných pracovníků s problematikou monitorování.

Plán (směrnice) pro monitorování je základní závazný dokument upravující problematiku monitorování na vysoké škole a veřejné výzkumné instituci. Dokument vypracovává pracovník managementu instituce věcně zodpovědný za oblast komercializace ve spolupráci s pracovníkem (ředitelem) centra transferu technologií. Po přípravě návrhu dochází k připomínkovému řízení zástupců managementu organizačních součástí institucí, díky čemuž se dobře seznámí s jeho zněním. Schvaluje jej v případě vysokých škol rektor a akademický senát, v případě veřejných výzkumných institucí ředitel instituce a rada veřejné výzkumné instituce. Plán pro monitorování tematicky navazuje na směrnici pro komercializaci a stanovuje věcné zaměření monitorování (co se bude monitorovat), metodiku monitorování (jak se bude monitorovat), časové období pro komercializaci, personální zajištění monitorování a stanovení zodpovědnosti za monitorování. Dále navazuje na plán činností celé výzkumné organizace.

Jak bylo uvedeno výše, monitorování provádějí **pracovníci centra transferu technologií** prakticky se věnující procesu komercializace. Tito pracovníci jsou **seznámeni se zaměřením a metodikou monitorování**. Vhodné je, aby se zapojili do tvorby metodiky monitorování komercializace duševního vlastnictví na dané instituci. To zajistí jejich detailní znalost metodiky monitorování a současně umožní zakomponování jejich znalostí získaných realizací aktivit probíhajících v rámci procesu komercializace.

Postup monitorování komercializace duševního vlastnictví lze shrnout do 8 základních kroků. Schematicky jsou znázorněny v následujícím obrázku.

Obr. č. 2: Schematické znázornění základních kroků monitorování

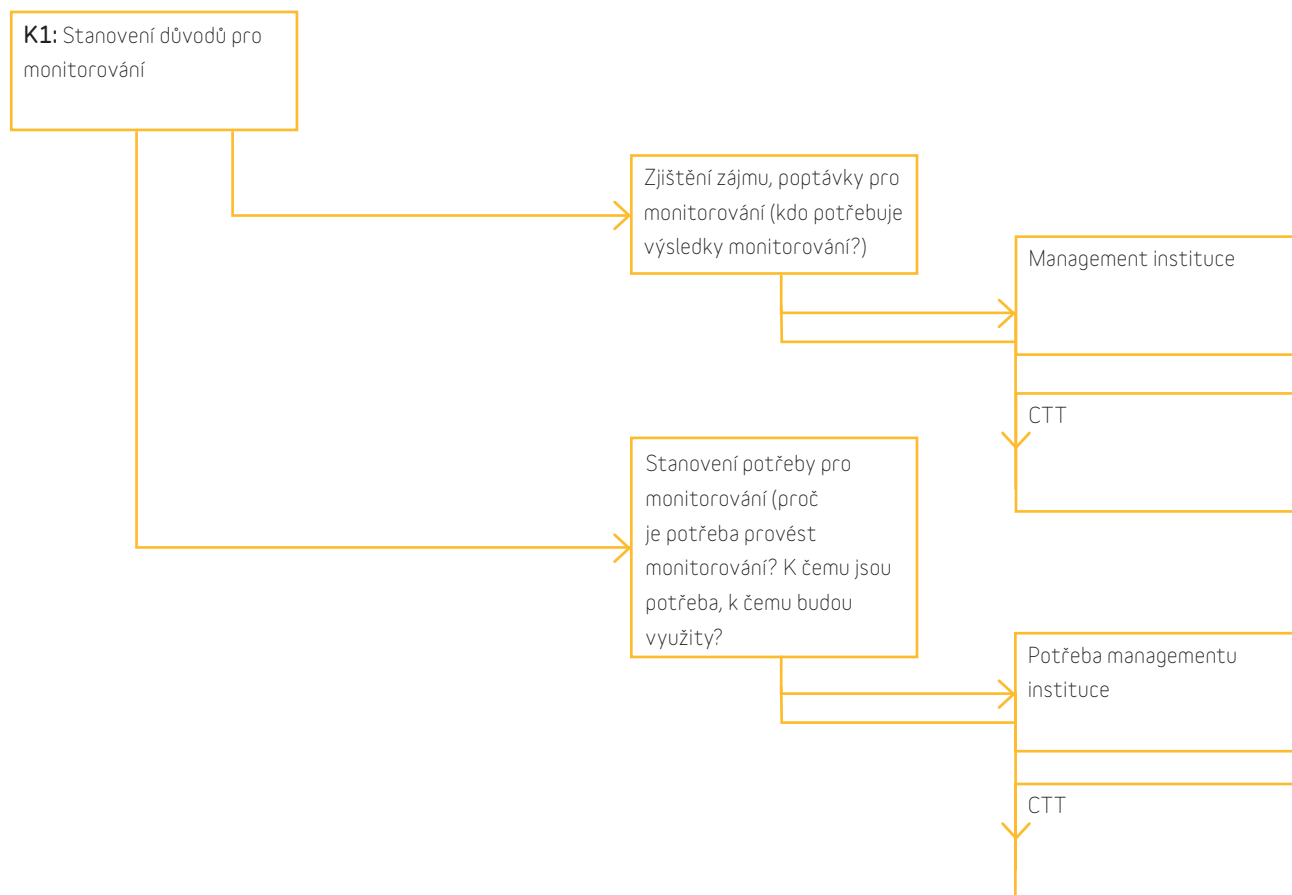
Krok 1: Stanovení důvodů pro monitorování

Prvním krokem při monitorování komercializace duševního vlastnictví je **zjištění důvodů, poptávky po monitorování**. Cílem tohoto kroku je zjistit zájem (a potřebu) managementu instituce a centra transferu technologií o výsledky monitorování.

Aby mělo monitorování smysl, tedy aby byly jeho výsledky skutečně využity, je nezbytné, aby o něj měli zájem představitelé managementu instituce a centra transferu technologií. Pokud není o monitorování zájem, je třeba zodpovědným řídicím pracovníkům vysvětlit, proč je třeba monitorování provádět, k čemu jsou výsledky využitelné, co může monitorování přinést instituci apod.

Nízký zájem představitelů managementu institucí lze očekávat zejména na počátku budování systému komercializace na instituci, proto je třeba již ve fázi vytváření systému komercializace představitelům managementu vysvětlovat možné přínosy a využití výsledků monitorování.

Stanovení důvodů pro monitorování schematicky představuje následující obrázek.

Obr. č. 3: Schematické znázornění stanovení důvodů pro monitorování

Tento krok lze rozdělit do dvou dílčích aktivit – zjištění zájmu po monitorování a stanovení potřeb pro monitorování.

Zjištění zájmu, poptávky po monitorování

Hlavní otázkou, na kterou se v této dílčí aktivitě hledá odpověď, je - **kdo potřebuje výsledky monitorování**. Zjišťuje se zájem (skutečná potřeba) představitelů managementu instituce a centra transferu technologií o výsledky monitorování. Zájem představitelů managementu se zjišťuje formou osobních rozhovorů, kdy je těmto prezentován smysl monitorování, očekávané výsledky a možnost využití. Zájem představitelů centra transferu technologií by měl vyplynout ze samotné realizace procesu komercializace, kdy se v jeho průběhu zjistí, že pro efektivní řízení je třeba provádět monitorování.

Stanovení potřeby pro monitorování

Při stanovení potřeby pro monitorování se zjišťuje **skutečný důvod pro monitorování** (proč je třeba provádět monitorování) a možnost využití jeho výsledků. Identifikují se potřeby managementu instituce a potřeby centra transferu technologií.

Potřeby managementu instituce mohou spočívat např. v následujících oblastech:

příprava dlouhodobých rozvojových strategií a koncepcí (zacílení vzdělávacích a výzkumných aktivit);
činění strategických rozhodnutí o výzkumu a komercializaci jeho poznatků;
hodnocení využívání prostředků získaných z komercializace;
efektivita nákladů vynaložených na komercializaci;
efektivita portfolia duševního vlastnictví;
hodnocení kvality výzkumu a vývoje;
rozdělení prostředků z komercializace;
reprezentace instituce na veletrzích.

Potřeby centra transferu technologií mohou spočívat ve snaze:

efektivnější nastavení procesů komercializace;
sledování realizace komercializace duševního vlastnictví;
zjištění spokojenosti se službami CTT;

zjištění efektivity jednotlivých marketingových nástrojů;
průběžná kontrola procesu komercializace.

Potřebu managementu instituce lze identifikovat při zjišťování zájmu o monitorování. Případně lze pro identifikaci potřeb využít radu pro komercializaci nebo akademický senát (radu instituce). Potřeby centra transferu technologií by měly vyvstat při realizaci procesu komercializace.

Aktivity popsané v tomto kroku by měly být aplikovány vždy v případě ad-hoc monitorování.

V případě výroční monitorovací zprávy není třeba každoročně realizovat aktivity uvedené v tomto kroku. Vhodné je na začátku vytváření systému komercializace (systému monitorování) seznámit představitele managementu instituce a centra transferu technologií o potřebě a přínosech monitorování a definovat zaměření roční monitorovací zprávy, která je následně vypracována v dalších letech.

Kdo provádí: pracovník zodpovědný za monitorování.

Výstup: zajištěný zájem a rámcové stanovení potřeby pro monitorování.

Krok 2: Stanovení oblastí pro monitorování

Stanovení oblastí pro monitorování vychází z identifikace potřeb managementu instituce či centra transferu technologií (případně obou těchto součástí instituce). Stanovení oblastí pro monitorování se liší pro potřeby výroční monitorovací zprávy a ad-hoc monitorování.

Pro potřeby výroční zprávy jsou pevně dané oblasti monitorování. Sleduje se:

systém komercializace;
výsledky komercializace;
využití příjmů z komercializace;
využití výsledků komercializace.

Potřeby managementu instituce a/nebo centra transferu technologií jsou pracovníky provádějícími monitorování vyhodnoceny a agregovány do základních oblastí. Agregování příkladů potřeb pro hodnocení do základních oblastí pro monitorování ukazuje následující tabulka.

Kdo provádí: pracovník zodpovědný za monitorování spolu se zástupci managementu instituce a rady pro komercializaci.

Výstup: stanovení oblastí pro monitorování.

Oblast pro monitorování	Potřeba pro monitorování
Systém komercializace	Efektivnější nastavení procesů komercializace
	Sledování realizace komercializace duševního vlastnictví
	Průběžná kontrola procesů komercializace a jejich průběhu
	Náklady na realizaci aktivit spojených s komercializací
	Aktivity centra transferu technologií
Výsledky komercializace	Činění strategických rozhodnutí o zaměření výzkumu, výuky a jiných aktivit instituce
	Hodnocení kvality výzkumu a vývoje
	Spektrum a počet výsledků komercializace
Využití příjmů z komercializace	Efektivní rozdělování prostředků získaných z komercializace
	Hodnocení využívání prostředků získaných z komercializace
Využití výsledků aplikační sférou	Hodnocení využívání poznatků aplikační sférou
	Hodnocení dopadů komercializace na rozvoj regionů

Krok 3: Stanovení struktury monitorovací zprávy

Stanovení vhodné struktury monitorovací zprávy vychází z určení oblastí, které se budou monitorovat. Struktura zprávy by měla plně odpovídat zaměření monitorování a jeho účelu, měla by být přehledná a srozumitelná širokému spektru uživatelů. Správně zvolená struktura usnadní výběr vhodných indikátorů pro monitorování, vhodných metod jejich zpracování a prezentace.

Struktura monitorovací zprávy se liší v závislosti na druhu monitorování – zda se jedná o výroční monitorovací zprávu či ad-hoc monitorovací zprávu.

Strukturu výroční a ad-hoc monitorovací zprávy uvádí příloha č. 3.

Kdo provádí: pracovník zodpovědný za monitorování.

Výstup: stanovení struktury monitorovací zprávy.

Krok 4: Sběr informací

Monitorování komercializace duševního vlastnictví je aktivita náročná na zajištění vhodných informací. Vzhledem k tomu, že monitorování obecně je v první řadě založeno na sledování hodnot kvantifikovatelných ukazatelů, je první aktivitou v oblasti sběru informací výběr vhodných monitorovacích ukazatelů, které svojí povahou odpovídají zaměření a účelu monitorování. Další aktivitu představuje zajištění informací o dosažených hodnotách vybraných monitorovacích ukazatelů.

Pro sběr informací jsou klíčové tyto aspekty:

napojení na stávající sběr informací o výsledcích VaV pro účely vykazování do RIV;

minimální administrativní zátěž pro výzkumné pracovníky;

využití existující infrastruktury informačních systémů (např. ekonomické, účetní a finanční).

V rámci sběru informací probíhají tři dílčí aktivity:

výběr monitorovacích ukazatelů;

zajištění informací;

dotazníkové šetření.

Výběr monitorovacích ukazatelů

Výběr vhodných monitorovacích ukazatelů může významně ovlivnit vypovídací hodnotu a kvalitu monitorování. Při výběru monitorovacích ukazatelů je třeba dbát na to, aby zvolené ukazatele:

odpovídaly zaměření a účelu monitorování;

měly vysokou vypovídací hodnotu vzhledem k systému a aktivitám komercializace v instituci;

byly relevantní k zaměření výzkumných aktivit instituce;

byly srozumitelné všem očekávaným uživatelům výsledků monitorování;

v případě výroční monitorovací zprávy byly stejné jako ve zprávě za předchozí rok (případně byly doplněny o nové reflektující nové aktivity, které nastaly v procesu komercializace v daném roce)

Pro usnadnění výběru vhodných monitorovacích ukazatelů jsou v následující části blíže charakterizovány jednotlivé oblasti pro monitorování.

Monitorování systému komercializace

Jak bylo uvedeno výše, monitorování systému komercializace se zabývá sledováním fungování systému komercializace duševního vlastnictví v dané instituci. **Cílem je sledování náročnosti systému komercializace na lidské a finanční zdroje, aktivit centra transferu technologií a funkčnosti a transparentnosti systému.**

Monitorování náročnosti systému komercializace na lidské a finanční zdroje se zabývá sledováním pracovní kapacity a odbornosti potřebné pro věcně i formálně správné provádění jednotlivých úkonů v procesu komercializace a dále se věnuje finanční náročnosti fungování procesu komercializace. Sleduje se zejména:

Počet pracovníků podílejících se na jednotlivých krocích v procesu komercializace, podíl jejich pracovní kapacity věnované jednotlivým krokům. Umožňuje zhodnotit personální náročnost jednotlivých kroků komercializace, umožní identifikovat, které kroky nejsou personálně dostatečně zajištěny a naopak.

Odbornost (kvalifikace) pracovníků provádějících jednotlivé kroky komercializace. Hodnocení poskytne informace o odbornosti pracovníků, zda mají pro provádění jednotlivých kroků patřičnou kvalifikaci. To umožní identifikovat oblasti, v kterých by se pracovníci měli vzdělávat v rámci celoživotního vzdělávání, případně

jakou odbornost by měli mít nově přijímaní pracovníci. Počet, odbornost a pracovní kapacita **externích expertů** zapojených do komercializace. Hodnocení umožní zjistit míru zapojení externích expertů a jejich skutečné využití a vytížení.

Mzdové náklady pracovníků podílejících se na komercializaci. Monitorování přispěje ke zjištění, zda jsou pracovníci komercializace za svoji činnost řádně odměněni, jaká je výše jejich mezd v porovnání s jinými pracovníky na instituce, jaká je výše mzdových nákladů ve vztahu k ostatním nákladům vynaloženým na komercializaci apod.

Administrativní (režijní) náklady na komercializaci.

Náklady na nákup externích služeb. Sledování umožní zhodnotit výši nákladů na nákup externích služeb v porovnání se službami poskytovanými institucí a rozhodnout, zda by nebylo možné tyto služby částečně internalizovat.

Ostatní náklady. Tato položka zahrnuje např. nákup hardwaru a softwarového vybavení (včetně databází).

Náklady na propagaci a prezentaci komercializovatelných poznatků.

Náklady na vzdělávání pracovníků instituce o potřebě ochrany duševního vlastnictví a komercializaci.

Zdroje pro komercializaci. Hodnotí se struktura zdrojů, z kterých se hradí náklady na komercializaci (např. příspěvek instituce, příjmy z projektů, příjmy z komercializace apod.).

Prostředky fondu pro komercializaci. Sleduje se objem prostředků ve fondu pro komercializaci a jejich roční navýšení.

Monitorování náročnosti na lidské a finanční zdroje se provádí na základě kvantitativních monitorovacích ukazatelů, které jsou uvedeny v příloze č. 4.

Monitorování aktivit centra transferu technologií se zabývá sledováním, jaké druhy aktivit (nejedná se o jednotlivé kroky procesu komercializace, ale o samostatné aktivity) spojené s komercializací realizuje centrum transferu technologií a jaká je jejich četnost. Monitorování těchto aktivit umožní zhodnotit rozvoj aktivit centra transferu technologií. Z aktivit realizovaných centrem transferu technologií se sleduje především:

Konzultace uskutečněné se zástupci aplikační sféry o možném transferu poznatků. Monitorování sleduje realizaci konzultací se zástupci aplikačního sektoru. Jedná se o konzultace iniciované zástupcem aplikačního sektoru, kdy se tento dotazuje zástupce centra transferu technologií o možnosti spolupráce a nabídky vhodných poznatků VaV. Současně se sleduje, o jaký typ subjektu

aplikační sféry (případně o jakou firmu) se jedná, o jakou formu spolupráce a o jaké poznatky (např. podle oborů) má aplikační sféra zájem.

Realizace seminářů pro pracovníky institucí VaV o ochraně duševního vlastnictví a komercializaci poznatků. Sleduje se počet uskutečněných seminářů, jejich tematické zaměření, zaměření na cílovou skupinu, účast apod.

Prezentace komercializovatelných poznatků zástupcům aplikační sféry. Monitorování získává informace o účasti na technologických burzách, konferencích, kontrakčních dnech, zapojení do sítí transferu technologií, uskutečněných seminářů pro zástupce aplikačního sektoru, uskutečněných návštěv u subjektů aplikační sféry apod.

Uskutečněné projekty komercializace. Sleduje se počet úspěšně realizovaných projektů komercializace poznatků podle jednotlivých typů komercializace.

Efektivita aktivit CTT. Sledují se aktivita CTT, jejich úspěšnost a jejich vazba k vynaloženým finančním nákladům.

Spokojenost se službami CTT. Sleduje se spokojenost výzkumníků a uživatelů výsledků VaV s činností CTT.

Monitorování aktivit center transferu technologií se provádí s využitím kvantitativních ukazatelů, které uvádí příloha č. 5.

Monitorování výsledků komercializace

Cílem monitorování výsledků komercializace je zjistit počet a druh výsledků vzniklých v instituci v daném kalendářním roce a celkový příjem z jejich komercializace. Jedná se o nejdůležitější zjišťované informace, na jejichž základě často fungují hodnotící mechanismy a systémy přerozdělování uvnitř institucí.

V rámci monitorování výsledků komercializace by měly být zjišťovány zejména následující skupiny údajů o vytvořených výsledcích:

Výsledky VaV bez právní ochrany – zahrnují komercializovatelné výsledky, které nejsou odborně, věcně i právně způsobilé požívat průmyslově právní ochrany. Jedná se o výsledky typu konzultace, expertízy, posudky, odborné články, monografie, aplikované metodiky, výsledky výzkumu na zakázku (pokud výsledkem není výsledek s právní ochranou), výsledky testování, měření pro firmy, a výsledky promítnuté do norem, strategií, koncepcí a právních předpisů.

Výsledky VaV s právní ochranou. Těto skupině přísluší výsledky požívající průmyslově právní ochranu dle zákona č. 478/1992 Sb., O užitných vzorech, zákona č. 527/1990 Sb., O vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, zákona č. 441/2003 Sb., O ochranných známkách, zákonem č. 399/2000 Sb. a zákonem č. 132/1989 Sb. Jedná se o výsledky typu patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, topografií polovodičových výrobků, nových odrůd rostlin a plemen zvířat, počítačových programů a ochranných známek.

Způsob komercializace výsledků VaV. Tato skupina zahrnuje informace o způsobu komercializace, zda se jedná o prodej poznatku či o jeho licenční využití.

Zakládání a rozvoj spin-off firem. Zakládání firem je jedním ze specifických způsobů komercializace poznatků VaV. Vzhledem ke specifčnosti tohoto způsobu komercializace by však zakládání a rozvoj spin-off firem měl být monitorován samostatně jako specifická část monitorování výsledků VaV. Do této skupiny přísluší informace o počtu založených spin.off firem, jejich stáří, počtu pracovníků, příjmů z komercializace apod.

Příjmy z komercializace výsledků VaV. Sledují se příjmy z komercializace výsledků VaV a to podle druhu výsledku VaV a oborů VaV.

Tvorba výsledků bez právní ochrany by měla být sledována na základě monitorovacích ukazatelů uvedených v příloze č. 6.

Tvorba výsledků VaV s právní ochranou by měla být hodnocena na základě monitorovacích ukazatelů, které přináší příloha č. 7.

Způsob komercializace výsledků VaV by měl být zjišťován podle monitorovacích ukazatelů uvedených v příloze č. 8.

Zakládání a rozvoj spin-off firem by měl být hodnocen s využitím ukazatelů uvedených v příloze č. 9.

Ukazatele pro monitorování příjmů z komercializace výsledků VaV ukazuje příloha č. 10.

Monitorování využití příjmů z komercializace

Monitorování využití příjmů z komercializace poznatků VaV sleduje způsob rozdělení příjmů v rámci výzkumné instituce a jejich využití pro rozvoj jejich aktivit. **Cílem monitorování je identifikovat hlavní příjemce prostředků získaných komercializací a jak jsou tyto prostředky využívány institucí VaV.** Monitorování se zaměřuje zejména na zjištění následujících informací:

Rozdělení příjmů z komercializace. Prostředky získané komercializací poznatků VaV by měly být podle vnitřních směrnic o komercializaci rozděleny podle předem daného a transparentního klíče mezi původce poznatku, jeho pracoviště, centrum transferu technologií a instituci VaV. Monitorování by mělo objasnit, jakou výši příjmů z komercializace získávají tito příjemci dle smluvní dokumentace.

Využití prostředků jednotlivými příjemci. Využití prostředků získaných komercializací jednotlivými příjemci by mělo být rámcově upraveno vnitřními směrnicemi o komercializaci. Zjišťuje se způsob využití prostředků jednotlivými příjemci. V případě původců se způsob využití nezjišťuje, protože se de facto jedná o finanční odměnu za jeho práci, tudíž využití prostředků je čistě soukromá záležitost.

Monitorování příjmů z komercializace by mělo být realizováno s využitím monitorovacích indikátorů uvedených v příloze č. 11.

Monitorování využití výsledků aplikační sférou

Cílem monitorování využití výsledků aplikační sférou je zjistit, jakým způsobem subjekty aplikační sféry využily komerčně získané poznatky pro rozvoj svých aktivit. Proto monitorování využití výsledků komercializace aplikační sférou vyžaduje součinnost subjektů aplikační sféry při poskytování hodnot monitorovacích ukazatelů za jednotlivé projekty komercializace. Monitorování sleduje zejména tyto oblasti využití:

Podnikové inovace. Sleduje se, zda byl poznatek VaV využit pro technické a netechnické inovace subjektu aplikační sféry. Při monitorování lze rozlišovat jednotlivé typy poznatků a sledovat, jak jsou tyto využívány. Podobně lze rozlišit obory VaV. Monitorování využívání poznatků pro inovace produktů se nevztahuje jen k využití firmami, ale týká se širšího spektra subjektů aplikační sféry, u nichž lze hovořit o vytváření nějakých produktů. Mezi takové subjekty je možné zařadit také nemocnice (nový způsob např. diagnostiky či léčby je svým způsobem inovací produktu) nebo různé neziskové organizace, svazy, asociace apod. Důležité je také sledování novosti zavedené inovace, protože novost úzce souvisí s konkurenceschopností subjektu na trhu.

Podnikový výzkum a vývoj. Je možné, že získané poznatky subjekt aplikační sféry nevyužije přímo k technickým a netechnickým inovacím, ale použije je jako základ pro realizaci svých dalších aktivit VaV. Proto monitorování zjišťuje, zda subjekt aplikační sféry využil získané poznatky pro realizaci svých navazujících aktivit VaV. Opět je možné rozlišit využití jednotlivých typů poznatků VaV a oborů VaV.

Aktivity veřejné správy. Poznatky VaV jsou široce využitelné jednotlivými subjekty veřejné správy (státní správy a samosprávy) pro tvorbu různých norem, metodik, právních norem (zákonů, vyhlášek), politik, strategií, koncepcí, nástrojů apod. Monitorování by tak mělo sledovat využití poznatků VaV pro tvorbu takovýchto „produktů“ veřejné správy. Při monitorování je možné rozlišovat typy subjektů veřejné správy (ministerstvo, příspěvková organizace ministerstva, krajský úřad, městský úřad, jejich příspěvkové organizace, organizační složka státu apod.), druhy „produktů“ využívající poznatek (zákon, vyhláška, politika, strategie, koncepce, program, norma, metodika apod.) a obor VaV.

Extrémním případem využití poznatku VaV je jeho koupě podnikem, který jej nechce využít, ale chce zabránit tomu, aby jej využil konkurenční podnik k produkci kvalitativně lepších výrobků ohrožujících pozici původního podniku na trhu. Tento způsob „využití“ poznatku však nelze monitorovat, protože žádná firma se k něčemu takovému nepřiznává.

Monitorování by mělo být realizováno podle binárních monitorovacích indikátorů, které by mohly být souhrnně kvantifikovány (sečtena četnost binárních možností). Doplnkově je možné formou dotazníkových šetření tyto informace upřesňovat. Vhodné monitorovací indikátoru uvádí příloha č. 12.

Pro snadné zjištění údajů o výši monitorovacích ukazatelů sledujících využití komercializovaných poznatků aplikační sférou je vhodné do smlouvy o komercializaci zakotvit pro nabyvatele poznatku povinnost poskytovat informace o využití poznatků.

Zajištění informací o hodnotách monitorovacích ukazatelů

Pokud není získávání informací o výši monitorovacích ukazatelů systematizováno, může představovat časově náročnou aktivitu. Proto je vhodné pro sběr těchto informací vytvořit **monitorovací systém** (viz příloha č. 13), který by měl umožňovat sbírat informace o projektech komercializace (o komercializaci jednotlivých poznatků VaV), třídit a vyhodnocovat je a vytvářet vhodné tabulkové a grafické výstupy.

Dle rozsahu aktivit komercializace a dle svých potřeb může vysoká škola či veřejná výzkumná instituce **vytvořit monitorovací systém založený na síti pracovníků spojených s procesem komercializace či ve formě intranetové aplikace.**

Monitorovací systém založený na síti pracovníků spojených s procesem komercializace je vhodný pro instituce s relativně malým rozsahem komercializace. Jeho velkou výhodou jsou nízké náklady na pořízení (není potřeba specializovaný software), avšak jeho nevýhoda spočívá ve vyšší náročnosti na koordinaci. Podstata tohoto systému spočívá na bezprostředním předávání informací

jednotlivých pracovníků zapojených do komercializace (informace se předává bezprostředně poté, co nastala příslušná skutečnost) pracovníkovi zodpovědnému za monitorování, který tyto informace shromažďuje v tabulkovém procesoru nebo jiném vhodném softwaru.

Monitorovací systém fungující jako intranetová aplikace může být dobrým nástrojem pro monitorování v institucích s větším rozsahem komercializace. Jeho přednost spočívá ve snazší koordinaci, efektivnějším předávání informací (každý pracovník spojený s procesem komercializace zadává do systému „své“ informace) a propojení s interními informačními systémy (např. systémem sběru výsledků VaV). Nevýhodou jsou vyšší pořizovací náklady, protože se jedná o specializovaný software.

Systém by měl být uživatelsky přívětivý s přehledným, intuitivním ovládním a kontextovou nápovědou. Pro snadné vytváření nejčastěji vytvářených (požadovaných) výstupů by monitorovací systém měl mít nastavené vytváření predefinovaných tabulkových a grafických výstupů a současně by měl umožnit vytváření vlastních sestav informací dle momentálních potřeb monitorování.

Údaje do monitorovacího systému zadávají přímo pracovníci zapojení do procesu komercializace a realizující jeho konkrétní kroky. K vyloučení možné duplicity zadávání údajů, jejich ochraně před smazáním a zabezpečení ochrany osobních údajů nabyvatele poznatku VaV by měl mít monitorovací systém definována uživatelská práva k zadávání, zpracovávání a přístupu k jednotlivým informacím.

Dotazníkové šetření a strukturované rozhovory

Dotazníkové šetření a strukturované rozhovory se využijí pro **monitorování funkčnosti a transparentnosti systému komercializace.** Struktura dotazníkového šetření a formulace otázek by vždy měla odpovídat druhu a účelu monitorování. Sleduje se zejména, zda systém komercializace funguje hladce bez zbytečných duplicit činností, konfliktů zájmů a slabých míst v rozhodování a kontrole. Sleduje se zejména:

Rozdělení jednotlivých kroků mezi pracovníky komercializace a jejich návaznost. Hodnotí se, jak jsou jednotlivé navazující kroky rozděleny mezi pracovníky komercializace, zda některé kroky nejsou opominuty či nedochází ke zbytečným duplicitám v alokaci jednotlivých kroků (úkolů) mezi pracovníky. Dále se sleduje, zda na sebe jednotlivé kroky logicky navazují.

Rozdělení kompetencí a rozhodovacích pravomocí mezi pracovníky komercializace. Sleduje se, jaké jsou kompetence jednotlivých pracovníků, zda jsou jednoznačně vymezeny, a jak jsou nastaveny rozhodovací pravomoci ve struktuře komercializace.

Zastupitelnost pracovníků komercializace. Monitorování sleduje, jestli je zajištěna zastupitelnost pracovníků komercializace, tedy zda systém umožňuje výběr dovolených, či není ohrožen dlouhodobou nemocí nebo odchodem pracovníků.

Doba a pracovní kapacita potřebná pro realizaci jednotlivých kroků komercializace. Sleduje se časová náročnost a potřeba pracovní kapacity pro jednotlivé kroky komercializace.

Jasnost jednotlivých kroků komercializace příslušným pracovníkům. V rámci monitorování jsou pracovníci komercializace dotazováni, jak rozumí jednotlivým krokům komercializace, zda jsou správně a jednoznačně definovány.

Nastavení kontrolních mechanismů. Sleduje se způsob nastavení kontrolních mechanismů na všech úrovních.

Kdo provádí: pracovník zodpovědný za monitorování.

Výstup: výběr monitorovacích ukazatelů, zajištění informací o hodnotách monitorovacích ukazatelů, provedení dotazníkového šetření (strukturovaných rozhovorů).

Krok 5: Zpracování informací

Informace o hodnotách monitorovacích ukazatelů a informace získané dotazníkovými šetřeními (případně strukturovanými rozhovory) je třeba řádně zpracovat s využitím základních deskriptivních statistických metod a vytvořit přehledné a všem potenciálním uživatelům výsledků monitorování srozumitelné tabulkové a grafické výstupy. Tyto výstupy by měly být srozumitelně popsány a informace v nich obsažené řádně interpretovány.

Zpracování informací tedy spočívá v těchto aktivitách:

třídění a agregování informací;

vytvoření tabulkových a grafických výstupů;

popis tabulkových a grafických výstupů, shrnutí hlavních úspěchů a vytvoření závěrů.

Při zpracování informací o hodnotách monitorovacích ukazatelů a informací získaných z dotazníkových šetření, při jejich tabulkovém a grafickém znázorňování a interpretaci je třeba brát v úvahu druh a účel monitorovací zprávy. Jinou formou budou prezentovány a interpretovány informace o komercializaci duševního vlastnictví ve zprávě pro management instituce a jinou formou pro účely prezentace instituce na veletrzích.

Třídění a agregování informací spočívá ve zpracování údajů o hodnotách monitorovacích ukazatelů s využitím základních deskriptivních statistických metod. Nejčastěji využívanou metodou je analýza časových řad, kde se sleduje vývoj hodnoty monitorovacího ukazatele v daném časovém období a počítají se vývojové indexy. Dále je možné sledovat střední hodnotu ukazatelů (modus, medián, průměr) a jejich variabilitu.

Zpracované informace o hodnotách monitorovacích ukazatelů by měly být **přehledným způsobem znázorněny v tabulkách a grafech**. Nesporná výhoda tohoto způsobu prezentace informací spočívá v názornosti, přehlednosti a rychlosti získání požadované informace, aniž by uživatel musel informaci vyhledávat v dlouhých textech. Při volbě informací, které budou uvedeny v tabulkách a grafech a při volbě vhodných druhů a formátů tabulek a grafů, by měl být zvážen druh a účel monitorování.

Tabulkové a grafické výstupy by měly být doprovázeny stručným komentářem. Komentář by měl obsahovat:

popis výsledků uvedených v tabulkách a grafech, doplňující informace vysvětlující prezentované výsledky;

interpretaci výsledků;

popis a interpretace vývojových trendů;

hlavní milníky.

Součástí monitorování (popisu) každého bloku by měly být dílčí závěry shrnující a zobecňující prezentované informace.

Při formulaci závěrů by měl být kladen důraz na:

relevanci a věcnou správnost;

zdůraznění hlavních zjištění a úspěchů;

zasazení do širšího rámce komercializace a VaV realizovaného v instituci.

Ze všech dílčích závěrů by měl být vyhotoven hlavní závěr, jehož součástí je shrnutí hlavních zjištění a výhled do budoucna. V případě ad-hoc monitorovacích zpráv (kromě zpráv určených k prezentaci instituce na různých veletrzích) je vhodné doplnit doporučení k odstranění identifikovaných nedostatků.

Kdo provádí: pracovník zodpovědný za monitorování.

Výstup: zpracování informací pro potřeby monitorování (třídění a agregování dat, vytvoření tabulkových a grafických výstupů, popis výstupů, formulace závěrů).

Krok 6: Vypracování monitorovací zprávy

Informace zjištěné při monitorování, jejich grafické a tabulkové vyjádření, popis a závěry jsou přehledně zpracovány do jednotlivých kapitol monitorovací zprávy.

Při zpracování monitorovací zprávy je třeba mít na paměti její účel a dbát na přehlednost, jasnost a vypovídací hodnotu uváděných informací.

Kdo provádí: pracovník zodpovědný za monitorování.

Výstup: monitorovací zpráva.

Krok 7: Schválení monitorovací zprávy

Aby byla monitorovací zpráva využívána jako oficiální dokument, je třeba její schválení managementem instituce. Systém schvalování je stejný pro výroční i ad-hoc monitorovací zprávy. V případě vysoké školy monitorovací zprávu schvaluje nejprve pracovník managementu věcně zodpovědný za oblast komercializace (příslušný prorektor) a posléze akademický senát vysoké školy. U veřejných výzkumných institucí monitorovací zprávu schvaluje ředitel (či jím pověřený pracovník) a rada veřejné výzkumné instituce.

Kdo provádí: management instituce.

Výstup: zajištěný zájem a rámcové stanovení potřeby pro monitorování.

Krok 8: Využití a diseminace zprávy

Po schválení monitorovacích zpráv je třeba zajistit jejich využití institucí a diseminaci (distribuci zainteresovaným subjektům). Tyto aktivity se úzce vztahují k cílům a účelům jednotlivých monitorovacích zpráv stanovených v krocích 1 a 2. Monitorovací zprávy tedy mají být využity v souladu s identifikovanými potřebami monitorování.

Diseminace a využití výroční zprávy

Výroční monitorovací zpráva slouží zejména jako podklad pro rozhodování managementu instituce VaV působícího na jednotlivých úrovních rozhodování (řízení). Monitorovací zpráva by proto měla být šířena v první řadě jednotlivým vedoucím pracovníkům, členům různých rad (např. oborová rada, vědecká rada, rada pro komercializaci).

Výroční monitorovací zpráva může být současně využita jako podklad pro tvorbu různých politik, koncepcí a strategií v oblasti komercializace duševního vlastnictví (či VaVaI obecně). Proto by měla být zaslána kompetentním pracovníkům měst, krajů a ministerstev. Vzhledem k tomu, že monitorovací zpráva popisuje komercializaci a komerční využití poznatků VaV generovaných na instituci, měla by být také distribuována současným i potenciálním obchodním partnerů z řad aplikační sféry (zejména podnikům).

Šíření monitorovací zprávy by se však nemělo omezovat jen na pracovníky managementu, případně na pracovníky instituce. Zpráva je totiž jedním z dokumentů, kterými instituce VaV prezentuje své aktivity veřejnosti. Proto by měla být veřejně dostupná na internetových stránkách instituce.

Distribuční kanály pro šíření výroční monitorovací zprávy mohou být následující:

- internetové stránky instituce;
- internetové stránky města kraje, ministerstva;
- přímé zaslání poštou subjektům aplikační sféry;
- rozdávání na konferencích, veletrzích, kontraktačních dnech, technologických burzách apod.

Diseminace a využití ad hoc zprávy

Ad hoc monitorovací zprávy by měly být využívány a distribuovány v souladu s účelem pořízení a zaměřením monitorování. Zprávy vypracováváné pro potřeby managementu instituce by měly sloužit jako výchozí podklad pro rozhodování a řízení instituce. Měly by být poskytnuté členům managementu instituce. Vzhledem k tomu, že zpráva může obsahovat citlivé informace, nepředpokládá se její zveřejnění.

Ad hoc monitorovací zprávy vypracováváné pro prezentaci na veletrzích a podobných akcích by měly být zveřejněny na internetových stránkách instituce a distribuovány stávajícím

i potenciálním partnerům z aplikační sféry. Stávajícím partnerům mohou být poskytnuty při osobním jednání či zaslány poštou.

Distribuční kanály pro šíření ad-hoc monitorovací zprávy po prezentaci instituce potenciálním partnerům mohou být tyto:

rozdávání na veletrzích, konferencích, kontraktačních dnech, technologických burzách;

rozdávání na tematicky zaměřených seminářích pořádaných pro podniky;

osobní návštěvy firem;

zasílání poštou.

Kdo provádí: pracovník zodpovědný za monitorování, cílové skupiny.

Výstup: distribuce a využití zprávy dle identifikovaných potřeb.

I. Kontrolní seznam pro monitorování

V této kapitole jsou uvedeny kontrolní seznamy pro realizaci jednotlivých aktivit spojených s procesem monitorování a vytvořením monitorovacích zpráv.

Kontrolní seznam pro vytvoření rámce pro monitorování

Aktivita	Splněno
<p>1. Je připraven plán (směrnice) pro monitorování, je plán pro monitorování schválen managementem instituce? (plán monitorování stanovuje, co se bude monitorovat, jak se bude monitorovat, kdo bude monitorovat a kdy se bude monitorovat)</p>	
<p>2. Jsou vyčleněni pracovníci provádějící monitorování? (pracovníci provádějící monitorování by měli být zaměstnanci centra transferu technologií a být dobře seznámeni s procesem komercializace, měli by mít v pracovní smlouvě zakotvenou povinnost mlčenlivosti, nepředpokládá se, že by monitorování věnovali celou svoji pracovní kapacitu)</p>	
<p>3. Jsou tyto pracovníci seznámeni s problematikou hodnocení? (pracovníci jsou seznámeni s plánem pro monitorování)</p>	

Kontrolní seznam pro provedení pravidelného ročního monitorování (vypracování výroční monitorovací zprávy)

Aktivity prováděné před vypracováním první monitorovací zprávy

Aktivita	Splněno
1. Má management instituce zájem o monitorování? (byl management instituce dostatečně seznámen s potřebou a přínosy monitorování, chápe management instituce monitorování jako významný zdroj informací pro rozhodování?)	
2. Dokáže management instituce formulovat své požadavky pro monitorování? (management instituce dokáže říci, jaké informace o komercializaci potřebuje)	
3. Je stanovena struktura monitorovací zprávy? (byl stanoven obsah zprávy a zaměření jednotlivých kapitol)	
4. Jsou vybrány indikátory pro monitorování, které odpovídají zaměření a účelu monitorování? (zvolené indikátory odpovídají potřebám monitorování definovaných managementem instituce a struktuře monitorovací zprávy)	

Aktivity vypracování výroční monitorovací zprávy

Aktivita	Splněno
<p>1. Jsou vybrány specifické indikátory pro monitorování, které odrážejí specifika (nové skutečnosti) procesu komercializace v daném roce? (jedná se o indikátory, které rozšiřují škálu každoročně používaných indikátorů, nové indikátory by měly být vybrány k zohlednění nových skutečností nastalých v daném roce)</p>	
<p>2. Jsou získány informace o výši monitorovacích ukazatelů? (jsou získány informace o hodnotách všech použitých indikátorů)</p>	
<p>3. Bylo provedeno doplňující dotazníkové šetření? (bylo provedeno dotazníkové šetření k monitorování funkčnosti a transparentnosti systému komercializace)</p>	
<p>4. Jsou informace řádně statisticky zpracovány? (informace jsou jasně a srozumitelně zpracovány)</p>	
<p>5. Jsou vytvořeny tabulkové a grafické výstupy? (informace o hodnotách monitorovacích indikátorů jsou přehledně a srozumitelně zpracovány v tabulkových a grafických výstupech)</p>	
<p>6. Jsou vytvořeny komentáře k výstupům a formulovány dílčí závěry? (informace o hodnotách monitorovacích indikátorů a tabulkové a grafické výstupy jsou řádně okomentovány)</p>	
<p>7. Je zpracována monitorovací zpráva? (je dodržěn účel a zaměření zprávy, monitorovací zpráva je zpracována podle zvolené struktury, grafické a tabulkové výstupy jsou řádně zpracovány, okomentovány a vysvětleny, jsou stanoveny relevantní závěry)</p>	
<p>8. Je monitorovací zpráva schválena? (monitorovací zpráva je schválena akademickým senátem a rektorem, resp. radou instituce a ředitelem)</p>	
<p>9. Je monitorovací zpráva distribuována? (monitorovací zpráva je distribuována řídicím pracovníkům, regionálním aktérům a zveřejněna na internetových stránkách instituce)</p>	

Kontrolní seznam pro vytvoření ad-hoc monitorovací zprávy

Aktivita	Splněno
<p>1. Má management instituce zájem o monitorování? (byl management instituce dostatečně seznámen s potřebou a přínosy monitorování, chápe management instituce monitorování jako významný zdroj informací pro rozhodování?)</p>	
<p>2. Dokáže management instituce formulovat své požadavky pro monitorování? (management instituce dokáže říci, jaké informace o komercializaci potřebuje, co potřebuje monitorovat, jaké bude zaměření monitorovací zprávy)</p>	
<p>3. Je stanovena struktura monitorovací zprávy? (byl stanoven obsah zprávy a zaměření jednotlivých kapitol)</p>	
<p>4. Jsou vybrány indikátory pro monitorování, které odpovídají zaměření a účelu monitorování? (zvolené indikátory odpovídají potřebám monitorování definovaných managementem instituce a struktuře monitorovací zprávy)</p>	
<p>5. Jsou získány informace o výši monitorovacích ukazatelů? (jsou získány informace o hodnotách všech použitých indikátorů)</p>	
<p>6. Bylo provedeno doplňující dotazníkové šetření?</p>	
<p>7. Jsou informace řádně statisticky zpracovány? (informace jsou jasně a srozumitelně zpracovány)</p>	
<p>8. Jsou vytvořeny tabulkové a grafické výstupy? (informace o hodnotách monitorovacích indikátorů jsou přehledně a srozumitelně zpracovány v tabulkových a grafických výstupech)</p>	
<p>9. Jsou vytvořeny komentáře k výstupům a formulovány dílčí závěry? (informace o hodnotách monitorovacích indikátorů a tabulkové a grafické výstupy jsou řádně okomentovány)</p>	
<p>10. Je zpracována monitorovací zpráva? (je dodržen účel a zaměření zprávy, monitorovací zpráva je zpracována podle zvolené struktury, grafické a tabulkové výstupy jsou řádně zpracovány, okomentovány a vysvětleny, jsou stanoveny relevantní závěry)</p>	
<p>11. Je monitorovací zpráva schválena? (monitorovací zpráva je schválena akademickým senátem a rektorem, resp. radou instituce a ředitelem)</p>	
<p>12. Je monitorovací zpráva distribuována? (monitorovací zpráva je distribuována řídicím pracovníkům, regionálním aktérům, zveřejněna na internetových stránkách instituce apod.)</p>	

3.2

Metodika hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví

Cílem metodiky hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů je poskytnout pracovníkům těchto institucí účinný nástroj k hodnocení přínosů komercializace poznatků výzkumu a vývoje, který v důsledku přispěje k dlouhodobému rozvoji jednotlivých aktivit instituce i instituce jako celku a současně napomůže zkvalitnění inovačního prostředí a potenciálu regionu.

Popis metodiky hodnocení dopadů je rozdělen do 11 kapitol. První kapitola definuje pojem hodnocení dopadů a charakterizuje dva základní způsoby používané pro hodnocení dopadů. V další části je stručně vysvětlen termín dopad. Následně jsou uvedeny důvody pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví a jednotlivé druhy hodnocení dopadů. Výstupy jednotlivých druhů hodnocení jsou popsány v další části. Poté jsou uvedeni hlavní uživatelé výsledků hodnocení, kdo za hodnocení zodpovídá a kdo jej provádí. Metodám používaným pro hodnocení, jejich silným a slabým stránkám, se věnuje další kapitola. Samostatná kapitola se zabývá specifikům společenskovedního výzkumu a hodnocení dopadů komercializace jeho výsledků. Následuje kapitola popisující vytvoření vhodného rámce pro hodnocení a jednotlivé postupné kroky prováděné při hodnocení. Realizace jednotlivých kroků shrnují kontrolní seznamy pro jednotlivé druhy hodnocení. Součástí metodiky jsou přílohy popisující aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí, uvádějící příklady dopadů a indikátorů pro jejich hodnocení.

A. Co je hodnocení dopadů?

Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví je proces, který sbírá, analyzuje a interpretuje informace za účelem zhodnocení dlouhodobých a širokých přínosů komercializace poznatků VaV, a to jak na aktivity institucí VaV, v nichž tyto poznatky vznikly, tak také na společenský a hospodářský rozvoj regionů, v kterých tyto instituce sídlí, resp. jsou v nich aplikovány komercializované poznatky VaV.

Hodnocení dopadů je současně užitečným nástrojem pro management institucí VaV ukazující přínosy a využitelnost vytvářených poznatků VaV jak pro realizaci svých aktivit, tak i pro aktivity aplikační sféry, stejně jako propojení výzkumu a vývoje jednotlivých pracovišť s potřebami aplikační sféry. Dále je nástrojem pro instituce místní a regionální samosprávy (města a kraje) indikující propojení VaV institucí s aplikační sférou, zapojení instituce do inovačního systému regionu. Cílem hodnocení dopadů komercializace není sledování funkčnosti systému komercializace a hodnocení efektivity komercializace.

Dopady komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí lze hodnotit s využitím sumativního (sumárního) nebo formativního (formujícího) přístupu. V případě komplexněji pojatého hodnocení je možné oba přístupy vzájemně kombinovat.

Formativní hodnocení se používá pro zhodnocení průběhu procesu komercializace. Posuzuje pokrok v komercializaci, její slabé a silné stránky, přínosy ve vztahu k celkovému účelu komercializace. Poskytuje informace pro centrum transferu technologií a pro jednotlivé úrovně managementu instituce zapojené do komercializace o průběhu procesu komercializace. Nezanedbatelnou úlohou formativního přístupu je učení se jednotlivých subjektů, resp. vyhodnocování informací a přijímání opatření, která vedou k efektivnější komercializaci duševního vlastnictví. Cílem formativního hodnocení tedy je získat informace o dosavadním průběhu procesu komercializace, o jeho slabých stránkách a iniciovat změny, které umožní zefektivnění procesu komercializace. Typickým je pro formativní přístup využívání kvalitativních metod hodnocení. Svým zaměřením má formativní přístup blíže hodnocení procesů než kvantifikovanému (kvantifikovatelnému) hodnocení dopadů. Pro hodnocení dopadů spočívá jeho zásadní využití v případě nepřímých dopadů, které nelze jednoduše kvantifikovat, či v případě dopadů komercializace poznatků společenskovedního výzkumu.

Sumativní přístup se spíše zaměřuje na hodnocení výsledků a dopadů komercializace. Sumativní přístup se používá především po uskutečnění komercializace, po určité době od realizace komercializace, po které se již plně projeví její dopady. Sumativní hodnocení je typicky kvantitativní využívající jasně definované indikátory a statistické metody pro zpracování jejich výše.

Výhody sumativního hodnocení zahrnují:

mohou, pokud jsou správně využity, poskytovat důkazy pro kauzální vztahy (hodnocení příčin a následků);

umožňují hodnocení dlouhodobých efektů;

poskytují kvantifikované informace o konkrétních dopadech;

poskytují informace o změnách v časovém období.

Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví může být nesprávně zaměňováno za problematiku monitorování komercializace duševního vlastnictví. Monitorování komercializace duševního vlastnictví představuje činnost, která se systematicky zabývá sběrem, tříděním, agregováním a ukládáním relevantních informací pro potřeby řízení systému komercializace duševního vlastnictví a vyhodnocování jeho dopadů. Zatímco hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví je proces (činnost), který sbírá, analyzuje a interpretuje informace za účelem zhodnocení dlouhodobých a širokých přínosů komercializace poznatků VaV. Kromě odlišného účelu je klíčovým rozdílem těchto aktivit to, že hodnocení dopadů na rozdíl od monitorování analyzuje a především interpretuje informace o přínosech komercializace.

B. Co je dopad?

Dopad je dlouhodobý projev, který jde za rámec okamžitých efektů. Dopad nenastává bezprostředně, ale až po určitém časovém období, po kterém se může dostatečně rozvinout, projevit.

Dopad může být chybně zaměňován za výsledek. Výsledky však lze považovat za okamžitý efekt komercializace, za projev komercializace, který nastal bezprostředně po její realizaci.

Dopady lze členit na přímé a nepřímé. Přímými dopady jsou dopady, které nastaly přímo, očekávaně, jako bezprostřední důsledek komercializace. U přímého dopadu existuje přímá a jednoznačně prokazatelná vazba mezi příčinou a následkem (tedy mezi uskutečněnou komercializací poznatku VaV a projevem v podobě dopadu). Příkladem přímého dopadu může být zvýšení počtu výzkumníků ve vládním sektoru v regionu o výzkumníky, jejichž pracovní místa byla vytvořena v souvislosti s komercializací poznatku VaV (byla vytvořena díky finančním prostředkům získaných z komercializace).

Nepřímý dopad nastává zprostředkovaně jako vedlejší efekt. U nepřímého dopadu neexistuje přímá vazba mezi příčinou a následkem, ale tato vazba je zprostředkovaná. Příkladem nepřímého dopadu může být celkové zvýšení počtu výzkumníků v regionu, kdy se jedná o celkový počet nově vytvořených pracovních míst pro výzkumníky. Nejde jen o pracovní místa vytvořená v souvislosti s uskutečněnou komercializací, ale o místa, která byla vytvořena např. v souvislosti se zvýšením kvality výzkumu v institucích, získáním nových investorů do aktivit VaV apod. Za nepřímé dopady lze považovat také celkové dopady, které nastaly na globální úrovni. Zde se jedná o např. o posílení pozice regionu v rámci ČR (např. zvýšení podílu regionu na celkových výdajích na VaV uskutečněných v ČR).

C. Proč je třeba hodnotit dopady komercializace?

Z definice hodnocení dopadů vyplývá, že **dopady se hodnotí proto, aby se zmapoval dlouhodobý přínos komercializace poznatků duševního vlastnictví.**

Hlavní účely hodnocení dopadů mohou být vymezeny následovně:

Strategická. Hlavní cíl spočívá v hodnocení dlouhodobého vývoje komercializace a hodnocení přínosů komercializovaných poznatků k dlouhodobému vývoji institucí, subjektů aplikační sféry, regionů apod. jako podkladu pro vytváření strategií institucí VaV a regionů a jako podklad pro strategické rozhodování jednotlivých úrovní managementu institucí VaV.

Informační. Cílem je informovat pracovníky VaV a širokou veřejnost o přínosech z komercializace duševního vlastnictví za určité časové období.

Legitimační. Slouží k legitimizaci instituce VaV jako významné subjektu výzkumné sféry a jako klíčového aktéra rozvoje regionálního inovačního systému.

Kontrolní (řídící). Spočívá v ověření využití komercializovaných poznatků VaV.

Vzdělávání se. Vytváří prostor pro vzdělávání se z dosavadního vývoje, ze silných a slabých stránek a z přenosu dobrých praxí.

Propagační. Zahrnuje hodnocení dopadů za účelem zjištění vhodných příkladů, které mohou být využity prezentaci přínosů a instituce VaV na různých konferencích, seminářích, veletrzích apod.

Hlavní a praktický důvod pro hodnocení dopadů spočívá v efektivním využívání finančních, personálních a materiálních (např. vybavení laboratoří) zdrojů vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a maximalizaci zkvalitňování a využívání inovačního potenciálu regionů.

D. Co se hodnotí?

Metodika hodnotí dopady komercializace duševního vlastnictví na:

aktivitu vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

na sociální a hospodářský rozvoj regionů, v nichž tyto organizace působí.

Příklady možných dopadů komercializace duševního vlastnictví na hlavní a vedlejší aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů přinášejí přílohy č. 14 a 15.

Pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský vývoj regionů je **klíčové období, pro které se hodnocení provádí**. Dále je vhodné **rozlišovat úroveň jednotlivých projektů komercializace** (komercializace jednotlivých poznatků) a **procesu komercializace jako celku**.

Na úrovni jednotlivých projektů komercializace může být hodnocení provedeno **před započítáním komercializace poznatku** (ex-ante hodnocení) a **po ukončení projektů komercializace** (ex-post hodnocení).

Na úrovni jednotlivých projektů komercializace mohou být provedena následující hodnocení dopadů:

ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků na sociální a hospodářský rozvoj regionů;

ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

Na úrovni procesu komercializace jako celku lze hodnocení provádět vždy po určitém časovém období. Hodnotí se celkové dopady komercializace duševního vlastnictví v určitém časovém období, přičemž se nerozlišují dopady jednotlivých projektů. Vhodným obdobím pro hodnocení je perioda 3-5 let, která umožní i hodnocení nepřímých dopadů. Podobné časové období pro hodnocení může být využito také pro hodnocení dopadů komercializace na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

Na úrovni procesu komercializace jako celku mohou být provedena tato hodnocení dopadů:

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

Specifické hodnocení dopadů na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí představuje **hodnocení dopadů komercializace na systém komercializace**. Jeho cílem je zhodnotit, jakým způsobem je systém komercializace ovlivňován vlastní komercializací poznatků. Toto hodnocení by se mělo provádět průběžně dle potřeb managementu instituce. Možnou časovou periodou je 1 rok, kdy se sleduje, jak se proměnil systém komercializace v průběhu daného roku.

Obecně platí, že vysoké školy a veřejné výzkumné instituce by se v hodnocení dopadů měly zaměřovat na to, co skutečně potřebují. Nemusejí realizovat všechny uvedené druhy hodnocení. Měly by hodnotit to, co je důležité pro jejich strategický rozvoj a realizaci procesu komercializace.

E. Jaké jsou výstupy z hodnocení dopadů?

Výstupy z hodnocení dopadů jsou zprávy detailně analyzující dopady komercializace. Niže jsou blíže charakterizovány výstupy pro jednotlivé druhy hodnocení.

Ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Zpráva by měla obsahovat informace o hodnocení potenciálních dopadů komercializace konkrétního poznatku (tj. např. prodeje patentu, průmyslového vzoru, užitného vzoru, metodiky apod.) na hlavní a vedlejší aktivity vysokých škol nebo veřejných výzkumných institucí. Důraz by měl být kladen na dopady na aktivity, které jsou v instituci klíčové (zejména VaV a realizace studijních programů).

Zpráva by měla být vypracována ke komercializaci každého významného poznatku na základě určení rady pro komercializaci.

Ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Ve zprávě jsou uvedeny údaje o hodnocení skutečných a reálně nastalých dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol či veřejných výzkumných institucí.

Zpráva by měla být vypracována ke komercializaci každého významného poznatku na základě určení rady pro komercializaci.

Ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Zpráva uvádí informace o hodnocení reálně nastalých dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský vývoj regionu, v němž sídlí vysoká škola či veřejná výzkumná instituce, která poznatek vytvořila.

Zpráva by měla být vypracována ke komercializaci pouze klíčového poznatku na základě určení rady pro komercializaci.

Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Zpráva by měla obsahovat výsledky hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví (tj. za všechny projekty komercializace) na aktivity vysokých škol nebo veřejných výzkumných institucí. Důraz by měl být kladen na hlavní aktivity- na realizaci aktivit VaV a studijních oborů.

Zpráva by měla být vypracována zhruba po pěti letech od ukončení komercializace. Příkladem takové zprávy může být vyhodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví uskutečněné v roce 2005 na aktivity vysoké školy. Zpráva by tedy měla být zpracována v roce 2010 a obsahovat závěry z hodnocení dopadů projektů komercializace realizovaných v roce 2005.

Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Ve zprávě by měly být obsaženy informace z hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví (tj. za všechny projekty komercializace) na sociální a hospodářský rozvoj regionu v němž vysoká škola nebo veřejná výzkumná instituce sídlí.

Zpráva by měla být vypracována zhruba po pěti letech od ukončení komercializace, v době, po které se již plně projeví přímé i nepřímé dopady. Příkladem takové zprávy může být vyhodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví uskutečněné v roce 2005. Zpráva by tedy měla být zpracována v roce 2010 a obsahovat závěry z hodnocení dopadů projektů komercializace realizovaných v roce 2005.

Ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Ve zprávě by měly být uvedeny informace o posouzení předpokládaných dopadů konkrétního poznatku VaV, který by měl být komercializován, na jednotlivé aspekty sociálního a hospodářského rozvoje regionu, v němž sídlí vysoká škola či veřejná výzkumná instituce.

Zpráva by měla být vypracována před započítáním komercializaci významného poznatku na základě určení rady pro komercializaci.

Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace

Zpráva by měla zhodnotit celkové dopady komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace fungující na dané vysoké škole či veřejné výzkumné instituci. Kromě zhodnocení dopadů by měla obsahovat i doporučení pro jeho změnu.

Zpráva může být vypracována každoročně podle rozhodnutí rady pro komercializaci.

Vypracování zprávy by měla být věnována zvláštní pozornost, protože představuje hlavní výstup z hodnocení, na jehož základě jsou posléze činěna různá rozhodnutí operativní a strategické povahy.

F. Komu je hodnocení dopadů určeno?

Hlavními uživateli výsledků hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a hospodářský a sociální rozvoj regionů **jsou:**

management vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;
pracovníci center transferu technologií;
výzkumníci (akademickí pracovníci);
poskytovatelé podpory VaV (tj. poskytovatelé institucionální a účelové podpory VaV);
představitelé místní a regionální správy (města, kraje);
podnikatelé (zástupci aplikační sféry);
široká odborná i laická veřejnost.

Níže jsou uvedeny přínosy pro tyto jednotlivé skupiny podle hodnocení dopadů komercializace na aktivity institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

Hodnocení dopadů komercializace na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Management instituce

Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí **poskytuje** představitelům managementu instituce (na různé hierarchické úrovni) **informace o tom, jaký měla komercializace vliv a přínos pro rozvoj jednotlivých aktivit, jak se využily prostředky získané z komercializace a jaké byly konkrétní přínosy pro**

jednotlivé aktivity instituce, pro jednotlivé organizační součásti (pracoviště). Tyto informace může management využívat pro svá **strategická rozhodování** ohledně dalšího směřování výzkumných, vývojových a vzdělávacích aktivit, pro rozhodování o dalším využívání prostředků z komercializace, o mechanismu přerozdělování prostředků získaných komercializací, o potenciálu jednotlivých pracovišť pro spolupráci s aplikační sférou, identifikaci slabých míst v procesu komercializace a využívání prostředků z komercializace.

Pracovníci center transferu technologií

Výsledky hodnocení přinášejí pracovníkům center transferu technologií **informace o slabých místech v procesu komercializace, o konkrétních přínosech pro jednotlivá pracoviště, o spolupráci s aplikační sférou a potenciálu jednotlivých pracovišť pro tvorbu komercializovatelných poznatků a spolupráci s aplikační sférou**. Tyto informace mohou využít pro zlepšení a zefektivnění procesu komercializace, lepší zacílení na subjekty aplikační sféry (identifikace poptávky a spolupracujících subjektů), zlepšení spolupráce s výzkumníky a subjekty aplikační sféry či lepší propagaci vysokých škol (mohou ukázat, co se podařilo realizovat a jaké jsou výsledky).

Výzkumníci

Hodnocení dopadů komercializace přináší výzkumníkům **informace o využití prostředků získaných komercializací** (to pro ně může být motivující, když vidí, že se prostředky využily efektivně pro další rozvoj instituce a jejich aktivit) a **o požadavcích aplikační sféry**. Využití pro tuto skupinu spočívá v prohloubení spolupráce se subjekty aplikační sféry, lepším zacílení výzkumu, navázání dlouhodobé spolupráce se subjekty aplikační sféry a lepší prezentace výsledků subjektům aplikační sféry.

Poskytovatelé podpory VaV

Instituce poskytující institucionální a účelovou podporu VaV mohou díky hodnocení získat **informace o rozvoji aktivit vysokých škol a veřejných výzkumných institucí pod vlivem komercializace**, a to zejména o rozvoji aktivit výzkumu a vývoje včetně propojení výzkumu financovaného z veřejných a soukromých zdrojů. Využití může spočívat v možnosti vytvářet podpůrné nástroje na podporu komercializace a spolupráce podniků s akademickou sférou.

Představitelé místní a regionální správy

Města a kraje (městské a krajské úřady) mohou získat **informace o rozvoji spolupráce podnikové a akademické sféry v regionu, o rozvoji a fungování inovační infrastruktury, o skladbě studijních oborů a propojení studijních oborů se zájmy aplikační sféry**. Tyto informace mohou využít pro tvorbu nástrojů

pro podporu spolupráce podniků s akademickou sférou, podpora činnosti inovační infrastruktury, podporu tvorby a realizace studijních oborů reagujících na rozvojové potřeby regionu, podporu lepšího propojení instituce (především vysoké školy) s rozvojem území.

Podnikatelé

Zástupci aplikační sféry mohou získat **informace o realizaci aktivit VaV a studijních oborů, informace o zaměření aktivit VaV potřebám aplikační sféry, o možných oblastech spolupráce, o zaměření absolventů, o možném rozvoji konkurentů a kooperujících firem** (jejich zapojení do aktivit VaV, např. společných projektů VaV). Využití může spočívat v navázání a rozvoji spolupráce s výzkumnými pracovišti, získání absolventů vysokých škol, získání poznatků VaV.

Hodnocení dopadů komercializace na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Poskytovatelé podpory VaV

Poskytovatelé institucionální a účelové podpory VaV mohou díky hodnocení dopadů na sociální a hospodářský rozvoj regionů získat **informace o přesazích a širších vazbách podpořených projektů v oblasti VaV a jejich vlivu na rozvoj regionu**. Dále mohou získat informace pro evaluaci svých programů, získat zpětné vazby ke svým aktivitám, informace o konkrétním využití poznatků VaV vzniklých v podpořených projektech. Informace jsou poskytovateli podpory využitelné jako podklad pro evaluaci vlastních programů a pro přípravu nových programů na podporu komercializace.

Představitelé místní a regionální správy

Hodnocení dopadů může představitelům místní a regionální správy přinést **informace o skutečném vlivu komercializace a spolupráce podniků a výzkumné sféry na rozličné aspekty sociálního a hospodářského rozvoje regionu, o vývoji inovačního prostředí a inovačního potenciálu regionu**. Informace mohou využít jako podklad pro tvorbu regionálních inovačních strategií, programů rozvoje kraje, strategických plánů, podpůrných programů, budování inovační infrastruktury či propagaci regionu na různých veletrzích.

Podnikatelé

Zástupci aplikační sféry mohou získat **informace o rozvoji inovačního a podnikatelského prostředí v regionu, o významu a kvalitě výzkumné sféry v regionu, o atraktivitě a vyspělosti regionu pro rozvoj svých podnikatelských aktivit, o konkurenci, o kvalitě odběratelů a dodavatelů, o kvalitě lidských zdrojů** (absolventech vysokých škol). Informace mohou

využít pro strategické rozhodování o budoucím zacílení výrobního programu, o zacílení poskytovaných služeb, o možnosti lokalizace svých VaV aktivit a aktivit s vyšší přidanou hodnotou v regionu.

Management instituce

Management vysokých škol a veřejných výzkumných institucí díky hodnocení dopadů získá **informace o vlivu komercializace a instituce na jednotlivé sféry sociálního a hospodářského rozvoje v regionu, o působení instituce jako významného aktéra regionálního rozvoje a o konkrétních přínosech a dopadech poznatků produkovaných institucí**. Tyto poznatky může využít např. pro propagaci instituce jako aktéra regionálního rozvoje, pro strategické rozhodování o komercializaci duševního vlastnictví, pro vytváření dlouhodobých vizí a rozvojových programů univerzit a výzkumných institucí či pro formulování priorit v oblasti výzkumu a tvorby studijních oborů.

Pracovníci center transferu technologií

Pracovníci center transferu technologií mohou získat **informace o skutečném vlivu, přínosech a využití komercializovaných poznatků a o širších přínosech komercializovaných poznatků pro aplikační sféru**. Informace mohou být využity pro získání lepší znalosti o regionu, o vývoji jeho hospodářství a o vývoji jeho podnikatelské sféry.

Výzkumníci

Výzkumníci mohou získat **informace o širším vlivu a přínosech komercializovaných poznatků, o vývoji podnikatelského a inovačního prostředí regionu**. Využití informací může spočívat v lepším zacílení výzkumu potřebám aplikační sféry v regionu. V neposlední řadě využití informací může být využito pro uvědomění si společenského významu a společenské zodpovědnosti výzkumníka v regionu.

G. Kdo provádí hodnocení dopadů?

Hodnotitelé

Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a ekonomický rozvoj regionů **může být vykonáváno interními nebo externími experty**. Obojí má své výhody a nevýhody.

Externí hodnotitelské týmy mohou mít specializované experty na jednotlivé používané metody i na jednotlivé hodnocené oblasti a mohou být **nezávislí**, a to jak z hlediska svého pracovního zařazení, hierarchie v rámci instituce, tak také nezávislí myšlenkově (jejich myšlení, interpretace a formulace závěrů nejsou ovlivněny

různými zkušenosti a fungováním instituce). Nezávislost je důležitá z důvodu věrohodnosti hodnocení. Zadání provedení hodnocení externím hodnotitelem bude vždy na bázi obchodního zákoníku, a to prostřednictvím sepsání objednávky s potřebnými údaji, a konzultací o podmínkách smlouvy (cena, termín, dodací podmínky, apod.).

Interní hodnotitelé mohou lépe rozumět institucionálním a řídicím požadavkům a mohou disponovat různými interními informacemi, **lepšími znalostmi o fungování instituce** a mít dobré osobní vztahy s různými klíčovými pracovníky na instituci. Nicméně na ně nelze pohlížet jako na nezávislé. Pochybnosti o jejich nezávislosti mohou být překonány jejich zřetelným oddělením od managementu instituce. Pokud se pro hodnocení dopadů využijí jen experti z dané instituce, je vhodné, aby se do hodnotícího týmu zapojili experti s různým odborným zázemím. Jako klíčové se jeví zapojení expertů z oblasti ekonomického a sociologického výzkumu. Jejich přednosti spočívají v hluboké znalosti kvantitativních a kvalitativních metod a současně dokáží oblast komercializace vnímat jednak v kontextu rozvoje instituce, tak také v kontextu sociálního a ekonomického rozvoje regionů.

Využití externích a interních hodnotitelů se může lišit v závislosti na typu a zaměření instituce. Je zřejmé, že vysoké školy vzhledem k šíři svých aktivit VaV disponují dostatečným počtem expertů z oblasti ekonomického a sociologického výzkumu, kteří se mohou zapojit do hodnocení. Na druhou stranu veřejné výzkumné instituce jsou svými aktivitami VaV úzce specializované a tedy nemohou do takové míry využívat interní hodnotitele a tedy potřebným ekonomickým a sociologickým odborným zázemím.

Využití interních a externích hodnotitelů se také odlišuje v závislosti na typu evaluace. U ex-ante hodnocení může být vhodnější spolehnout se více na interní zdroje. Ex-post hodnocení a hodnocení dopadů na sociální a ekonomický rozvoj regionů může být spíše prováděno externími hodnotiteli, to zejména v případě, že instituce nedisponuje dostatečnými vnitřními zdroji.

Nezanedbatelnou úlohu při rozhodování o tom, zda hodnocení budou provádět interní či externí experti sehrává dostatek finančních zdrojů alokovaných pro hodnocení, protože toto může být poměrně finančně náročné.

Při sestavování expertního hodnotitelského týmu je důležité, aby v jeho rámci spolupracovali experti s různou kvalifikací a s odlišným odborným zázemím v závislosti na cílech hodnocení a stanovených otázkách pro hodnocení. Hodnocení, interpretace a formulování závěrů experty je totiž limitováno jejich odborností a získanými zkušenostmi a znalostmi v daném oboru. Jakkoliv zkušenosti a uznávání experti mohou být zastoupeni v hodnotitelských týmech, je třeba při jejich sestavování současně zohledňovat, aby experti byli dostatečně seznámeni s problematikou hodnocení a používanými metodami.

Experti při hodnocení dopadů často pracují s velmi citlivými informacemi týkajícími se obchodních tajemství a individuálních údajů. Proto je žádoucí, aby experti byli zavázáni povinnostmi dodržovat nezbytné etické principy své práce a zachovávali nestrannost a mlčenlivost.

Zodpovědnost za hodnocení

Realizace hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí by měla být v zájmu managementu těchto institucí, protože přináší důležité informace pro strategická rozhodování mající dlouhodobý efekt pro rozvoj institucí. Proto by **za hodnocení měl být zodpovědný management institucí**.

Na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích by měla být vytvořena vhodná struktura pro realizaci hodnocení dopadů a pro jeho kontrolu a schvalování. Hodnocení dopadů jednotlivých poznatků ex-ante by měli provádět interní experti, jejichž činnost by kontroloval příslušný pracovník centra transferu technologií. Zprávy z hodnocení by schvaloval vedoucí centra transferu technologií. Ex post hodnocení dopadů jednotlivých poznatků může v případě malých projektů komercializace provádět příslušný specializovaný pracovník centra transferu technologií, v případě větších a komplexnějších projektů expertní tým. Zprávy z hodnocení kontroluje vedoucí centra transferu technologií a schvaluje zástupce managementu instituce zodpovědný za oblast komercializace (např. příslušný prorektor či zástupce ředitele). Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví jako celku by měl provádět expertní tým. Jeho činnost a výstupy by měl kontrolovat pracovník centra transferu technologií a schvalovat zástupce managementu instituce spolu s akademickým senátem či radou instituce.

Realizace hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů by měl být v zájmu především orgánů veřejné správy (krajů a obcí), protože komercializace poznatků a realizace aktivit vysokých škol a veřejných výzkumných institucí mohou významným způsobem ovlivňovat rozvoj regionů. Současně však jsou informace získané při hodnocení velice cenné pro vysoké školy a veřejné výzkumné instituce (využití spočívá např. při vyhledávání komerčního partnera či při zaměřování aktivit aplikovaného výzkumu). Proto takové hodnocení může iniciovat i realizovat výzkumná sféra. Za hodnocení tedy mohou být **zodpovědní představitelé orgánů veřejné správy v regionu i vysoké školy a veřejné instituce**. Pro zajištění vyšší míry využitelnosti poznatků získaných z hodnocení je vhodné, aby zodpovědnost za hodnocení a jeho realizaci byla výsledkem konsenzu těchto dvou sfér.

H. Jaké metody se používají pro hodnocení dopadů?

Dopady komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a ekonomický rozvoj regionů **lze hodnotit s využitím kvalitativních a kvantitativních metod**. Výběr vhodných metod se odvíjí od formulování cíle hodnocení, otázek pro hodnocení, přístupu pro hodnocení (formativní – spíše kvalitativní metody, sumativní – kvantitativní metody) a povahy a zaměření aktivit instituce. Výběr vhodných metod je dále ovlivněn dostupnými finančními a personálními zdroji, dobou pro hodnocení (krátká doba pro hodnocení vyžaduje aplikaci jen jednoduchých deskriptivních metod, zatímco delší časové období umožní použít sofistikované metody a kombinovat kvantitativní a kvalitativní přístup), dostupností vhodných dat apod.

Při výběru vhodných metod je vhodné zvážit jejich využitelnost pro zaměření hodnocení a jejich silné a slabé stránky.

Silnou stránkou kvantitativního hodnocení je, že:

Umožňuje agregované (souhrnné) soudy. Management instituce a představitelé regionálních aktérů chtějí znát konkrétní přínosy komercializace. Například: Kolik se vytvořilo pracovních míst? Jak se zvýšila přidaná hodnota podniků využívajících poznatky VaV? Souhrnné výsledky nicméně neukazují vzájemné vztahy a příčinné souvislosti.

Umožňuje explanační a prognostické modelování. Vysvětlení a prognózování bývá častým účelem hodnocení. Je ovšem nutné připomenout, že je třeba myslet na souvislosti daného hodnoceného jevu.

Vytváří přehled, který může být následován kvalitativní analýzou. Souhrnné výsledky ukazují na problematická místa, na která je posléze směřována další, často kvalitativní analýza.

Pokud jsou dostupná vhodná data, dokáží kvantitativní analýzy odhalit sílu jednotlivých vazeb v rámci aktivit VaV, vzdělávání a ekonomického rozvoje regionu.

Dovoluje jistou míru srovnávání v různých prostředích. Použití kvantitativních metod umožňuje provádět porovnávání a benchmarking institucí a regionů.

Umožňuje analýzu trendů v čase. Měření v čase (například pravidelný sběr indikátorů) umožňuje sledovat změny a vývoj jednotlivých dopadů.

Kvantitativní metody mohou být rozděleny do tří hlavních skupin:

Deskriptivní a komparativní statistické analýzy založené na průzkumech (dotaznicích), údajích z monitorování a statistických dat získaných z ČSÚ případně krajů a obcí. Tyto analýzy představují základní součást každého hodnocení.

Ekonometrické modely. Ty jsou pravděpodobně nejčastěji používány pro hodnocení ekonomických dopadů, a to jak na úrovni jednotlivých institucí, tak také na úrovni regionální ekonomiky.

Analýzy nákladů a přínosů se používají především pro hodnocení sociálních a ekonomických dopadů na rozvoj regionů.

Jakkoliv ekonometrické modely a analýzy nákladů a přínosů přinášejí zajímavé, cenné a kvantifikované informace o sociálních a ekonomických dopadech, jejich nevýhoda spočívá ve značném zjednodušení velmi široké a komplexní problematiky výzkumu, vývoje a inovací.

Kvalitativní metody jsou pro hodnocení dopadů komercializace významné, protože:

Poskytují informace o procesech a jevech, které není možné kvantifikovat (měkká data). Jevy jako kvalita pracovních příležitostí či kvalita výzkumu a vývoje jsou velmi citlivé a je nutné uchopit je kvalitativně.

Poskytují informace o souvislostech. Kontext tvoří řada věcí například ekonomická vyspělost regionu, zaměření výzkumu na instituci, dosavadní zkušenosti s komercializací, absorpční kapacita pro poznatky VaV, motivace výzkumníků atd., a jejich vzájemné vztahy a souvislosti je možné zachytit pouze kvalitativními metodami.

Poskytují informace o názorech zainteresovaných pracovníků, o spokojenosti zástupců aplikační sféry i spokojenosti obyvatel regionu s hospodářským a sociálním vývojem.

Poskytují vysvětlení příčinných (kauzálních) vzorců. Pro efektivní řízení procesu komercializace a pro maximalizaci pozitivních efektů z komercializace pro rozvoj regionů je nutné vědět, nejen co funguje, ale také jak a proč to funguje.

Poskytují informace o dopadech na různé skupiny. Dopady se mohou lišit v závislosti na skupinách výzkumníků, podniků či obyvatel regionu. Rozdělení na menší skupiny umožňuje vyhodnotit dopad na tyto skupiny.

Kvalitativní přístup je pro hodnocení dopadů komercializace využitelný především pro:

Získání dat. To zahrnuje dotazníková šetření rozhovory, pozorování apod. Takto získaná data mohou být analyzována tradičním kvantitativním způsobem.

Formulování hypotéz. Hypotézy jsou vytvářeny na základě dat získaných kvalitativními metodami. To je využitelné zejména v případě velmi komplexních otázek. V tomto kontextu kvalitativní hodnocení vytváří základ pro formulování hypotéz a další hodnocení.

Interpretaci informací získaných kvantitativními metodami. Kvalitativní metody mohou identifikovat příčinné souvislosti, vzájemné vazby a dopady, které nejsou postižitelné kvantitativním hodnocením.

Nejčastěji používanými kvalitativními metodami jsou rozhovory, fokusní skupiny, panely expertů a dotazníkové šetření.

Rozhovory se používají v případě, kdy je potřeba zjistit specifické informace (v takovém případě nelze použít dotazník) a získat komplexní pohled na problém. Nejčastěji se používají polostrukturované rozhovory.

Fokusní skupiny patří mezi participativní diskusní metody. Účastníci fokusní skupiny společně hovoří o předem vybraném tématu, důležitou roli hraje moderátor, který debatu usměrňuje. Výhodou tohoto přístupu je, že umožňuje získat informace či názory různých aktérů v relativně krátkém čase a zároveň sledovat jejich debatu, která napomáhá vytvářet nové názory či vhledy.

Panely expertů sestávají z různých nezávislých odborníků, kteří společně vytvářejí závěry o diskutované problematice. Panely expertů jsou používány při dosahování konsensuálních odpovědí na otázky, které nelze zodpovědět jinými nástroji.

Principem **dotazníkového šetření** je, že otázky jsou položeny vybraným zástupcům jednotlivých aktérů a jejich odpovědi se zevšeobecní na segment aktérů, který zastupovali. Před samotným sběrem dat je třeba vytvořit dotazník a vybrat reprezentativní vzorek respondentů. Reprezentativnost vzorku může být zajištěna například prostým nebo systematickým náhodným výběrem, skupinkovým nebo kvótním výběrem atd.

Protože hodnocení dopadů komercializace je velmi širokým a komplexním tématem (to zvláště v případě hodnocení dopadů na sociální a ekonomický rozvoj regionů) **je vhodné kombinovat kvantitativní a kvalitativní metody.** Kombinace kvantitativních a kvalitativních metod je široce využitelná v případě využití případových studií, které mohou být součástí hodnocení dopadů.

Případová studie se používá k hloubkovému popisu a analýze procesu komercializace v konkrétním prostředí. Případové studie mohou být použity k různým účelům: jako příklad, vysvětlení, kritická analýza apod.

I. Jak hodnotit dopady komercializace poznatků společenských věd?

Komercializací duševního vlastnictví se obvykle myslí komercializace poznatků přírodních věd a technických oborů. Tyto obory vytvářejí poznatky, které mají zřetelně daný způsob využití podnikovou sférou, jenž je aplikuje v podobě inovací. Druh poznatků je poměrně jasně vymezen legislativou týkající se průmyslově právní ochrany. Jedná se např. o poznatky – vynálezy, užité vzory, průmyslové vzory, nové odrůdy rostlin a plemen zvířat apod. Tyto poznatky jsou buď přímo prodávány nebo poskytovány formou licencí. Další způsoby komercializace představuje měření a testování, výzkum na zakázku či společný výzkum.

Komercializace poznatků společenských věd je však odlišná. Tato odlišnost vyplývá z odlišného charakteru výsledků a odlišného spektra jejich uživatelů. Oproti přírodním vědám a technickým oborům není v případě sociálních věd daná komercializovatelná forma výsledků. Naprostou většinu výsledků aplikovaného společenského vědeckého výzkumu tvoří články v odborných časopisech, příspěvky na konferencích, kapitoly v odborných knihách a monografie (odborné knihy). V této podobě jsou výsledky společenského vědeckého výzkumu volně dostupné (případně za malou úplatu v podobě např. předplatného) širokému spektru možných uživatelů z řad podnikového i veřejného sektoru.

Za formu komercializace poznatků společenského vědeckého výzkumu lze považovat výzkum na zakázku, společný výzkum, konzultace (placené) a znalecké posudky. Zadavatelé a uživatelé výsledků mohou být subjekty veřejné správy i podniky. Výsledkem výzkumu na zakázku a společného výzkumu může např. být metodika, norma, návrh zákona, návrh strategie, politiky apod. Přínos (dopad) pro výzkumnou instituci se odvíjí od náročnosti (zaměření, hloubky, rozsahu) výzkumu a způsobu rozdělení zisku.

Konzultace slouží uživateli poznatku k vyjasnění si daného problému a posléze k nalezení možného řešení. Přínos (dopad) pro výzkumnou instituci vyplývá z celkových příjmů za konzultace a jejich následného rozdělení v rámci instituce. Vzhledem k malým finančním částkám získávaných konzultacemi (současně velkou část obdrží původce poznatku-konzultant), budou přímé dopady na aktivity výzkumné instituce velmi malé.

Znalecký posudek vytváří mezistupeň mezi konzultací a výzkumem na zakázku. Jeho podstatou je expertní posouzení předpokladu založeného na znalostech získaných předchozím výzkumem, případně i realizace omezených výzkumných aktivit za účelem vyjádření se či dokázání předpokladu, o jehož potvrzení či vyvrácení byl expert (výzkumník) požádán. Přínos (dopad) pro výzkumnou instituci vyplývá z celkových příjmů za vypracování znaleckých posudků a jejich následného rozdělení v rámci instituce.

Ze spektra možných forem komercializace je zřejmé, že celkové příjmy z komercializace poznatků společenského vědeckého výzkumu budou poměrně malé. Velká část těchto prostředků případně původci poznatku a jeho pracovišti a jen malá část bude využitelná pro rozvoj instituce jako celku. **Proto i dopady komercializace poznatků společenského vědeckého výzkumu na aktivity instituce mohou být relativně nízké.**

Z jednotlivých druhů hodnocení komercializace má vzhledem ke specifickým komercializovatelných poznatků společenského vědeckého výzkumu smysl realizovat pouze:

ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

hodnocení celkových dopadů komercializace poznatků VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

hodnocení celkových dopadů komercializace poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

Hodnocení dopadů konkrétních poznatků by se mělo realizovat jen v případě, že komercializace poznatku bude znamenat významnější finanční příjem (význam finančního příjmu závisí na povaze výzkumu příslušného oboru). **V případě nízkého finančního příjmu je obtížné kvantifikovat dopady a vzniká reálné nebezpečí, že náklady na hodnocení převýší celkový příjem z komercializace.** Lze jej provádět pro větší projekty výzkumu na zakázku a společného výzkumu, kdy lze zřetelně kvantifikovat přínosy takového výzkumu.

Dopady komercializace poznatků společenského vědeckého výzkumu na aktivity výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů lze při užití drobné modifikace hodnotit s využitím výše uvedené metodiky.

Přímé dopady na vědeckou a výzkumnou činnost, na realizaci akreditovaných studijních oborů, na výzkumnou infrastrukturu a na rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců lze hodnotit podle navržené metodiky bez jakýchkoliv změn. Hodnocení dopadů komercializace na inovační činnost není pro většinu společenských věd relevantní. Smysl má jen v případě, že poznatky daného oboru mohou být využity v podobě inovace. Příkladem takového oboru může být ekonomie, jejíž poznatky mohou být využitelné např. v oblasti zavádění netechnických inovací. Pokud by se takové hodnocení provádělo, je třeba nejprve vybrat relevantní dopady a příslušné indikátory. Hodnocení dopadů na uměleckou tvorbu není příliš relevantní vzhledem k charakteru poznatků i očekávané velikosti redistribuovaných prostředků ostatním pracovištím instituce.

Přímé dopady na vedlejší aktivity výzkumných institucí může být obtížné hodnotit, protože se odvíjejí od objemu prostředků získaných komercializací. Hodnotit lze dopady na další aktivity – na spolupráci se státní správou, samosprávou, s podnikovou a kulturní sférou a na mezinárodní spolupráci. Zejména v případě dopadů na spolupráci se státní správou a samosprávou lze očekávat relativně silný vliv komercializace, protože výzkumníci budou v rámci výzkumu na zakázku vytvářet podklady pro tvorbu různých strategií, politik apod. a zapojí se do odborných panelů sestavených k jejich přípravě.

V případě hodnocení nepřímých dopadů lze hodnotit dopady na vědeckou a výzkumnou činnost a dopady na realizaci akreditovaných studijních oborů.

Hodnocení dopadů komercializace poznatků společenskovědního výzkumu na sociální a ekonomický rozvoj regionů je spektrem uživatelů poznatků. Z přímých dopadů lze hodnotit jen dopady na kvalitu lidských zdrojů (zvýšení počtu osob s vysokoškolskými vzděláními a zvýšení počtu osob účastnících se celoživotního vzdělávání, dopady na kvalitu života (zejména přijetí nových regulací, rozvojových strategií a vytvoření podpůrných programů) a na vzdělávání. U nepřímých dopadů je relevantní hodnotit jen dopady na vzdělávání (např. zvýšení míry úspěšnosti přijímání žáků na gymnázia).

J. Jak postupovat při hodnocení dopadů?

Vlastnímu hodnocení dopadů by mělo předcházet vytvoření rámce pro hodnocení. Vytvoření rámce pro hodnocení spočívá ve:

vytvoření a schválení směrnice pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví;

vytvoření databáze hodnotitelů;

zajištění informací pro hodnocení.

Směrnice pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví je hlavním dokumentem upravujícím tuto oblast na vysoké škole a veřejné výzkumné instituci.

Směrnici vypracovává pracovník managementu instituce věcně zodpovědný za oblast komercializace duševního vlastnictví spolu s ředitelem centra transferu technologií. V průběhu zpracování je směrnice připomínkována zástupci managementu organizačních součástí instituce. Směrnici schvaluje v případě vysokých škol rektor a akademický senát, v případě veřejných výzkumných institucí ředitel instituce a rada veřejné výzkumné instituce. Směrnice pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví navazuje na směrnici pro komercializaci a na směrnici pro monitorování komercializace. Směrnice obsahuje následující informace:

věcné zaměření hodnocení dopadů (druhy hodnocení dopadů);

časové období pro hodnocení dopadů (periodicita);

zodpovědnost za hodnocení;

vymezení hodnotitelů;

zajištění informací pro hodnocení (např. stanovení povinnosti pracovníků instituce poskytovat příslušné informace);

metodika pro hodnocení;

způsob využití výsledků hodnocení;

diseminace výsledků hodnocení.

Databázi hodnotitelů dopadů vytváří a spravuje centrum transferu technologií. Přihlašování do databáze je veřejně přístupné pro interní i externí odborníky. Pracovník centra transferu technologií odpovědný za hodnocení osloví interní a externí hodnotitele s nabídkou registrace do databáze a současně v odborných periodikách (jedná se o periodika čtená zástupci výzkumné i aplikační sféry) zveřejní inzerát informující o možnosti se registrovat jako hodnotitel. Hodnotitelé se sami registrují prostřednictvím internetu do elektronické databáze (ta však není veřejně přístupná). K registraci přiloží profesní životopis a uvedou reference. Pracovník centra transferu technologií zkontroluje po formální a odborné stránce registraci a v případě potřeby vyřadí irelevantní hodnotitele. Po vytvoření databáze umožňuje databázové vyhledávání (např. pomocí klíčových slov) hodnotitelů. Správce databáze (pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení) ke každému hodnotiteli doplňuje, na jakém hodnocení se podílel a pětistupňovou škálou hodnotí kvalitu provedeného hodnocení.

Hodnocení dopadů komercializace je náročné na dostatek a dostupnost informací (hodnot indikátorů pro hodnocení). Pro hodnocení dopadů se využívají informace pocházející z interních zdrojů výzkumné instituce a externích zdrojů (ČSÚ, město, kraj, MŠMT, finanční úřad apod.). Zajišťování vhodných informací by se mělo stát klíčovou aktivitou systému hodnocení dopadů komercializace.

Interní informace o hodnotách indikátorů pro hodnocení by měli zajišťovat (průběžně sbírat) a hodnotitelům poskytovat pracovníci věcně zodpovědní za oblast, již tyto informace věcně náležejí (tj. např. ekonomické informace zajišťuje a poskytuje ekonomický odbor apod.). Pracovníci instituce, kteří poskytují data pro hodnocení (tj. např. pracovníci ekonomického odboru, oddělení pro výzkum a vývoj, personálního oddělení apod.) by měli být seznámeni s problematikou hodnocení a potřebou poskytovat data. Získání informací od firem využívajících poznatky VaV by mělo být zajištěno ve smlouvě zajišťující komercializaci, v které by měla být zakotvena povinnost nabyvatele poznatku poskytovat informace. Informace z dalších externích zdrojů jsou buď veřejně přístupné (některá data ČSÚ) nebo si je může výzkumná instituce od příslušných organizací vyžádat (v případě ČSÚ objednat).

Obrázek č. 4 představuje obecný postup při hodnocení dopadů. Jaké jednotlivé kroky jsou prováděny u různých druhů hodnocení, ukazuje tabulka č. 1. Specifický postup hodnocení dopadů pro jednotlivé druhy hodnocení je uveden v příloze č. 16.

Obr. č. 4: Obecný postup pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví

Tab. č. 1: Výchet kroků hodnocení pro jednotlivé druhy hodnocení dopadů komercializace

Krok	Ex ante hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škola a vvi.	Ex ante hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků na sociální a hospodářský rozvoj regionů	Ex post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škola a veřejných výzkumných institucí	Ex post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů	Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škola a veřejných výzkumných institucí	Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů	Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace
K1: Zjištění potřeby pro realizaci hodnocení				+	+	+	
K2: Formulování cílů a základních otázek pro hodnocení				+	+	+	
K3: Výběr a sestavení hodnotitelského týmu	+	+	+	+	+	+	+
K4: Konkretizace otázek pro hodnocení				+	+	+	
K5: Analýza zprávy z ex ante hodnocení			+	+	+	+	
K6: Výběr aktivit instituce a identifikace dopadů	+	+	+	+	+	+	+
K7: Výběr metod pro hodnocení a výběr hodnotících indikátorů				+	+	+	+
K8: Získání informací o hodnotách ukazatelů a jejich zpracování			+	+	+	+	+
K9: Provedení doplňujícího kvalitativního šetření			+	+	+	+	+
K10: Analýza získaných informací o hodnotách ukazatelů a vyhodnocení informací z kvalitativního šetření	+	+	+	+	+	+	+
K11: Formování závěrů a vypracování hodnotící zprávy	+	+	+	+	+	+	+
K12: Schválení hodnotící zprávy	+	+	+	+	+	+	+
K13: Využití a disseminace zprávy	+	+	+	+	+	+	+

Krok 1: Zjištění potřeby pro hodnocení

Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a ekonomický rozvoj regionů by mělo vycházet z reálných, skutečných požadavků a potřeb uvedených institucí. Uživatelé výsledků hodnocení by měli hodnocení chápat jako užitečný nástroj, který jim přináší spoustu informací sloužících k zefektivnění svých činností, efektivnějšímu využívání zdrojů a v neposlední řadě i k získání nových prostředků pro realizaci aktivit výzkumu a vývoje.

Potřeby pro hodnocení dopadů se různí v závislosti na druhu prováděného hodnocení. V případě ex-ante hodnocení komercializace konkrétních poznatků VaV, ex post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace není třeba vždy stanovovat potřeby pro hodnocení. Potřeba pro hodnocení těchto druhů dopadů vyplývá z jejich samotné podstaty, z jejich určení a je vždy stejná pro daný druh hodnocení. Hlavní potřebou pro realizaci uvedených druhů hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků je zjistit jaké jsou konkrétní dopady, přínosy komercializace pro rozvoj aktivit instituce a pro rozvoj regionu, tedy co komercializace poznatku přinese rozvoji instituce jako takové a rozvoji regionu, v němž je lokalizována. Protože tato potřeba je vždy stejná, není třeba v rámci procesu hodnocení stanovovat potřebu pro hodnocení každého poznatku.

Potřeba pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace vyplývá z náročnosti efektivního řízení procesu komercializace. Proto je třeba pravidelně získávat informace o dopadech komercializace na samotný systém. Ani v tomto případě není tedy nutné pro každé hodnocení definovat potřebu.

Vymezení potřeby pro tyto druhy hodnocení by mělo být obsaženo ve směrnici pro hodnocení.

Potřeba pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví se pro každé prováděné hodnocení zvlášť stanovuje v případě:

ex post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů;

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

U těchto druhů hodnocení by management instituce (zástupce managementu zodpovědný za oblast komercializace) spolu se zástupcem centra pro transfer technologií stanovil na základě průběhu procesu komercializace potřebu pro hodnocení a rámcově definoval zaměření (zacílení) hodnocení.

Kdo provádí: Zástupce managementu instituce zodpovědný za oblast komercializace, pracovník centra pro transfer technologií.

Výstup: Definování potřeby pro hodnocení a rámcově definování zaměření hodnocení.

Krok 2: Formulování cílů a základních otázek pro hodnocení

Nezbytným předpokladem pro úspěšnou realizaci hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů a dosažení jeho vysoké vypovídací hodnoty je **správné formulování cílů hodnocení. Formulování cílů by mělo být základním východiskem pro hodnocení a mělo by předcházet všem jeho dalším aktivitám.**

Formulování cílů pro hodnocení a základních otázek se provádí jen v případě následujících druhů hodnocení:

ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů;

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

U ostatních druhů hodnocení se cíle a otázky neformulují, protože jsou vždy stejné a stanoveny ve směrnici pro hodnocení.

Formulování cílů by nemělo probíhat izolovaně na daném pracovišti instituce zapojeného do komercializace (např. na centru transferu technologií) či v případě hodnocení dopadů na rozvoj regionů např. na pracovišti veřejné správy (např. na odboru regionálního rozvoje krajského úřadu), ale mělo by být výsledkem širokého konsenzu zainteresovaných a kompetentních pracovníků. V případě hodnocení dopadů na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí by formulování cílů mělo být výsledkem diskuse rady pro komercializaci a managementu instituce (akademického senátu, rady instituce).

Zapojení širokého spektra odborníků reprezentujících různé úrovně řízení a různá pracoviště (v případě vysokých škol a veřejných výzkumných institucí) a zapojení zástupců různých

regionálních aktérů (v případě hodnocení dopadů na rozvoj regionů) **zamezuje tomu, aby se hodnocení dopadů stalo samoučelnou, formální či čistě účelovou aktivitou účelově podírající různá rozhodnutí** (např. účelové nalezení argumentů pro realizaci určitého projektu), **ale stalo se užitečným a efektivním nástrojem pro zkvalitňování a zefektivňování procesu komercializace duševního vlastnictví a spolupráce výzkumné a aplikační (podnikové) sféry**. Současně to přispěje k tomu, že hodnocení bude zaměřeno takovým způsobem, aby odpovídalo dlouhodobým a strategickým rozvojovým potřebám institucí a regionů v širokém rozvojovém kontextu (tedy nebude provedeno jen proto, aby přineslo argumenty, proč je třeba z různých veřejných zdrojů – programů – podpořit vybraný projekt vysoké školy, veřejné výzkumné instituce nebo kraje).

Cíle hodnocení zformulované v rámci širokého konsenzu by měly být:

jednoznačné a jasně definované;
srozumitelné pro hodnotitele i pro uživatele výsledků;
reálné;
hodnotitelné;
prakticky využitelné;
omezené určitým časovým obdobím;
odpovídající povaze, zaměření instituce, zaměření aktivit instituce.

Při formulování cílů hodnocení by se mělo zohlednit:

Motivace pro hodnocení – jaká je mise instituce, proč se hodnocení dělá, čeho se má hodnocením dosáhnout, jaké je další směřování instituce (regionu)?
Jaké jsou hlavní strategické cíle instituce, jaké jsou strategické cíle výzkumu, jaké jsou strategické cíle komercializace?
Jaké dílčí cíle mohou být stanoveny v návaznosti na hlavní cíle hodnocení? Je možné tyto dílčí cíle kvantifikovat? Či mohou být tyto cíle dále hodnoceny a ověřovány z kvalitativního hlediska?

Od formulování cílů hodnocení se dále odvíjí stanovení hypotéz pro hodnocení, stanovení přístupu (sumativní, formativní), stanovení vhodné metodiky pro hodnocení (kvantitativní, kvalitativní, kombinace obou přístupů, stanovení hodnotících indikátorů), určení výstupů a formulování závěrů. Od stanovení cílů hodnocení se odvíjí formulování hypotéz, způsob hodnocení, zvolené metody a indikátory pro hodnocení.

Dalším krokem po formulování cílů hodnocení je **stanovení otázek pro hodnocení**. Tyto otázky by měly být formulovány společně s cíli hodnocení a měly by na tyto bezprostředně obsahově a metodologicky navazovat.

Otázky pro hodnocení lze obsahově (tematicky) rozdělit do několika skupin:

Deskriptivní otázky. Jejich cílem je sledování a popis vývoje hodnocené problematiky. Otázka se ptá: Co se stalo? Jaký byl vývoj?

Kauzální otázky. Jedná se o příčinné otázky, jejichž cílem je porozumět a zhodnotit vztahy příčiny a následku. Kauzální otázky mohou být přínosné při hodnocení nepřímých dopadů, a to zejména nepřímých dopadů na sociální a hospodářský vývoj regionů. Základní otázkou může být např.: Jak a do jaké míry lze nastalou událost přičíst komercializaci poznatku VaV?

Normativní otázky používají hodnotící indikátory a kritéria. Příkladem otázek je: Jsou výsledky a dopady vzhledem k rozsahu komercializace a jejím cílům uspokojivé?

Predikční otázky se snaží předpovídat, jaké mohou být dopady komercializace a jaký může být další vývoj aktivit institucí a regionů. Jejich uplatnění je zřejmě zejména v případě ex-ante hodnocení komercializace.

Kritické otázky lze použít pro doplnění výše uvedených typů otázek. Jsou spíše kvalitativně formulované a mají podpořit změnu z často hodnotově zaměřené pozice. Příkladem otázek může být: Jak lze zvýšit přínosy komercializace poznatků pro malé a střední firmy?

Aplikace jednotlivých skupin otázek pro hodnocení závisí na zaměření a cílech hodnocení. Je možné formulovat otázky příslušející jen jedné skupině, to v případě různých tematicky (problémově), ad-hoc zaměřených hodnocení (lze použít např. deskriptivní otázky a celé hodnocení zaměřit na popsání vývoje), nebo v případě komplexněji zaměřených hodnocení využít kombinaci otázek z jednotlivých skupin (např. pro dosažení celkového obrazu dopadů lze kombinovat deskriptivní, kauzální a normativní otázky).

Hodnotící otázky by měly mít následující vlastnosti:

Otázka musí naplňovat skutečnou potřebu informací pro rozhodovací procesy. Pokud je otázka formulovaná pouze ze zájmu o nové vědomosti, bez přímého přínosu do procesu rozhodování nebo veřejné debaty, je spíše otázkou vědeckého zkoumání a neměla by být zahrnuta do hodnocení.

Otázka se musí týkat dopadu a souboru dopadů. To znamená, že se alespoň částečně týká efektů nad rámec vlastní komercializace.

Je-li otázka záležitostí pouze vnitřního řízení zdrojů, vstupů a výstupů komercializace, bude pravděpodobně efektivněji využita pro potřeby monitorování.

Otázka musí obsahovat hodnotící kritéria (indikátory). Pokud nejsou již od počátku jasně stanovena hodnotící kritéria, bude závěrečná zpráva zřídka obsahovat odpovídající závěry.

Na formulování otázek pro hodnocení by se opět měly podílet skupiny jednotlivých zainteresovaných a kompetentních pracovníků (v případě hodnocení dopadů na rozvoj regionů zástupci významných regionálních aktérů). Otázky mohou být dále rozpracovány a doplněny hodnotiteli o další specifické otázky, které považují za významné, přínosné, pro porozumění předchozích otázek a odpovědí na ně.

Kdo provádí: Zástupce managementu instituce zodpovědný za oblast komercializace, pracovník centra pro transfer technologií, rada pro komercializaci.

Výstup: Stanovení cíle hodnocení a otázek pro hodnocení.

Krok 3: Výběr a sestavení hodnotitelského týmu

Výběr hodnotitelů a sestavení hodnotitelského týmu se liší podle druhu prováděného hodnocení. **V případě ex-ante hodnocení se na hodnocení podílí jeden hodnotitel.** Hodnotitelé by měli být vybíráni z řad interních expertů instituce, kteří působí v daném oboru a současně dokáží chápat význam poznatku v širším společenském a ekonomickém kontextu.

Pro ex post hodnocení se vytvářejí hodnotitelské týmy.

Hodnotitelský tým může být **sestaven z interních nebo externích expertů.** Jejich zapojení závisí na formulaci cíle a otázek (co se při hodnocení zjišťuje). Dále může být rozhodnutí o zapojení externích expertů ovlivněno tím, zda instituce disponuje příslušnými experty. Hodnotitelský tým by měli tvořit minimálně dva pracovníci s odlišným odborným zázemím, aby se vyloučilo příliš jednostranné zaměření hodnocení a zdůrazňování jen určitých dopadů. Současně dochází k vzájemné kontrole hodnocení a tvorbě společných závěrů. Zapojení externích expertů může dále odstranit případný jednostranný pohled interních expertů (a možné lpění na nedůležitých detailech) a může přispět k tomu, že dopady budou chápány v širším kontextu vývoje institucí (dojde k eliminaci nebezpečí, že hodnotitelé „přes stromy nevidí les“).

Při výběru hodnotitelů pro hodnocení dopadů na rozvoj aktivit institucí je důležité, aby hodnotitelé byli dobře seznámeni s fungováním instituce a jejími jednotlivými aktivitami. Hodnotitelé by měli mít dobrou znalost financování vysokých škol a veřejných výzkumných institucí, rozvoje lidských zdrojů, aktivit VaV či zaměření a realizace studijních oborů.

Hodnotitelé provádějící hodnocení dopadů na sociální a ekonomický rozvoj regionů by svým odborným zaměřením měli být specializováni na oblast sociálních a ekonomických aspektů lidských aktivit. Hodnotitel zabývající se sociálními aspekty komercializace je odborník v oblasti sociálního vývoje regionu (např. sociolog, sociální geograf apod.). Zabývá se hodnocením vývoje společnosti v regionu a dopady komercializace na něj. Hodnotitel ekonomického vývoje je odborníkem na ekonomický vývoj regionu (např. ekonom, ekonomický geograf) a zabývá se hodnocením dopadů komercializace na vývoj regionální ekonomiky.

Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace provádějí interní experti, kteří jsou dobře seznámeni s průběhem procesu komercializace na instituci. Je vhodné, aby tito experti nebyli pracovníky centra transferu technologií, aby se eliminovala případná zaujatost a zajistila nestrannost hodnocení.

Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experti vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Kdo provádí: pracovník centra transferu technologií.

Výstup: výběr konkrétního hodnotitele (konkrétních hodnotitelů).

Krok 4: Konkretizace otázek pro hodnocení

Konkretizace otázek pro hodnocení se provádí pouze v případě následujících druhů hodnocení:

ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů;

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí;

hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů.

V ostatních případech jsou otázky pro hodnocení pevně dané, tudíž je není nutné blíže konkretizovat a specifikovat.

Konkretizace otázek pro hodnocení spočívá ve vyjasnění a upřesnění otázek (případně návrhu nových, doplňujících otázek) členy hodnotitelského týmu spolu s managementem instituce a pracovníky zapojenými do procesu komercializace (radou pro komercializaci).

Kdo provádí: Hodnotitelé spolu se zástupcem managementu instituce, centra transferu technologií a rady pro komercializaci.

Výstup: Konkrétní otázky pro hodnocení.

Krok 5: Analýza zprávy z ex-ante hodnocení

Analýza zpráv z ex-ante hodnocení se provádí v případě ex post hodnocení dopadů na rozvoj aktivit instituce i na sociální a ekonomický rozvoj regionů. Analýza zpráv přináší informace o potenciálních dopadech, na které je třeba se dále zaměřit a zjišťovat, zda a jak se projeví.

Kdo provádí: Hodnotitelé.

Výstup: identifikace potenciálních dopadů, na které je třeba se zaměřit v dalším hodnocení.

Krok 6: Výběr aktivit instituce a identifikace dopadů

Výběr aktivit instituce, které mohou být ovlivněny komercializací duševního vlastnictví, se provádí v případě hodnocení dopadů na vývoj aktivit vysokých škol či veřejných výzkumných institucí. Výběr aktivit provádí hodnotitel na základě své znalosti o škále aktivit realizovaných v dané instituci. U ex post hodnocení vychází při výběru aktivit ze zpráv z ex-ante hodnocení.

Dopady komercializace na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí jsou identifikovány podle aktivit, které instituce realizuje. Při identifikaci dopadů hodnotitelský tým současně stanovuje jejich potenciální významnost v závislosti na významu jednotlivých aktivit instituce.

Příklady možných dopadů na aktivity instituce a na sociální a hospodářský rozvoj regionů jsou uvedeny v přílohách č. 14 a 15.

Kdo provádí: hodnotitelé s pracovníkem centra transferu technologií a zástupcem managementu instituce.

Výstup: seznam a charakteristika aktivit instituce, seznam a charakteristika oblastí sociálního a hospodářského rozvoje regionů ovlivněných komercializací, seznam možných dopadů.

Krok 7: Výběr metod pro hodnocení a výběr hodnotících indikátorů

Při výběru metod pro hodnocení jsou značné rozdíly mezi ex-ante a ex-post hodnocením.

V případě ex-ante hodnocení se používá kvalitativní přístup (expertní posudek), protože lze jen velmi obtížně kvantifikovat možné dopady.

U ex-post hodnocení hodnotitelé určí vhodnou kvantitativní metodu odpovídající druhu a zaměření hodnocení a položeným otázkám. Dále hodnotitelé ke stanoveným dopadům vyberou indikátory pro jejich hodnocení (viz příloha č. 17).

Kdo provádí: hodnotitelé s pracovníkem centra transferu technologií a zástupcem managementu instituce.

Výstup: konkrétní metodika pro hodnocení.

Krok 8: Získání informací o hodnotách ukazatelů a jejich zpracování

Protože indikátory pro hodnocení se využívají jen pro ex-post hodnocení, je získávání informací o jejich hodnotách relevantní jen pro tento druh hodnocení.

Informace o hodnotách indikátorů pro hodnocení získají hodnotitelé z následujících zdrojů:

monitorovací systém komercializace (v případě hodnocení dopadů na systém komercializace);

účetnictví instituce;

pracovníci instituce věcně zodpovědní za danou oblast;

Český statistický úřad;

úřady práce;

městský a krajský úřad;

subjekty aplikační sféry.

Získaná data jsou zpracována s využitím základních deskriptivních statistických metod. Umožňuje-li to charakter dat a je-li to pro vlastní hodnocení důležité, je možné data analyzovat za použití vícerozměrných statistických metod a hledat vzájemné souvislosti mezi indikátory a tedy i dopady.

Kdo provádí: hodnotitelé.

Výstup: statisticky zpracované hodnoty ukazatelů pro hodnocení.

Krok 9: Provedení doplňujícího kvalitativního šetření

Doplňující kvalitativní šetření se provádí pouze u ex-post hodnocení. Kvalitativní šetření se provádí pro:

odhalení případných souvislostí mezi dopady, které nejsou zřejmé při provádění pouze kvantitativního hodnocení;

zlepšení interpretace dopadů;

popsání dopadů, které není možné zhodnotit s využitím kvantifikovatelných indikátorů.

Při kvalitativním šetření se používají metody popsané výše.

Kdo provádí: hodnotitelé.

Výstup: doplňující kvalitativní informace pro hodnocení dopadů.

Krok 10: Analýza získaných informací o hodnotách ukazatelů a vyhodnocení informací z kvalitativního šetření

Vyhodnocení informací získaných z doprovodného kvalitativního šetření a o vyšší hodnotících indikátorů představuje nejdůležitější krok celého hodnocení. Výsledky kvalitativního šetření a aplikace statistických metod jsou detailně a kriticky vyhodnoceny a diskutovány v rámci hodnotitelského týmu. Taková diskuse je důležitá k eliminaci příliš jednostranné interpretace a nalezení širších vazeb. Při vyhodnocování informací je třeba se stále vracet ke stanoveným cílům hodnocení a otázkám a snažit se o nalezení robustních odpovědí.

V případě ex-ante hodnocení dopadů, které není založeno na kvantifikovatelných hodnotících indikátorech a kvalitativním šetření, se v tomto kroku provádí expertní posouzení očekávaných dopadů. K expertnímu posouzení se používají otázky uvedené v příloze č. 16.

Analyzované informace a výsledky by měly být přehledným způsobem prezentovány v grafické a tabulkové podobě.

Kdo provádí: hodnotitelé.

Výstup: vyhodnocené a interpretované informace o dopadech komercializace duševního vlastnictví, jejich tabulkové, grafické a textové zpracování.

Krok 11: Formování závěrů a vypracování hodnotící zprávy

Na základě provedeného hodnocení dopadů jsou formulovány závěry. Vhodné je, pokud jsou závěry zasazeny do širšího kontextu vývoje instituce a regionu, pokud obsahují informace o vzájemných vazbách přímých a nepřímých dopadů a současně přinášejí pohled, jakým směrem se budou dopady dále vyvíjet v blízké budoucnosti.

Kdo provádí: hodnotitelé.

Výstup: vypracované závěry z hodnocení a hodnotící zpráva.

Krok 12: Schválení hodnotící zprávy

Schvalování hodnotící zprávy je pro jednotlivé druhy hodnocení odlišné.

Zprávy z ex-ante hodnocení dopadů jednotlivých poznatků na aktivity institucí a na sociální a ekonomický rozvoj regionů by měl schvalovat ředitel centra transferu technologií a na vědomí by měly být dány radě pro komercializaci, která je může následně využít pro posuzování poznatků vhodných ke komercializaci.

Zprávy z ex-post hodnocení dopadů jednotlivých poznatků schvaluje ředitel centra transferu technologií. Následně jsou předány ke schválení pracovníkovi managementu instituce věcně zodpovědnému za komercializaci. Na vědomí jsou dány radě pro komercializaci.

Zprávy z ex-post hodnocení komercializace jako celku schvaluje nejprve ředitel centra transferu technologií a pracovník managementu instituce věcně zodpovědný za komercializaci. Poté zprávu schvaluje akademický senát či rada instituce a správní rada. Na vědomí jsou dány radě pro komercializaci.

Zprávy z hodnocení dopadů komercializace na systém komercializace schvalují ředitel centra transferu technologií, pracovník managementu zodpovědný za komercializaci, akademický senát (rada instituce) a správní rada. Na vědomí jsou dány radě pro komercializaci.

Krok 13: Využití a diseminace zprávy

Zprávy z ex-ante a ex-post hodnocení dopadů komercializace jednotlivých poznatků na aktivity instituce a na sociální a hospodářský rozvoj regionů a zprávy z hodnocení dopadů na systém komercializace by měla být považovány za důvěrné, protože obsahují některé citlivé údaje (např. z hlediska obchodního tajemství). Tyto zprávy by neměly být veřejně přístupné a měly by být využívány pouze pracovníky centra transferu technologií, managementu instituce, členy rady pro komercializaci a původci poznatku.

Zprávy z ex post hodnocení komercializace jako celku by měly být veřejně přístupné. Měly by být využívány pracovníky institucí, pracovníky managementu institucí, centra transferu technologií, členy rady pro komercializaci, ministerstvy a různými regionálními aktéry. **Zprávy z hodnocení mohou být distribuovány následujícím způsobem:**

internetové stránky instituce;

internetové stránky města kraje, ministerstva;

přímé zaslání poštou subjektům aplikační sféry a zájemcům;

rozdávání na konferencích, veletrzích, kontraktačních dnech;

technologických burzách apod.

K. Kontrolní seznam pro hodnocení dopadů

V této kapitole jsou uvedeny kontrolní seznamy pro realizaci jednotlivých druhů hodnocení dopadů.

Kontrolní seznam pro vytvoření systému pro hodnocení dopadů komercializace

Aktivita	Splněno
1. Je připraven plán (směrnice) pro hodnocení dopadů, je plán pro hodnocení dopadů schválen managementem instituce? (plán hodnocení dopadů stanovuje, co se bude hodnotit, jak se bude hodnotit, kdo bude hodnotit a kdy se bude hodnotit)	
2. Je vytvořena databáze hodnotitelů? (pro ex-ante hodnocení dopadů je vytvořena databáze interních expertů, pro ex post hodnocení je vytvořena databáze interních a externích hodnotitelů)	
3. Jsou hodnotitelé seznámeni s problematikou hodnocení? (hodnotitelé jsou seznámeni s plánem pro hodnocení)	

Kontrolní seznam pro ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity instituce a na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Aktivita	Splněno
<p>1. Byl stanoven komerční potenciál poznatku VaV? (Prvním krokem je stanovení komerčního potenciálu poznatku VaV. Realizace této aktivity není součástí hodnocení dopadů. Nicméně dopady by měly být hodnoceny jen u poznatků s komerčním potenciálem. Pokud u poznatku nebyl identifikován komerční potenciál, je hodnocení možných dopadů jeho komercializace irelevantní.)</p>	
<p>2. Byli vybráni hodnotitelé, kteří působí v daném oboru? (Hodnotitelé by měli být vybráni z řad interních expertů instituce, kteří působí v daném oboru a současně dokáží chápat význam poznatku v širším společenském a ekonomickém kontextu.)</p>	
<p>3. Byly vybrány aktivity instituce, na které může mít komercializace poznatku VaV dopad? (Hodnotitel ze seznamu aktivit instituce vybere aktivity, u nichž předpokládá, že budou významně ovlivněny komercializací.)</p>	
<p>4. Byly k jednotlivým aktivitám stanoveny předpokládané dopady? (Hodnotitel k jednotlivým aktivitám instituce určí potenciální dopady)</p>	
<p>5. Jsou informace o poznatku VaV správně zpracovány a vyhodnoceny? (Informace o jsou zpracovány kvalitativně formou odborného posudku, v němž se hodnotitel vyjadřuje k jednotlivým potenciálním dopadům.)</p>	
<p>6. Jsou zhodnoceny všechny předpokládané dopady na aktivity instituce? (Hodnotitel by měl zhodnotit všechny výše identifikované dopady.)</p>	
<p>7. Jsou předpokládané dopady zhodnoceny v širších souvislostech? (Součástí hodnocení jednotlivých dopadů je také analýza širších souvislostí a vazeb dopadů.)</p>	
<p>8. Jsou závěry z hodnocení relevantní hodnocení? (Formulace závěrů musí být relevantní druhu hodnocení a povaze poznatku VaV.)</p>	
<p>9. Je hodnotící zpráva řádně vypracována (dle plánu pro hodnocení)? (Hodnotící zpráva odpovídá požadavkům definovaných ve směrnici pro hodnocení.)</p>	
<p>10. Je hodnotící zpráva schválena a řádně využita? (Hodnotící zpráva je schválena ředitelem centra transferu technologií a pracovníkem managementu instituce zodpovědným za oblast komercializace. Zpráva je využita např. jako podklad pro nalezení partnera z aplikační sféry, pro rozdělení a využití prostředků z komercializace apod.)</p>	

Kontrolní seznam pro ex post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Aktivita	Splněno
<p>1. Byli vybráni hodnotitelé, kteří působí v daném oboru? (Hodnotitelé by měl být vybrán z řad interních expertů instituce, kteří působí v daném oboru a současně dokáží chápat význam poznatku v širším společenském a ekonomickém kontextu.)</p>	
<p>2. Jsou analyzovány zprávy z ex-ante hodnocení dopadů komercializace?</p>	
<p>3. Vychází výběr aktivit instituce, u nichž se hodnotí dopad, z analýzy ex-ante hodnocení? (Identifikovala analýza zpráv dopady, na které je třeba se dále zaměřit a zjišťovat, zda a jak se projeví?)</p>	
<p>4. Jsou vybrány indikátory pro hodnocení dopadů? (zvolené indikátory odpovídají identifikovaným dopadům)</p>	
<p>5. Bylo provedeno doplňující kvalitativní šetření? (Kvalitativní šetření bylo provedeno ke zlepšení interpretace hodnot indikátorů pro hodnocení.)</p>	
<p>6. Jsou informace řádně statisticky zpracovány? (Informace jsou jasně a srozumitelně zpracovány.)</p>	
<p>7. Jsou předpokládané dopady zhodnoceny v širších souvislostech? (Součástí hodnocení jednotlivých dopadů je také analýza širších souvislostí a vazeb dopadů.)</p>	
<p>8. Jsou vypracovány relevantní závěry? (Formulace závěrů musí být relevantní druhu hodnocení a povaze poznatku VaV.)</p>	
<p>9. Je hodnotící zpráva řádně vypracována (dle plánu pro hodnocení)? (Hodnotící zpráva odpovídá požadavkům definovaných ve směrnici pro hodnocení.)</p>	
<p>10. Je hodnotící zpráva schválena a řádně využita? (Hodnotící zpráva je schválena ředitelem centra transferu technologií a pracovníkem managementu instituce zodpovědným za oblast komercializace. Zpráva je využita např. jako podklad pro nalezení partnera z aplikační sféry, pro rozdělení a využití prostředků z komercializace apod.)</p>	

Kontrolní seznam pro ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů, hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Aktivita	Splněno
<p>1. Má management instituce zájem o hodnocení dopadů? (Byl management instituce dostatečně seznámen s potřebou a přínosy ex post hodnocení dopadů, chápe management instituce hodnocení dopadů jako významný zdroj informací pro rozhodování?)</p>	
<p>2. Dokáže management instituce formulovat své požadavky pro hodnocení dopadů? (management instituce dokáže říci, jaké informace o komercializaci potřebuje, co potřebuje hodnotit.)</p>	
<p>3. Jsou zformulovány relevantní cíle a základní otázky pro hodnocení? (Jsou zformulovány reálné cíle a otázky odpovídající potřebám hodnocení.)</p>	
<p>4. Byl sestaven hodnotitelský tým, jehož složení odpovídá zaměření hodnocení? (Hodnotitelé by měl být vybrán z řad interních případně externích expertů, kteří působí v daném oboru, specializují se na sociální a ekonomické aspekty komercializace a současně dokáží chápat význam poznatku v širším společenském a ekonomickém kontextu.)</p>	
<p>5. Konkretizoval hodnotitelský tým otázky pro hodnocení? (Hodnotitelé spolu s managementem instituce a pracovníky zapojenými do procesu komercializace vyjasnili a upřesnili otázky pro hodnocení.)</p>	
<p>6. Jsou analyzovány zprávy z ex-ante hodnocení dopadů komercializace?</p>	
<p>7. Vychází identifikace dopadů z analýzy ex-ante hodnocení? (Identifikovala analýza zpráv dopady, na které je třeba se dále zaměřit a zjišťovat, zda a jak se projeví?)</p>	
<p>8. Jsou stanoveny relevantní metody pro hodnocení dopadů? (Použité metody odpovídají zaměření a druhu hodnocení.)</p>	
<p>9. Jsou vybrány indikátory pro hodnocení dopadů? (Zvolené indikátory odpovídají identifikovaným dopadům.)</p>	
<p>10. Byly získány informace o hodnotách indikátorů pro hodnocení? (Byly získány informace o hodnotách všech použitých indikátorů.)</p>	

<p>11. Bylo provedeno doplňující kvalitativní šetření? (Kvalitativní šetření bylo provedeno ke zlepšení interpretace hodnot indikátorů pro hodnocení.)</p>	
<p>12. Jsou informace řádně statisticky zpracovány? (Informace jsou jasně a srozumitelně zpracovány.)</p>	
<p>13. Jsou dopady zhodnoceny v širších souvislostech? (Součástí hodnocení jednotlivých dopadů je také analýza širších souvislostí a vazeb dopadů.)</p>	
<p>14. Jsou vypracovány relevantní závěry? (Formulace závěrů je relevantní druhu a zaměření hodnocení.)</p>	
<p>15. Je hodnoticí zpráva řádně vypracována (dle plánu pro hodnocení)? (Hodnoticí zpráva odpovídá požadavkům definovaných ve směrnici pro hodnocení.)</p>	
<p>16. Je hodnoticí zpráva schválena a řádně využita? (Hodnoticí zpráva je schválena ředitelem centra transferu technologií, pracovníkem managementu instituce zodpovědným za oblast komercializace, akademickým senátem/radou instituce a správní radou. Zpráva je využita např. jako podklad pro strategické rozhodování managementu instituce)</p>	

Kontrolní seznam pro hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace

Aktivita	Splněno
<p>1. Byli vybráni hodnotitelé, kteří působí v daném oboru? (Hodnotitelé by měli být vybráni z řad interních expertů instituce dobře seznámení s realizací procesu komercializace na instituci.)</p>	
<p>2. Byly identifikovány možné dopady na systém komercializace? (Hodnotitelé identifikovali možné dopady komercializace na systém komercializace.)</p>	
<p>3. Zvolili hodnotitelé relevantní metodiku a vybrali vhodné indikátory pro hodnocení? (Hodnotitelé zvolili metodiku odpovídající zaměření hodnocení a vybrali relevantní indikátory pro hodnocení.)</p>	
<p>4. Byly získány informace o hodnotách indikátorů pro hodnocení? (Byly získány informace o hodnotách všech použitých indikátorů.)</p>	
<p>5. Bylo provedeno doplňující kvalitativní šetření? (Kvalitativní šetření bylo provedeno ke zlepšení interpretace hodnot indikátorů pro hodnocení.)</p>	
<p>6. Jsou informace řádně statisticky zpracovány? (Informace jsou jasně a srozumitelně zpracovány.)</p>	
<p>7. Jsou dopady zhodnoceny v širších souvislostech? (Součástí hodnocení jednotlivých dopadů je také analýza širších souvislostí a vazeb dopadů.)</p>	
<p>8. Jsou vypracovány relevantní závěry? (Formulace závěrů je relevantní druhů a zaměření hodnocení.)</p>	
<p>9. Je hodnotící zpráva řádně vypracována (dle plánu pro hodnocení)? (Hodnotící zpráva odpovídá požadavkům definovaných ve směrnici pro hodnocení.)</p>	
<p>10. Je hodnotící zpráva schválena a řádně využita? (Hodnotící zpráva je schválena ředitelem centra transferu technologií, pracovníkem managementu instituce zodpovědným za oblast komercializace, akademickým senátem/radou instituce a správní radou. Zpráva je využita např. jako podklad pro strategické rozhodování managementu instituce.)</p>	

4

DOPORUČENÍ PRO
MONITOROVÁNÍ
A HODNOCENÍ
DOPADŮ

Doporučení pro monitorování a hodnocení dopadů

V této kapitole jsou shrnuta doporučení pro monitorování a hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví.

Všeobecná doporučení pro monitorování komercializace a hodnocení dopadů komercializace

Současná legislativa ČR nestanovuje vysokým školám a veřejným výzkumným institucím povinnost monitorovat komercializaci duševního vlastnictví ani hodnotit dopady komercializace poznatků výzkumu a vývoje. Proto rozhodnutí o tom, zda se vysoká škola či veřejná výzkumná instituce bude věnovat těmto aktivitám, závisí čistě na představitelích těchto institucí. Tito představitelé by měli monitorování a hodnocení dopadů začít vnímat jako užitečný nástroj pro řízení instituce, který napomůže efektivní alokaci finančních a personálních zdrojů instituce a současně přispěje k vytváření dlouhodobé strategické orientace instituce. Monitorování komercializace duševního vlastnictví a hodnocení dopadů by se tedy mělo zařadit mezi standardní aktivity managementu instituce a být zahrnuto do operačního a strategického řízení. K tomu je třeba pracovníky managementu institucí přesvědčit, vysvětlit jim přínosy a využití těchto aktivit. Pokud management instituce nechápe (resp. nechce pochopit) přínos monitorování a hodnocení dopadů pro efektivní řízení instituce (a také řízení procesu komercializace), tedy ani nechce využívat výsledky monitorování a hodnocení dopadů, je zbytečné se těmto aktivitám věnovat. Tyto aktivity se mají realizovat proto, aby byly využity pro řízení instituce a procesu komercializace, nikoliv proto, aby z nich vznikly nevyužívané dokumenty.

Aby byly výsledky monitorování komercializace a hodnocení dopadů využitelné, je třeba při stanovení potřeb a zaměření monitorování a hodnocení dopadů dosáhnout konsenzu členů managementu instituce a rady pro komercializaci. Pokud nebude nalezen konsenzus, je velmi obtížné vytvářet celý rámec pro monitorování a hodnocení dopadů.

Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce by měly monitorovat a hodnotit dopady v oblastech, které jsou pro ně relevantní a významné.

Pro zajištění monitorování a hodnocení dopadů by na výzkumné instituci měla být vybudována příslušná struktura, do které budou zapojeni výzkumníci vytvářející komercializovatelné poznatky, pracovníci centra transferu technologií, členové rady pro komercializaci a zástupci managementu instituce.

Doporučení pro monitorování:

Veškeré kroky v rámci monitorování komercializace by měly být standardizované a přidělené do zodpovědnosti konkrétních pracovníků instituce (především pracovníků centra transferu technologií).

V rámci vytváření závěrů a zpráv o monitorování by mělo být zachováno pravidlo čtyř očí. Tedy každý výstup z monitorování by měl zkontrolovat a schválit nadřízený pracovník.

Jedním z hlavních výstupů monitorování je monitorovací zpráva. Ta nemá prezentovat jen samé úspěchy, ale měla by vhodnou formou zmínit i jednotlivé neúspěchy a uvést přijatá opatření k nápravě.

Monitorování je náročné na získávání informací. Zejména informace o využití poznatků aplikační sférou může být obtížné získat. Proto je pro snadné získávání informací od subjektů aplikační sféry o způsobu využití poznatku vhodné do smlouvy o komercializaci výsledku VaV zakotvit povinnost nabyvatele poznatku VaV (subjektu aplikační sféry) poskytovat příslušné informace.

Doporučení pro hodnocení dopadů:

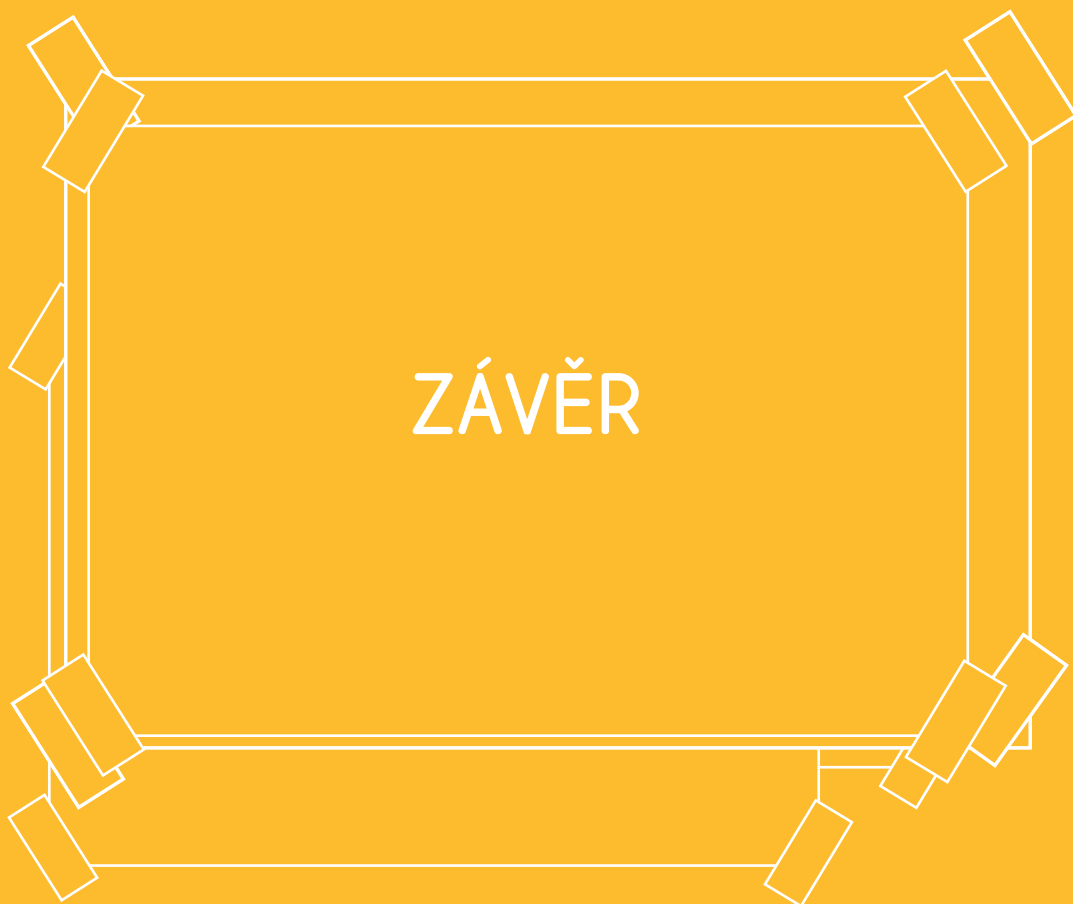
Pro realizaci běžných aktivit spojených s komercializací poznatků VaV není hodnocení dopadů nezbytnou aktivitou. Běžné činnosti (rutinní kroky) mohou být realizovány, aniž by dopady byly hodnoceny. Avšak pro kultivaci systému komercializace a pro strategická rozhodování o komercializaci a zaměření výzkumných aktivit a studijních oborů je hodnocení dopadů užitečné, protože přináší informace, které mohou být využitelné jako určitá zpětná vazba.

Hodnocení dopadů komercializace poznatků VaV je časově, personálně a finančně náročná aktivita. Proto by mělo být prováděno v případě, že příjmy z komercializace jsou dostatečně vysoké. Při nízkých příjmech z komercializace může vzniknout riziko, že náklady na hodnocení mohou dosahovat úrovně příjmů z komercializace.

Hodnocení dopadů bude výrazně usnadněno, pokud si výzkumná instituce vytvoří vhodný systém pro hodnocení.

Zavádění systémů hodnocení se obecně potýká s nevolí řady pracovníků, jejichž práce bývá hodnocena. Hodnocení dopadů by nemělo být vnímáno jako nějaký „strašák“, jako nástroj zaměřený na hodnocení efektivity výzkumníků, jejich pracovišť a kvality jejich práce. Cílem hodnocení není hodnotit efektivitu tvorby komercializovatelných poznatků či nutit výzkumníky k jejich tvorbě, ale spíše poskytovat informace o konkrétních přínosech jejich poznatků, o jejich využití. To může zvýšit společenskou prestiž výzkumníků.

Hodnocení dopadů obecně bývá v zahraničních zemích považováno za standardní výzkumnou agendu spojující výzkumníky ze sociálních, přírodovědných a technických oborů. Proto se vývoj vhodných metod a realizace hodnocení dopadů (zejména dopadů na sociální a hospodářský rozvoj regionů) může stát výzkumnou agendou i na různých institucích (např. na vysokých školách, které disponují výzkumníky v sociálních a ekonomických oborech). Instituce takovou aktivitu může stimulovat např. prostřednictvím interní grantové agentury.

5

Závěr

Jedním z předpokladů efektivního řízení a realizace procesu komercializace duševního vlastnictví na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích a pro strategické zacílení aktivit v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje je získání relevantních informací o vlastní realizaci komercializace a jejích přínosech pro vysoké školy, veřejné výzkumné instituce a pro rozvoj území, v němž tyto instituce působí. Takové informace však neslouží jen těmto institucím, ale jsou cenné i pro různé aktéry působící v oblasti VaVaI (např. města, kraje, ministerstva, podniky apod.), protože jim umožňují lépe zacílit své aktivity, identifikovat možné příležitosti pro spolupráci s výzkumnou sférou a v případě subjektů veřejné správy i lépe zacílit strategie a programy pro podporu výzkumu, vývoje a procesu komercializace. Z těchto důvodů je žádoucí, aby se vysoké školy a veřejné výzkumné instituce věnovaly monitorování komercializace a hodnocení jejích dopadů, přestože současná česká legislativa realizaci těchto aktivit nijak nedefinuje ani nestanovuje povinnost jejich realizace.

Základem pro realizaci uvedených aktivit je dosažení širokého konsenzu představitelů managementu institucí, rady pro komercializaci a centra transferu technologií o jejich cílech, zaměření a potřebnosti. Realizace monitorování a hodnocení dopadů by na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích měla být upravena příslušnou směrnicí, která stanoví zaměření těchto aktivit, časový plán, příslušné pracovníky (experty na hodnocení), metodiku, zajišťování dat, výsledky apod.

Monitorování komercializace duševního vlastnictví by se mělo zaměřit na monitorování systému komercializace, výsledků komercializace, využití příjmů z komercializace a využití výsledků aplikační sférou. Monitorování systému komercializace přináší informace o fungování celého systému. Monitorování výsledků komercializace sleduje počet a formu komercializovaných poznatků, náklady na komercializaci, nabyvatele poznatků apod. Monitorování využití příjmů z komercializace se zabývá otázkou, jakým způsobem instituce rozděluje a využívá příjmy z komercializace. Monitorování využití výsledků aplikační sférou sleduje, jak jsou využívány komercializované poznatky VaV.

Monitorování lze provádět pravidelně každoročně, kdy je výstupem výroční monitorovací zpráva obsahující informace ze všech uvedených druhů monitorování. Dále lze monitorování zaměřit problémově a sledovat vždy jen určitou (slabou) část systému komercializace.

Monitorování provádí pracovníci centra transferu technologií, přičemž využívají kvantifikované monitorovací indikátory a doplňující dotazníková šetření.

Hodnocení dopadů sleduje přímé a nepřímé dopady komercializace jednotlivých poznatků VaV i komercializace jako celku na rozvoj aktivit vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a hospodářský rozvoj regionů. Dopady komercializace jednotlivých poznatků lze hodnotit před zahájením komercializace (tj. očekávané dopady) a po určité době po ukončení komercializace (tj. skutečné dopady). Dopady komercializace jako celku (za všechny komercializované poznatky VaV) se hodnotí po určité době po realizaci komercializace, kdy se skutečné dopady mohou projevit.

Dopady hodnotí interní či externí hodnotitelé specializovaní na danou oblast (např. na určitou technologickou oblast, na hospodářský vývoj regionů apod.). Pro hodnocení využívají své expertní znalosti (zejména v případě posouzení poznatku VaV před započítáním komercializace), kvantitativní a kvalitativní metody. Významnější jsou kvantitativní metody opírající se o kvantifikované indikátory pro hodnocení. Kvalitativní metody jsou využívány spíše doplňkově, pro zjištění doplňujících informací, lepší interpretaci kvantifikovaných indikátorů a pro nalezení vzájemných vazeb.

6

LITERATURA

6

Literatura

- [1] Doporučení komise ze dne 10. dubna 2008 o řízení duševního vlastnictví při činnostech předávání znalostí a o kodexu správné praxe pro univerzity a jiné veřejné výzkumné organizace. K(2008) 1329. Evropská komise.
Dostupné na: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:146:0019:0024:CS:PDF>
- [2] EVALSED: the resource for the evaluation of socio-economic development.
Dostupné na: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/guide/introduction/eval_sed_en.htm
- [3] Kubíček, J., Svačina, P. (2006): Průmyslová práva a nehmotné statky, jejich licenční využití a oceňování. Praha, TC AV ČR.
- [4] Pierce, J. (2004): The search for the end of the rainbow - is impact assessment possible? Sheffield, IOD PARC.
Dostupné na: http://www.iodparc.com/resource/impact_assessment_possible.html
- [5] Plattform Forschungs- und Technologieevaluierung (2007): Evaluation Standards in Research and Technology Policy. Vienna.
Dostupné na: <http://www.fteval.at/cms/en/home/standards/download-standards.html>
- [6] Rada pro výzkum, vývoj a inovace (2010): Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů (platná pro léta 2010 a 2011). Praha. Dostupné na: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=566918>
- [7] Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01): Úřední věstník Evropské unie.
Dostupné na: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=862>
- [8] Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Zlepšení předávání znalostí mezi výzkumnými institucemi a průmyslem v celé Evropě: otevřené přijetí inovace - Provádění lisabonské agendy. SEK(2007) 449. Evropská komise. Dostupné na: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/com/2007/com2007_0182cs01.pdf
- [9] Voluntary guidelines for universities and other research institutions to improve their links with industry across Europe SEC(2007) 449. Evropská komise. Dostupné na: http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/sec2007449_en.pdf
- [10] Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje)
- [11] Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích
- [12] Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
- [13] Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.
- [14] Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.
- [15] Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.
- [16] Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů. [online]: Úřad průmyslového vlastnictví.
- [17] Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech.
- [18] Zákon 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví).
- [18] Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů.

Příloha č. 1

Právní rámec pro komercializaci duševního vlastnictví

1.1

Legislativa definující aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Vysokoškolský zákon

Základní právní normou vymezující fungování a aktivity vysokých škol v České republice je zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Tento zákon stanovuje hlavní a vedlejší aktivity, které vykonává vysoká škola. Zákon dále definuje orgány vysoké školy (zejména se jedná o akademický senát, správní radu a vědeckou radu) a jejich pravomoci. Z hlediska monitorování systému komercializace a hodnocení dopadů komercializace je významné stanovení rozhodovacích a schvalovacích postupů dané tímto zákonem. Avšak vlastní problematiku monitorování a hodnocení dopadů zákon nijak neupravuje.

Při vytváření systému pro monitorování a hodnocení dopadů na vysoké škole je nutné respektovat zákonem stanovené kompetence jednotlivých orgánů vysoké školy a pravidla pro rozhodování.

Zákon o veřejných výzkumných institucích

Fungování a aktivity veřejných výzkumných institucí v ČR upravuje zejména zákon č. 341/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích. Zákon definuje hlavní a vedlejší aktivity veřejných výzkumných institucí (viz příloha č. 2) a dále mj. definuje způsob zřízení, vznik, činnost, způsob zrušení a zánik veřejné výzkumné instituce; postavení a působnost zřizovatele a orgánů veřejné výzkumné instituce a přeměnu příspěvkových organizací zabývajících se výzkumem na veřejné výzkumné instituce.

Zákon určuje orgány veřejné výzkumné instituce (ředitel, rada a dozorčí rada) a jejich pravomoci. Dále stanovuje, jaké vnitřní předpisy vytváří tato instituce a jakým způsobem jsou schvalovány. Vymezení pravomocí a nastavení rozhodovacích a schvalovacích procedur je nutné respektovat při vytváření systému pro monitorování a hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví.

1.2

Legislativa v oblasti ochrany duševního vlastnictví

Autorský zákon

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) určuje práva autora k jeho autorskému dílu, práva související s právem autorským (např. práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu), právo pořizovatele k jím pořizené databázi, ochranu práv podle tohoto zákona a kolektivní správu práv autorských a práv souvisejících s právem autorským.

Zákon se dále zabývá vznikem a obsahem autorského práva, majetkovými právy, ochranou autorského práva, vymezuje výjimky z ochrany a definuje pojem zveřejnění a vydání díla. V zákoně jsou dále stanoveny úpravy smluvních vztahů (licenční smlouvy). V zákoně jsou také ustanovení o zaměstnaneckých dílech (podnikový vynález a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatele v souvislostech s podnikovým vynálezem jsou uvedeny v zákoně o vynálezech a zlepšovacích návrzích, který je popsán v následující kapitole). Zákon také popisuje práva k počítačovým programům.

Zákon však nijak neupravuje oblast monitorování komercializace a hodnocení dopadů. Při vytváření systému pro monitorování a hodnocení dopadů komercializace by však měl být tento zákon brán v úvahu. Zohlednit by jej měly veškeré směrnice pro monitorování a hodnocení dopadů včetně vymezení sledovaných výsledků výzkumu a vývoje.

Zákon o vynálezech a zlepšovacích návrzích

Účelem zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, je upravit práva a povinnosti vznikající z vytvoření a z uplatnění vynálezů a zlepšovacích návrhů.

Zákon stanovuje podmínky pro udělení patentu, právo na patent, účinek patentu, platnost patentu, využívání patentů. Dále stanovuje řízení o udělení patentu a zabývá se evropskou patentovou přihláškou a evropským patentem. V zákoně je také popsáno udělování dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin.

Zákon o ochranných známkách

Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, definuje označení, která mohou tvořit ochrannou známku (označení schopná grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby). V zákoně jsou dále vymezeny účinky ochranné známky (práva z ochranné známky a licence) a užívání ochranné známky. Zákon se také zabývá řízením o přihlášce ochranné známky a důvody pro odmítnutí ochrany.

Zákon o ochraně průmyslových vzorů

Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, vymezuje pojem průmyslového vzoru (vzhled výrobku nebo jeho části) a jeho původce, dále stanovuje podmínky ochrany (novost a individuální povaha), včetně stanovení, kdy lze průmyslový považovat za zveřejněný (tedy ne nový). Jsou také stanoveny povinnosti v souvislosti se zaměstnaneckým průmyslovým vzorem (tj. vyplývající z pracovního či jiného obdobného vztahu), které jsou podobné, jako u podnikových vynálezů popsaných v zákoně č. 527/1990 Sb. V zákoně jsou dále řešeny zápis průmyslového vzoru, řízení o přihlášce, práva, spory a zánik a výmaz průmyslového vzoru.

Zákon o užitných vzorech

Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, stanovuje, že užitným vzorem jsou technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná. Dále je vymezen pojem nového technického řešení a průmyslově využitelnosti. Zákon také stanovuje náležitosti přihlášky užitného vzoru, jeho zápis, výmaz a odnětí ochrany.

Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví

Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, zapracovává příslušný předpis EU a upravuje právní prostředky sloužící k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Zákon mj. stanovuje, které osoby jsou oprávněny tato práva vymáhat, a uvádí přehled opatření k nápravě, jako je stažení výrobků z trhu, odstranění nebo zničení příslušných výrobků apod. Zároveň je stanoveno, že oprávněná osoba má právo na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva, a přiměřené zadostiučinění, byla-li zásahem do práv způsobena nemajetková újma.

Zákon o ochraně biotechnologických vynálezů

Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů, vymezuje pojmy biologického materiálu (materiál obsahující genetickou informaci a schopný samoreprodukce nebo reprodukce v biologickém systému), mikrobiologický postup (postup používající mikrobiologický materiál nebo prováděný na mikrobiologickém materiálu, nebo postup, jehož výsledkem je mikrobiologický materiál) a biologický způsob pěstování rostlin nebo chovu zvířat (způsob založený plně na přírodních jevech, jako je křížení a selekce). Dále je mj. stanoveno, kdy jsou biotechnologické vynálezy patentovatelné, výluky z patentovatelnosti a zvláštní ustanovení týkající se přihlášek biotechnologických vynálezů.

1.3

Veřejná podpora výzkumu a vývoje

Zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), upravuje podporu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (VaVaI) z veřejných prostředků a práva a povinnosti subjektů, zabývajících se VaVaI podporovanými z veřejných prostředků. Zákon také stanovuje hodnocení programů výzkumu a vývoje a výzkumných institucí. Podle tohoto zákona Rada pro výzkum, vývoj a inovace připravuje metodiku hodnocení výsledků výzkumných organizací a výsledků ukončených programů a provádí hodnocení výsledků ukončených programů a výsledků výzkumných organizací. Zákon dále vymezuje zřízení a obsah informačního systému výzkumu, vývoje a inovací.

Výsledky výzkumných organizací jsou hodnoceny pro přidělení jejich institucionální podpory. Současná Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací a hodnocení výsledků ukončených programů platící do roku 2011 hodnotí programy a výzkumné instituce jen na základě počtu výsledků v jednotlivých druzích výsledků, avšak nepřihlíží k jejich komerčnímu využití (výjimku představují národní patenty, u nichž je rozlišováno, zda je patent nevyužívaný nebo je využíván vlastníkem patentu, nebo zda je využíván na základě platné licenční smlouvy). Metodika poměrně podrobně vymezuje a popisuje jednotlivé druhy výsledků výzkumu a vývoje. Takto vymezené druhy výsledků se sledují zákonem stanoveným informačním systémem výzkumu, vývoje a inovací. V návaznosti na uvedenou metodiku a informační systém většina výzkumných organizací sleduje výsledky výzkumu a vývoje v členění daném touto metodikou a informačním systémem. Lze doporučit, aby výzkumné organizace při vytváření svých metodik pro monitorování komercializace a hodnocení dopadů zvažily možnost využití svého informačního systému jako zdroje informací pro monitorování a hodnocení, případně propojení tohoto systému se systémem pro monitorování a hodnocení.

1.4

Předpisy a doporučení Evropské komise

Rámec Společenství pro státní podporu
výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01)

Tento předpis je nejvýznamnějším dokumentem upravujícím pravidla veřejné podpory výzkumu, vývoje a inovací v celé EU. Rámec definuje výzkumné organizace, druhy výzkumu, zabývá se slučitelností státní podpory výzkumu a vývoje, motivačním účinkem podpory a kumulací podpory. Rámec nijak nestanovuje ani se nezmiňuje u potřebě monitorování komercializace a hodnocení dopadů. Podrobnější rozbor Rámce společenství je proveden v Analýze A, která byla zpracována v rámci projektu EF-TRANS.

Doporučení komise o řízení duševního vlastnictví
při činnostech předávání znalostí a o kodexu
správné praxe pro univerzity a jiné veřejné
výzkumné organizace

Toto doporučení uvádí zásady pro interní politiku duševního vlastnictví a politiku předávání znalostí, a dále zásady týkající se společného a smluvního výzkumu. V politice zaměřené na transfer znalostí je mj. doporučeno **monitorovat ochranu duševního vlastnictví a transfer znalostí, zpřístupňovat a zviditelnovat výsledky VaV a expertízu výzkumné organizace podnikovému sektoru.**

V případě správné praxe veřejných orgánů, které usnadňují řízení duševního vlastnictví při činnostech předávání znalostí univerzitami a jinými veřejnými výzkumnými organizacemi se předávání znalostí považuje za strategické poslání veřejných výzkumných organizací. Podle doporučení je předávání znalostí mezi univerzitami a průmyslem stálou politickou a operační prioritou pro všechny veřejné orgány pro financování výzkumu v rámci členského státu, jak na vnitrostátní, tak i na regionální úrovni. **Každé ministerstvo a orgán regionální správy, které provádějí činnosti předávání znalostí, by mělo vymezit pracovníka pro sledování dopadů těchto činností.**

Dobrovolná směrnice pro univerzity a jiné
výzkumné organizace ke zlepšení jejich vazeb
s podniky v Evropě

Tato směrnice tvoří doprovodný dokument ke Sdělení Komise Radě, Evropskému Parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Zlepšení předávání znalostí mezi výzkumnými institucemi a průmyslem v celé Evropě: otevřené přijetí inovace - Provádění lisabonské agendy. **Podle dokumentu musí politika zaměřená na ochranu duševního vlastnictví mj. řešit monitorování a reportování těchto aktivit.**

Příloha č. 2

Aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

2.1

Aktivity vysokých škol

Hlavními aktivitami vysokých škol jsou dle vysokoškolského zákona (zákon č. 111/1998 Sb., § 2) uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání a v souvislosti s tím realizace vědecké a výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti.

Kromě těchto hlavních činností se vysoké školy mohou věnovat doplňkovým aktivitám. Podle § 20 uvedeného zákona je takovou aktivitou činnost, kterou vysoká škola vykonává za úplatu, přičemž navazuje na její vzdělávací a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost nebo slouží k účinnějšímu využití lidských zdrojů a majetku vysoké školy. Vymezení doplňkové činnosti je tedy velmi obecné.

Podle § 1 vysoké školy spolupracují s různými stupni státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou. Avšak forma a zaměření této spolupráce není v zákoně nijak blíže vysvětlena. Takovou spolupráci stejně jako mezinárodní spolupráci lze považovat buď za prostředek realizace hlavních aktivit nebo za samostatnou aktivitu vysoké školy. Pro účely této metodiky je tato spolupráce chápána jako další aktivity (tedy nikoliv hlavní nebo doplňková činnost). Aktivity vysokých škol shrnuje tabulka č. 2. V tabulce jsou uvedeny aktivity, které vyplývají z uvedeného zákona, a vedlejší a další činnosti, jež tyto instituce realizují či mohou realizovat.

Tab. č. 2: Aktivity vysokých škol

Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Další aktivity
<p>Vědecká a výzkumná; vývojová; inovační; umělecká; další tvůrčí činnost;</p> <p>realizace akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání;</p> <p>zajišťování výzkumné infrastruktury; rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců.</p>	<p>Provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků;</p> <p>pořádání kulturních a sportovních akcí;</p> <p>provoz kolejí a menz a ostatních účelových zařízení.</p>	<p>Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou;</p> <p>mezinárodní spolupráce.</p>

Pramen: zákon č. 111/1998 Sb., vlastní zpracování

2.2

Aktivity veřejných výzkumných institucí

Aktivity veřejných výzkumných institucí definuje zákon o veřejných výzkumných institucích (zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích), v kterém podle § 2 je jejím hlavním předmětem činnosti výzkum, včetně zajišťování infrastruktury výzkumu, vymezený zákonem o podpoře výzkumu, vývoje a inovací. Blíže však hlavní aktivity veřejných výzkumných institucí nespécifikuje. Kromě své hlavní činnosti může veřejná výzkumná instituce provádět i aktivity, které nejsou výzkumem nebo jeho infrastrukturou. Tyto činnosti provádí na základě požadavků příslušných organizačních složek státu (zřizovatelů) ve veřejném zájmu a podporované z veřejných prostředků nebo je vykonává za účelem dosažení zisku. Vedlejší činnosti (dle vymezení zákona se jedná o další či jiné činnosti) může provádět pouze za podmínky, že navazují na hlavní činnost veřejné výzkumné instituce, jsou prováděny za účelem účinnějšího využití majetku a lidských zdrojů instituce, není ohrožena hlavní činnost, náklady a výnosy jsou v účetnictví vedeny odděleně, předmět a podmínky provádění jsou stanoveny ve zřizovací listině a výnosy z těchto činností dosahují alespoň skutečně vynaložených nákladů.

Aktivity pracovišť AV ČR (tedy specifických veřejných výzkumných institucí upravuje zákon č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky, kde podle paragrafu č. 3 pracoviště AV ČR uskutečňují vědecký výzkum, přispívají ke zvýšení úrovně poznání a vzdělanosti, přispívají k využití výsledků vědeckého výzkumu, získávají, zpracovávají a rozšiřují vědecké informace a poskytují vědecké posudky, stanoviska a doporučení, ve spolupráci s vysokými školami uskutečňují doktorské studijní programy a vychovávají vědecké pracovníky, rozvíjejí mezinárodní spolupráci v oblasti vědecké činnosti a vývoje technologií, realizují své úkoly ve spolupráci s ostatními vědeckými a odbornými institucemi a zajišťují infrastrukturu pro výzkum a vývoj.

Na rozdíl od vysokoškolského zákona zákon o veřejných výzkumných institucích ani zákon o AV ČR neuvádějí spolupráci s orgány státní správy a samosprávy a kulturní a podnikovou sférou. Přestože tyto zákony spolupráci nijak neuvádějí, je zřejmé, že instituce jsou zapojeny do spolupráce s různými subjekty v ČR i do mezinárodní spolupráce. Pro účely této metodiky je stejně jako v případě vysokých škol spolupráce chápána jako další aktivita k hlavní a vedlejší činnosti.

Aktivity veřejných výzkumných institucí shrnuje tabulka č. 3 obsahující výčet hlavních, vedlejších a dalších činností.

Tab. č. 3: Aktivity veřejných výzkumných institucí

Hlavní činnost	Vedlejší činnost	Další aktivity
<p>Výzkum;</p> <p>ve spolupráci s vysokými školami realizace doktorských studijních programů;</p> <p>zajišťování výzkumné infrastruktury;</p> <p>rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců.</p>	<p>Provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků.</p>	<p>Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou;</p> <p>mezinárodní spolupráce.</p>

Pramen: zákon č. 341/2005 Sb., 283/1992 Sb., vlastní zpracování

Výroční monitorovací zpráva shrnuje průběh komercializace duševního vlastnictví instituce VaV v daném kalendářním roce. Výroční monitorovací zpráva má následující strukturu:

Úvod. Úvodní kapitola bude obsahovat informace o účelu vypracování zprávy a komu je zpráva určena.

Stručné shrnutí průběhu komercializace v daném kalendářním roce včetně uvedení hlavních úspěchů v komercializaci duševního vlastnictví (např. komercializace významných poznatků). Tato kapitola stručně shrne jednotlivé kapitoly zprávy, přičemž se zaměří především na uvedení nejdůležitějších informací z každé kapitoly. Na závěr stručně uvede nejvýznamnější projekty komercializace (např. podle výše prostředků získaných komercializací, významu subjektu, kterému byl komercializován poznatek, významu poznatku VaV apod.).

Činnost centra transferu technologií. V této kapitole bude popsáno fungování činnosti centra transferu technologií. Bude shrnuta personální kapacita center transferu technologií, personální (odborné) složení, výše nákladů centra transferu technologií, počet poznatků s komerčním potenciálem registrovaných centrem v daném kalendářním roce, počet úspěšných projektů centra transferu technologií (rozdělit podle jednotlivých způsobů komercializace). U aktivit centra transferu technologií a počtu poznatků nebude uveden jen stav v daném roce, ale budou doplněny i informace z předcházejících let a stručně analyzován vývoj a identifikovány hlavní příčiny úspěchu či neúspěchu.

Náklady a příjmy z komercializace duševního vlastnictví. Kapitola uvádí náklady na činnost centra transferu technologií (tj. např. mzdové náklady apod.), zdroje financování centra transferu technologií, náklady na realizaci aktivit spojených s ochranou duševního vlastnictví a transferem technologií (náklady na patentování, náklady na nákup externích služeb apod.), zdroje financování těchto aktivit (např. licenční fond), příjmy z komercializace duševního vlastnictví, rozdělení příjmů mezi instituci, centrum transferu technologií a původce, využití příjmů z komercializace.

Hodnocení systému komercializace. Kapitola popíše způsob komercializace duševního vlastnictví, jak celý systém funguje, jak je rozděleno rozhodování, jaké je zapojení jednotlivých součástí instituce, jak funguje systém monitorování, dále identifikuje slabé stránky v systému komercializace a uvede přijatá opatření k nápravě. Současně uvede, jak se projevila opatření přijatá v předchozích letech.

3.2 Ad-hoc monitorovací zpráva

Výsledky komercializace. V kapitole bude uveden počet jednotlivých druhů výsledků (způsobů komercializace – tj. konzultace, výzkum na zakázku, prodej patentů apod.) podle pracovišť instituce v daném kalendářním roce a současně bude stručně analyzován vývoj pro jednotlivé druhy výsledků. Dále bude uveden příjem z komercializace podle jednotlivých druhů výsledků.

Využití příjmů z komercializace. V kapitole bude popsán způsob využití příjmů z komercializace, o jaký objem finančních prostředků se jednalo, jakým způsobem byly rozděleny a jak byly využity.

Využití výsledků aplikační sférou. Kapitola hodnotí způsob využití poznatků aplikační sférou, jak byly jednotlivé druhy výsledků využity aplikační sférou, jak se projevily v realizaci aktivit aplikační sféry a v hospodářských výsledcích aplikační sféry.

Případové studie nejvýznamnějších projektů komercializace.

Tato kapitola představí nejvýznamnější projekty komercializace duševního vlastnictví. Dále uvede hlavní zkušenosti získané při komercializaci těchto projektů a způsob, jakým jsou tyto zkušenosti využívány při jiných projektech komercializace. Výběr projektů může být určen např. výší příjmů z komercializace, prestiže subjektu aplikační sféry, významu (vědecké kvality) komercializovaného poznatku, možného očekávaného přínosu pro rozvoj společnosti a hospodářství apod. Vhodné by také bylo doplnění neúspěšných případů s identifikací klíčových faktorů neúspěchu.

Závěr. Představuje shrnutí hlavních vývojových trendů a milníků a uvede nástin očekávaného vývoje v dalším roce.

Ad-hoc monitorovací zprávy mohou mít různou strukturu odrážející účel, pro který byly vytvořeny. Obecně lze pro ad-hoc monitorovací zprávu navrhnout následující strukturu:

Úvod. V kapitole se uvede účel zpracování zprávy, cíl zprávy, výzkumné otázky a komu je zpráva určena.

Vymezení problematiky, pro kterou je zpráva vypracována.

V kapitole bude definována problematika, kterou se zpráva zabývá.

Metodika zpracování zprávy a charakteristika termínů a používaných indikátorů. V kapitole bude stručně popsána metodika zpracování zprávy, vysvětleny používané termíny a charakterizovány použité indikátory.

Analytická část. Tato kapitola představuje hlavní část zprávy. Bude v ní analyzována vlastní problematika, pro kterou se zpráva zpracovává.

Závěry a doporučení. Tato kapitola shrne závěry analytické části, zjištěné silné a slabé stránky a navrhne doporučení pro odstranění identifikovaných nedostatků.

Ad-hoc monitorovací zprávy pro prezentaci na veletrzích, konferencích, kontraktačních dnech, technologických burzách a jiných akcích, na kterých se prezentuje instituce a centrum transferu technologií, by měly obsahem a strukturou odpovídat zaměření akce. Jako příklad možné struktury takové zprávy lze uvést následující:

Úvod. Měl by být napsán představitelem instituce nebo centra transferu technologií, který by stručně představil cíl zprávy a nastínil kvalitu poznatků produkovaných institucí a význam transferu poznatků.

Představení instituce a centra transferu technologií.

V kapitole by měla být stručně charakterizována instituce, její struktura a zaměření aktivit VaV. Dále by mělo být popsáno centrum transferu technologií, jeho vývoj a aktivity.

Vývoj komercializace poznatků duševního vlastnictví. Kapitola by měla grafickou formou prezentovat vývoj produkce jednotlivých druhů poznatků s komerčním potenciálem a vývoj skutečně komercializovaných poznatků, přičemž by podle zaměření akce, na které je zpráva prezentována, měly být vyzdvíženy poznatky z příslušného oboru VaV.

Nejdůležitější projekty komercializace duševního vlastnictví.

Kapitola představí nejvýznamnější projekty komercializace duševního vlastnictví v oborech, na které je zaměřena akce, pro níž byla zpráva vypracována.

Závěr. V závěru budou uvedeny kontakty na instituci a na centrum transferu technologií.

Příloha č. 4

Indikátory pro monitorování náročnosti na lidské a finanční zdroje komercializace

Indikátory lze rozdělit na hlavní a doplňkové. Hlavní indikátory by měly instituce sledovat vždy, doplňkové na základě svých potřeb.

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Hlavní indikátory

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Počet zaměstnanců zapojených do komercializace	Počet	Sleduje se počet zaměstnanců podílejících se na komercializaci přepočtený na plné úvazky. Jako dílčí ukazatel lze dále sledovat počet zaměstnanců centra transferu technologií a počet ostatních zaměstnanců, kteří jsou zapojeni do procesu komercializace, ale nejsou pracovníky centra transferu technologií.
Počet externích expertů zapojených do komercializace	Počet	Jedná se o počet externích expertů (tj. nejsou to zaměstnanci instituce), kteří se podílejí na aktivitách spojených s komercializací. Může se jednat např. o experty na oceňování duševního vlastnictví apod.
Rozpočet na komercializaci	Kč	Sleduje se rozpočet na komercializaci v daném kalendářním roce. Jako dílčí ukazatel je možné sledovat roční rozpočet centra transferu technologií a náklady spojené s komercializací vzniklé na ostatních pracovištích.
- z toho příspěvek instituce VaV (dotace)	Kč	Sleduje se výše příspěvku instituce VaV na komercializaci (jde např. o prostředky z institucionálního financování, vlastních zdrojů instituce apod.)
- z toho příjem z komercializace	Kč	Sleduje se výše finančního příjmu získaného z komercializace. Jedná se o prostředky, které byly alokovány pracovišti transferu technologií z celkových příjmů z komercializace.
Objem prostředků ve fondu pro komercializaci	Kč	Sleduje se výše prostředků ve fondu pro komercializaci. Prostředky fondu komercializace by měly pocházet ze zisků z komercializace.
Výdaje z fondu pro komercializaci	Kč	Jedná se o prostředky využitě z fondu pro komercializaci na hrazení aktivit spojených s komercializací (např. úhrada patentových poplatků, nákup externích služeb)

Doplňkové indikátory

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Rozpočet na komercializaci - příjem z projektů (strukturální fondy)	Kč	Jedná se o příjem z různých projektů hrazených ze strukturálních fondů, rámcových programů, CIP apod.
Rozpočet na komercializaci - příjem z jiných zdrojů	Kč	Příjem z jiných zdrojů nezahrnutých do výše uvedených. Může se jednat např. o různé sponzorské dary.
Výše mzdových nákladů na komercializaci	Kč	Jedná se o výši mzdových nákladů pracovníků zapojených do komercializace. Jako dílčí ukazatel je možné sledovat výši mzdových nákladů pracovníků center transferu technologií a výši mzdových nákladů na aktivity spojené s komercializací ostatních pracovníků.
Výše nákladů na nákup externích služeb	Kč	Tento ukazatel zahrnuje náklady na nákup externích služeb. Může se jednat o nákup specializovaných právních, marketingových, vzdělávacích a jiných služeb.
Výše nákladů na propagaci a prezentaci komercializovatelných poznatků	Kč	Sleduje se výše nákladů na propagaci a prezentaci komercializovatelných poznatků. Může se jednat o náklady spojené s účastí na veletrzích, technologických burzách, kontraktačních dnech atd. dále tyto náklady mohou zahrnovat tvorbu propagačních materiálů (různé letáky, brožury, katalogy apod.) a reklamu.
Výše nákladů na vzdělávání pracovníků instituce o potřebě ochrany duševního vlastnictví a komercializaci	Kč	Indikátor sleduje výši nákladů na realizaci vzdělávacích aktivit spojených s ochranou duševního vlastnictví a komercializací. Indikátor zahrnuje jak náklady na externí lektory, tak také na účast na vzdělávacích akcích pořádaných jinými institucemi.
Výše režijních nákladů	Kč	Jedná se o režijní náklady aktivit komercializaci.
Výše ostatních nákladů	Kč	Jedná se o ostatní náklady, které nejsou zahrnuty do výše uvedených indikátorů.
Roční navýšení fondu pro komercializaci	Kč	Sleduje se roční navýšení fondu pro komercializaci o prostředky získané komercializací. Pokud výdaje na komercializaci převyšují příjmy, může tato hodnota dosáhnout záporné úrovně.

Příloha č. 5

Indikátory pro monitorování aktivit center transferu technologií

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Hlavní indikátory

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Počet technologických burz s aktivní účastí CTT	Počet	Ukazatel sleduje počet technologických burz, které nebyly pořádány centrem transferu technologií, ale to se na nich aktivně prezentovalo. Doplnkově lze zjišťovat tematické (oborové) zaměření burzy, její velikost, místo konání (ČR, zahraničí), počet uskutečněných jednání, navázání kontaktů apod.
Počet uskutečněných projektů komercializace	Počet	Monitorovací indikátor zjišťuje počet uskutečněných projektů komercializace centrem transferu technologií (např. počet prodaných patentů, licencí apod.). Doplnkově lze sledovat počet také počet poznatků s uznaným komerčním potenciálem, aby bylo možné zjistit míru úspěšnosti komercializace. Dále lze sledovat typ poznatků, které se podařilo komercializovat a jejich oborovou příslušnost. Vzhledem k tomu, že řada projektů může být dlouhodobých a běžet přes několik monitorovacích období, je možné zvážit rozlišení na nově zahájené, běžící a ukončené projekty.

Doplňkové indikátory

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Počet konzultací se zástupci aplikační sféry o možnosti transferu poznatků	Počet	Jedná se o počet konzultací se zástupcem aplikační sféry, kdy se tento zajímá o možnosti spolupráce s institucí a o využití poznatků VaV vytvořených institucí. Doplnkově lze zjišťovat typ subjektu aplikační sféry (např. MSP, nadnárodní korporace, kraj, nemocnice apod.), výzkumný obor, typ poznatku a způsob možné komercializace.
Počet uskutečněných seminářů pro pracovníky institucí VaV o ochraně duševního vlastnictví a transferu technologií	Počet	Jde o počet seminářů realizovaných centrem transferu technologií pro pracovníky a doktorandy instituce VaV. Doplnkově lze zjišťovat tematické zaměření semináře, zapojení externích lektorů, cílovou skupinu, účast apod.
Počet účastníků seminářů o ochraně duševního vlastnictví a transferu technologií	Počet	Jedná se o celkový počet účastníků seminářů.
Počet uspořádaných technologických burz	Počet	Jedná se o počet technologických burz organizovaných centrem transferu technologií. Doplnkově lze zjišťovat tematické (oborové) zaměření burzy, její velikost, počet uskutečněných jednání, navázání kontaktů apod.
Počet uskutečněných seminářů pro zástupce aplikační sféry o možnosti spolupráce a transferu znalostí	Počet	Jedná se o semináře pořádané centrem transferu technologií pro zástupce aplikační sféry, na kterých jsou prezentovány výsledky VaV vhodné pro komercializaci těmito zástupcům. Doplnkově lze zjišťovat tematické zaměření, počet zúčastněných subjektů aplikační sféry, počet prezentovaných poznatků apod.
Hodnocení spokojenosti výzkumníků se službami CTT – počet výzkumníků v jednotlivých kategoriích spokojenosti např. na pětistupňové škále	Počet	Jedná se o počet výzkumníků, kteří v šetření o spokojenosti se službami CTT vyjádřili svoji spokojenost určitou hodnotou na např. pětistupňové stupnici spokojenosti, kde 1 znamená nespokojenost a 5 maximální spokojenost (tedy např. počet výzkumníků maximálně spokojených se službami). Dále může být vyjádřena průměrná spokojenost se službami, tedy průměr z hodnot spokojenosti (tj. ohodnocení spokojenosti na škále) všech výzkumníků.

Příloha č. 6

Monitorovací indikátory pro výsledky VaV bez právní ochrany

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit a spektru generovaných výsledků VaV. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis indikátoru
Počet uskutečněných konzultací	Počet	Počet uskutečněných konzultací se zástupci aplikační sféry, při kterých výzkumník zodpovídá na odborné dotazy zástupce aplikační sféry. Do ukazatele nespadají různé konzultace se studenty ani rozhovory poskytnuté tisku (i kdyby se jednalo o odborný tisk)
Počet vypracovaných expertíz a posudků	Počet	Počet vypracovaných posudků a expertíz pro potřeby aplikační sféry ke specifickým problémům, technologiím, postupům, produktům, strategiím apod. Do ukazatele nespadá vypracování recenzních posudků na odborné články, monografie, studentské kvalifikační práce, habilitační práce apod.
Počet aplikovaných metodik	Počet	Počet metodik využitých aplikační sférou. Jedná se o skutečně aplikované metodiky (nutnou podmínkou je novost postupů), jejichž aplikaci může její uživatel jednoznačně doložit. V případě metodiky vypracované pro potřeby veřejné správy se jedná o výsledek, který byl příslušným orgánem veřejné správy schválen a doporučen pro využití v praxi.
Počet výsledků promítnutých právních předpisů a norem	Počet	Jedná se o výsledek, jehož obsah bude (bez úprav) převzat do právního předpisu (nebo jeho části) nebo normy. V případě aplikace výsledku do právních předpisů se musí jednat o český právní předpis. V případě aplikace výsledku do normy je podmínkou, aby vydavatelem normy byl autorizovaný normalizační institut oprávněný vydávat normy (závazné či doporučující).
Počet výsledků promítnutých do směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných v rámci kompetence příslušného poskytovatele (zadavatele)	Počet	Jedná se o výsledek, který je použit (převzat bez úprav) do konečného znění směrnice či předpisu nelegislativní povahy, který může příslušný poskytovatel nebo jiný kompetenčně příslušný orgán v rámci své kompetence vyhlásit za obecně závazný (nejedná se o metodiku) a je zveřejněn ve Věstníku příslušného ministerstva.
Počet výsledků promítnutých do schválených strategických a koncepčních dokumentů VaVaI orgánů státní nebo veřejné správy	Počet	Jedná se o výsledek prokazatelně využitý při tvorbě specializovaných politik výzkumu a vývoje a koncipování dlouhodobých programů výzkumu a vývoje, přičemž se nerozlišuje, zda jde o úroveň národní, regionální či nadnárodní.

Počet aplikovaných léčebných postupů	Počet	Jedná se o výsledek, kterým je v humánní nebo veterinární medicíně ověřený komplex činností zahrnující popis onemocnění, zjištění příčin vzniku onemocnění a na základě těchto poznatků je stanovena léčebná metoda, která vede k obnovení fyziologické rovnováhy organismu.
Počet aplikovaných památkových postupů	Počet	Památkový postup je postup, kterým je ověřený soubor činností a v některých případech i materiálů a technologií, které vedou k záchraně, zachování nebo zhodnocení objektu kulturního dědictví. Podmínkou u památkového postupu je prokázané ověření v praxi.
Počet specializovaných map s odborným obsahem	Počet	Jedná se o takový výsledek, kdy specializovaná mapa s odborným obsahem je syntézou kartograficky nebo prostřednictvím geografického informačního systému (GIS) vyjádřených bodových, plošných, prostorových a případně i časových informací (4D) a jejich souvislostí, získaných na podkladě výzkumu určitého území. Jedná se např. o geovědní mapy, mapy památkových objektů, archeologických lokalit, chráněných přírodních území, technických objektů, mapy/plány velkých měřítek menších území (např. památkových objektů a areálů technických objektů, archeologických lokalit a parků) včetně komplexní dokumentace stavebně historických, urbanistických nebo krajinářských průzkumů, ale např. i biologických a přírodních jevů, historických či společenských souvislostí apod.
Počet poloprovozů	Počet	Jedná se o zkušební a ověřovací provozy, sloužící pro ověření vlastností, činností, poruchovosti a dalších sledovaných parametrů před uvedením (např. technologie nebo systému) do provozu k maximálnímu nebo plánovanému výkonu. Nutnou podmínkou je novost a unikátnost ověřovaného návrhu – celý výrobní postup (technologie) i strojní vybavení; za poloprovoz nelze označit stávající nebo již funkční provozy, u kterých dochází k obměně, rozšíření nebo vylepšení pouze dílčích technologických nebo systémových prvků, včetně prvků ovládacích.
Počet ověřených technologií	Počet	Jedná se o období poloprovozu s tím rozdílem, že novost je aplikována u výrobního postupu (technologie). Podmínkou je testování (ověření) technologie, podložené protokolem o ověření a následně uplatnění ve výrobě. Takovým termínem lze např. označit výsledek, který je předmětem smlouvy o uplatnění výsledku uzavřené mezi autorem výsledku (příjemcem nebo dalším účastníkem) a uživatelem výsledku.

Příloha č. 7

Monitorovací indikátory pro výsledky VaV s právní ochranou

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit a spektru generovaných výsledků VaV. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis indikátoru
Počet patentů přihlášených u Úřadu průmyslového vlastnictví	Počet	Za uplatněný výsledek tohoto druhu lze považovat výsledek až v okamžiku vydání patentové listiny (v případě českého patentu). Za výsledek tohoto druhu nelze považovat patentovou přihlášku, a to v jakékoliv fázi řízení o udělení patentu.
Počet patentů přihlášených u Evropského patentového úřadu	Počet	Za uplatněný výsledek tohoto druhu lze považovat výsledek až v okamžiku vydání patentové listiny. Za výsledek tohoto druhu nelze považovat patentovou přihlášku, a to v jakékoliv fázi řízení o udělení patentu.
Počet patentových přihlášek u USPTO	Počet	Za uplatněný výsledek tohoto druhu lze považovat výsledek až v okamžiku vydání patentové listiny. Za výsledek tohoto druhu nelze považovat patentovou přihlášku, a to v jakékoliv fázi řízení o udělení patentu.
Počet užitných vzorů	Počet	Za užitný vzor lze považovat pouze taková technická řešení, která jsou zapsána Úřadem průmyslového vlastnictví v rejstříku užitných vzorů. Podrobnosti o přihlášení, zápisu a době platnosti užitného vzoru stanovuje zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů.
Počet průmyslových vzorů	Počet	Průmyslovým vzorem je výsledek, který požívá ochrany podle zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.
Počet topografií polovodičových výrobků	Počet	Jedná se o výsledek dle zákona č. 399/2000 Sb., jsou-li topografie polovodičových výrobků výsledkem tvůrčí činnosti původce a nejsou-li v průmyslu polovodičových výrobků běžné. Nejedná se o čipy (integrované obvody) jako takové, ale o způsob jejich uspořádání ve vrstvách (tzv. maskách).

Počet nových odrůd rostlin a plemen zvířat	Počet	Jedná se o výsledek, kdy vznikla nová rostlinná odrůda, která má udělenou ochranu práv podle zákona č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochraně práv k odrůdám). Výsledkem je nové plemeno, pro které je zavedena nová plemenná kniha podle § 9 zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
Počet počítačových programů (software)	Počet	Jedná se o výsledek, který může být volně využíván v souladu s licenčními podmínkami tvůrce.

Příloha č. 8

Monitorovací indikátory pro monitorování realizace způsobu komercializace výsledků VaV

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Počet prodejů poznatku	Počet	Monitorovací ukazatel sleduje počet uskutečněných prodejů poznatků. Prodej by měl být uskutečněn na základě kupní smlouvy, kdy instituce VaV prodává veškerá svá práva k patentu, průmyslovému vzoru, ochranné známce či jinému výsledku. Jako doplňkový ukazatel je možné dále sledovat prodeje jednotlivých druhů výsledků (např. prodej patentů, průmyslových vzorů, nových odrůd rostlin apod.).
Počet výlučných licencí na využívání poznatku	Počet	Sleduje se počet výlučných licencí, kdy nabyvatel licence má výlučné právo využívat chráněné řešení. Jako doplňkový ukazatel je možné dále sledovat licence jednotlivých druhů výsledků (např. licence patentů, průmyslových vzorů, nových odrůd rostlin apod.).
Počet nevýlučných licencí na využívání poznatku	Počet	Sleduje se počet nevýlučných licencí, kdy vlastník práv může poskytnout licenci více nabyvatelům. Jako doplňkový ukazatel je možné dále sledovat licence jednotlivých druhů výsledků (např. licence patentů, průmyslových vzorů, nových odrůd rostlin apod.).

Příloha č. 9

Monitorovací indikátory pro monitorování zakládání a rozvoj spin-off firem

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Hlavní indikátory

Monitorovací ukazatel	Měrná jednotka	Popis
Počet nově založených spin-off firem s podílem mateřské instituce VaV	Počet	Monitorovací ukazatel sleduje počet založených spin-off firem v daném kalendářním roce. Jako doplňkový ukazatel může být sledován počet spin-off firem založených s vlastnickým podílem mateřské instituce VaV a počet spin-off firem založených bez vlastnického podílu mateřské instituce VaV.
Počet výzkumníků z výzkumné instituce participujících (pracujících na částečný úvazek) ve spin-off firmách	Počet	Zjišťuje se počet výzkumníků z instituce VaV, kteří jsou zaměstnáni na částečný úvazek ve spin-off firmách. Doplňkově je možné sledovat zaměstnání výzkumníků ve firmách starších 1 roku, 2 let a 3 let.
Počet doktorandů participujících (pracujících na částečný úvazek) ve spin-off firmách	Počet	Zjišťuje se počet doktorandů, kteří jsou zaměstnáni na částečný úvazek ve spin-off firmách. Doplňkově je možné sledovat zaměstnání doktorandů ve firmách starších 1 roku, 2 let a 3 let.
Počet zaměstnanců v nově založených spin-off firmách	Počet	Sleduje se počet zaměstnanců (v přepočtu na plné pracovní úvazky) ve spin-off firmách.
Obrat nově založených spin-off firem	Kč	Monitorovací ukazatel sleduje výši obratu nově založených spin-off firem.

Doplňkové indikátory

Monitorovací ukazatel	Měrná jednotka	Popis
Počet prodaných podílů ve spin-off firmách s podílem mateřské instituce VaV	Počet	Sleduje se počet prodaných podílů instituce ve spin-off firmách.
Počet spin-off firem starších 1 roku	Počet	Zjišťuje se počet spin-off firem starších 1 roku.
Počet spin-off firem starších 2 let	Počet	Sleduje se počet spin-off firem starších 2 let.
Počet spin-off firem starších 3 let	Počet	Sleduje se počet spin-off firem starších 3 let.
Počet zaměstnanců ve spin-off firmách starších 1 roku	Počet	Sleduje se počet zaměstnanců (v přepočtu na plné pracovní úvazky) ve spin-off firmách starších 1 roku.
Počet zaměstnanců ve spin-off firmách starších 2 let	Počet	Sleduje se počet zaměstnanců (v přepočtu na plné pracovní úvazky) ve spin-off firmách starších 2 let.
Počet zaměstnanců ve spin-off firmách starších 3 let	Počet	Sleduje se počet zaměstnanců (v přepočtu na plné pracovní úvazky) ve spin-off firmách starších 3 let.
Obrat spin-off firem starších 1 roku	Kč	Monitorovací ukazatel sleduje výši obratu nově spin-off firem starších 1 roku.
Obrat spin-off firem starších 2 let	Kč	Monitorovací ukazatel sleduje výši obratu nově spin-off firem starších 2 let.
Obrat spin-off firem starších 3 let	Kč	Monitorovací ukazatel sleduje výši obratu nově spin-off firem starších 3 let.

Příloha č. 10

Indikátory pro monitorování příjmů z komercializace výsledků VaV

Indikátory lze rozdělit na hlavní a doplňkové. Hlavní indikátory by měly instituce sledovat vždy, doplňkové na základě svých potřeb.

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Hlavní indikátory

Monitorovací ukazatel	Měrná jednotka	Popis
Příjem z prodeje poznatků VaV	Kč	Monitorovací ukazatel sleduje příjem z prodeje poznatků VaV. Kromě celkového příjmu z prodeje poznatků VaV je dále možné sledovat příjem z prodeje jednotlivých druhů poznatků (tj. patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, topografií polovodičových výrobků, nových odrůd rostlin a plemen zvířat, počítačových programů, metodik, ochranných známek aj.) na základě kupní smlouvy. Jednotlivé druhy poznatků lze dále rozlišovat podle oborů VaV.

Doplňkové indikátory

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Příjem z uskutečněných konzultací	Kč	Zjišťuje se příjem z konzultací uskutečněných se subjekty aplikační sféry.
Příjem z vypracování expertíz a posudků	Kč	Sleduje se příjem z vypracovaných expertíz a posudků pro potřeby aplikační sféry
Příjem z prodeje licencí	Kč	Monitorovací ukazatel sleduje příjem z prodeje licencí na využití poznatků VaV. Kromě celkového příjmu z prodeje licencí k využití poznatků VaV je dále možné sledovat příjem z licenčního využití jednotlivých druhů poznatků (tj. patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, topografií polovodičových výrobků, nových odrůd rostlin a plemen zvířat, počítačových programů, metodik, ochranných známek aj.). Dále lze sledovat příjem na základě výlučných a nevýlučných licencí. Jednotlivé druhy poznatků lze dále rozlišovat podle oborů VaV.
Příjmy z prodeje podílů ve spin-off firmách	Kč	Monitorovací ukazatel zjišťuje příjem z prodeje vlastnického podílu instituce VaV ve spin-off firmě.
Příjmy z prodeje poznatků VaV spin-off firmám	Kč	Sleduje se příjem z prodeje poznatků VaV vytvářených institucí VaV spin-off firmám. Dále lze sledovat příjem z prodeje jednotlivých druhů poznatků VaV (tj. patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, topografií polovodičových výrobků, nových odrůd rostlin a plemen zvířat, počítačových programů, metodik, ochranných známek aj.).
Příjmy z prodeje licencí spin-off firmám	Kč	Sleduje se příjem z licenčního využití poznatků VaV vytvářených institucí VaV spin-off firmám. Dále lze sledovat příjem z licenčního využití jednotlivých druhů poznatků VaV (tj. patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, topografií polovodičových výrobků, nových odrůd rostlin a plemen zvířat, počítačových programů, metodik, ochranných známek aj.).

Příloha č. 11

Indikátory pro monitorování využití příjmů z komercializace

Indikátory lze rozdělit na hlavní a doplňkové. Hlavní indikátory by měly instituce sledovat vždy, doplňkové na základě svých potřeb.

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Hlavní indikátory

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Částka rozdělená původcům poznatku	Kč	Jedná se o částku, kterou z celkových příjmů z komercializace poznatků VaV obdrželi původci poznatku. Jako doplňkový ukazatel je možné další rozčlenění podle oborů VaV či podle pracovišť instituce.
Částka rozdělená pracovištím (ústavům, katedrám, laboratořím) původců	Kč	Jedná se o částku, kterou z celkových příjmů z komercializace poznatků VaV obdržela pracoviště původců poznatků VaV. Jako doplňkový ukazatel je možné další rozčlenění podle oborů VaV.
Částka přidělená instituci VaV	Kč	Monitorovací ukazatel zjišťuje výši částky, která z celkových příjmů z komercializace byla přidělena instituci VaV.
Částka přidělená CTT	Kč	Sleduje se částka, která byla z celkových příjmů z komercializace poznatků VaV přidělena centru transferu technologií.
Využití prostředků pracovištěm původce		
Výše prostředků využitých ke zkvalitnění vybavení pracoviště	Kč	Monitorovací ukazatel sleduje objem prostředků využitých ke zkvalitnění pracoviště původce. Jedná se např. o nákup nových přístrojů, aparatur, modernizaci pracoviště, stavební úpravy apod.
Výše prostředků využitých pro realizaci aktivit VaV	Kč	Sleduje se objem finančních prostředků použitých pracovištěm původce pro realizaci aktivit VaV. Může se jednat o hrazení provozních nákladů, nákup databází, materiálů, poplatky za přístup do katalogů časopisů, poplatky za účast ve vědeckých společnostech apod. Do tohoto indikátoru nejsou zařazeny prostředky pro spolufinancování projektů VaV (kromě projektů hrazených z jiných vlastních zdrojů a z institucionálního financování).
Využití prostředků centrem transferu technologií		
Výše prostředků vložených do fondu pro komercializaci	Kč	Jedná se o prostředky získané z komercializace a vložené do fondu v daném kalendářním roce.
Využití prostředků institucí		
Výše prostředků využitých pro rozvoj instituce (rekonstrukce, nákup budov a pozemků apod.)	Kč	Monitorovací indikátor zjišťuje výši prostředků získaných z komercializace využitých pro dlouhodobý rozvoj instituce VaV (jedná se např. o rekonstrukce, nákup budov pozemků, spolufinancování velkých investičních projektů apod.).

Doplňkové indikátory

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Využití prostředků pracovištěm původce		
Výše prostředků využitých ke spolufinancování projektů VaV	Kč	Zjišťuje se výše prostředků využitá pro spolufinancování výzkumných projektů realizovaných v rámci strukturálních fondů, rámcových programů, EUREKA, programů TAČR a podobných účelově zaměřených programů.
Výše prostředků vložených do fondu pro další rozvoje pracoviště	Kč	Sleduje se objem finančních prostředků alokovaných do fondu pro další rozvoj pracoviště (jedná se o prostředky, které nejsou bezprostředně účelově využity, ale uloženy pro financování budoucích aktivit pracoviště). Jako doplňkový ukazatel je možné v budoucnosti sledovat využití prostředků z fondu pro realizaci aktivit pracoviště.
Výše prostředků využitých pro poskytnutí stipendií a mimořádných odměn výzkumníkům	Kč	Jedná se o částku rozdělenou na stipendia a mimořádné odměny výzkumníkům za vynikající práci v oblasti VaV
Výše prostředků využitých k jiným účelům	Kč	Jedná se o využití na financování aktivit výše neuvedených. V rámci monitorování by pracoviště původce mělo uvést jako doplňkovou informaci rámcově využití těchto prostředků.
Využití prostředků centrem transferu technologií		
Výše prostředků využitých pro provoz CTT	Kč	Ukazatel zahrnuje výši finančních prostředků získaných z komercializace, které jsou využity na realizaci aktivit CTT (zahrnuje mzdové náklady, nákup služeb, režii apod.)
Využití prostředků institucí		
Výše prostředků využitých pro navýšení stipendijního fondu	Kč	Sleduje se výše prostředků alokovaných do stipendijního fondu v daném kalendářním roce.
Výše prostředků využitých pro navýšení rezervního fondu na krytí ztrát v následujících účetních obdobích	Kč	Sleduje se výše prostředků alokovaných do rezervního fondu.
Výše prostředků využitých pro navýšení fondu reprodukce investičního majetku	Kč	Sleduje se výše prostředků alokovaných do fondu reprodukce investičního majetku v daném kalendářním roce.
Výše prostředků využitých pro navýšení fondu odměn	Kč	Sleduje se výše prostředků alokovaných do fondu odměn v daném kalendářním roce.
Výše prostředků využitých pro navýšení sociálního fondu	Kč	Sleduje se výše prostředků alokovaných do sociálního fondu v daném kalendářním roce.
Výše prostředků využitých pro navýšení fondu provozních prostředků	Kč	Sleduje se výše prostředků alokovaných do fondu provozních prostředků v daném kalendářním roce.
Výše prostředků využitých pro propagaci (reklamu) instituce	Kč	Zjišťuje se výše prostředků využitých pro propagaci instituce VaV v daném kalendářním roce.
Výše prostředků přerozdělená mezi jednotlivé organizační součásti (oddělení fakulty apod.) instituce	Kč	Monitorovací indikátor sleduje, jaká část finančních prostředků získaných z komercializace se přerozdělí mezi jednotlivé součásti instituce VaV.

Příloha č. 12

Indikátory pro monitorování využití výsledků VaV aplikační sférou

Níže je uveden přehled indikátorů, z nichž si daná výzkumná organizace může zvolit relevantní indikátory odpovídající zaměření svých aktivit. Nepředpokládá se, že by výzkumná organizace sledovala všechny indikátory.

Monitorovací indikátor	Měrná jednotka	Popis
Podnikové inovace		
Využití poznatku pro inovaci produktu ¹	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro inovaci produktu či nikoliv. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých k inovaci produktu. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užitné vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.
Využití poznatku pro inovaci procesu ²	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro inovaci procesu či nikoliv. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých k inovaci procesu. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užitné vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.
Využití poznatku pro marketingovou inovaci ³	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro marketingovou inovaci či nikoliv. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých k marketingové inovaci. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užitné vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.

¹ **Inovace produktu** představuje zavedení zboží nebo služeb nových nebo významně zlepšených s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití. To zahrnuje významná zlepšení v technických specifikacích, komponentech a materiálech, software, uživatelské vstřícnosti nebo jiných funkčních charakteristikách.

² **Procentí inovace** představuje zavedení nové nebo významně zlepšené produkce anebo dodavatelských metod. To zahrnuje významné změny v technice, zařízení a/nebo softwaru.

³ **Marketingová inovace** představuje zavedení nové marketingové metody obsahující významné změny v designu produktu nebo balení, umístění produktu, podpoře produktu či ocenění.

Využití poznatku pro organizační inovaci ⁴	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro organizační inovaci či nikoliv. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých k organizační inovaci. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užité vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.
Podnik zavedl inovaci novou na trhu ČR	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro zavedení inovace nové na trhu ČR. Dále lze sledovat, zda se jednalo o inovaci produktu a procesu nebo o organizační či marketingovou inovaci. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých k zavedení inovace nové na trhu ČR. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užité vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.
Podnik zavedl inovaci novou na vyspělém trhu	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro zavedení inovace nové na vyspělém trhu, přičemž za vyspělý trh se chápe EU 15, USA a Japonsko. Dále lze sledovat, zda se jednalo o inovaci produktu a procesu nebo o organizační či marketingovou inovaci. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých k zavedení inovace nové na vyspělém trhu. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užité vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.

⁴ Organizační inovace představuje zavedení nové organizační metody v podnikových obchodních praktikách, organizaci pracovního místa nebo externích vztazích.

Aktivity veřejné správy		
Využití poznatku k tvorbě nových „produktů“ veřejné správy	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl subjektem veřejné správy využit k tvorbě nových politik, koncepcí, strategií, programů, metodik, norem, zákonů, vyhlášek apod. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých k zavedení inovace nových „produktů“ veřejné správy. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů „produktů“ veřejné správy, druhy institucí veřejné správy (ministerstvo, jeho příspěvková organizace, organizační složka státu, krajský úřad, městský úřad apod.) a obor VaV.
Podnikový výzkum a vývoj		
Využití poznatku pro další výzkumné aktivity podniku	Na úrovni jednotlivých projektů komercializace ANO/NE, na úrovni všech projektů komercializace je jednotkou počet komercializovaných poznatků.	Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro další výzkumné aktivity subjektu aplikační sféry. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých pro další výzkumné aktivity subjektu aplikační sféry. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užité vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.
Využití poznatku pro další vývojové aktivity podniku		Na úrovni jednotlivých poznatků se jedná o binární kritérium a zjišťuje se, zda poznatek byl využit pro další vývojové aktivity subjektu aplikační sféry. Při celkovém monitorování (tj. za všechny projekty komercializace) se binární odpovědi sumarizují a zjistí se počet komercializovaných poznatků využitých pro další vývojové aktivity subjektu aplikační sféry. Jako doplňující údaj je možné zjišťovat využití jednotlivých druhů výsledků (patenty, užité vzory apod.), druhy institucí aplikační sféry (malý a střední podnik, velký podnik, domácí podnik, zahraniční podnik, nemocnice, nezisková organizace apod.) a obor VaV.

Příloha č. 13

Monitorovací systém

13.1 Obsah monitorovacího systému

Monitorovací systém sestává ze dvou samostatných subsystémů:

monitorování systému komercializace;
monitorování komercializace výsledků.

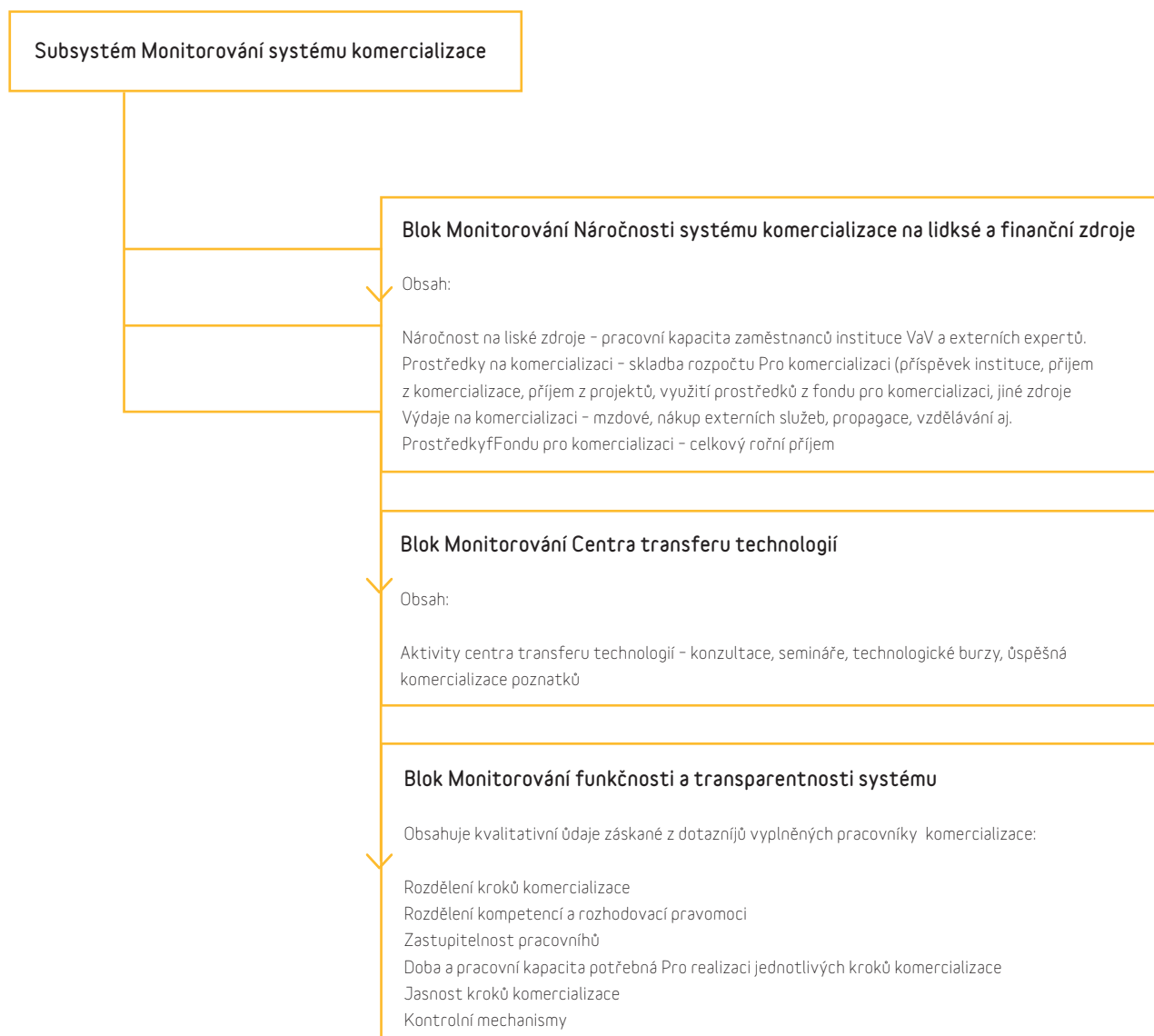
Monitorovací subsystémy umožňují zadávat, aktualizovat a zpracovávat informace o hodnotách monitorovacích ukazatelů a současně informace získané z dotazníkových šetření umožňujících monitorování funkčnosti a transparentnosti systému.

Monitorování systému komercializace

Tento samostatný subsystém monitorovacího systému umožňuje monitorování fungování systému komercializace. Sbírá a umožňuje vyhodnocovat informace o monitorování náročnosti systému komercializace na lidské a finanční zdroje, monitorování aktivit centra transferu technologií, monitorování funkčnosti a transparentnosti systému. Pro snadné a přehledné zadávání a pozdější vyhodnocování informací je tento monitorovací subsystém rozčleněn do 3 samostatných bloků odpovídajících struktuře monitorování:

monitorování náročnosti systému komercializace na lidské a finanční zdroje;
monitorování centra transferu technologií;
monitorování funkčnosti a transparentnosti systému.

Schematicky je rozčlenění subsystému do bloků a jejich obsah znázorněn v obrázku č. 5.

Obr. č. 5: Obsah monitorovacího subsystému pro monitorování systému komercializace

Monitorování komercializace výsledků

Monitorovací subsystém umožňuje sběr a vyhodnocování informací z následujících 3 dílčích částí monitorování:

monitorování výsledků komercializace;
monitorování využití příjmů z komercializace;
monitorování využití výsledků aplikační sférou.

Monitorovací subsystém obsahuje monitorovací ukazatele použité pro monitorování těchto uvedených dílčích částí. Pro přehlednost jsou uspořádány do samostatných bloků reflektujících jednotlivé dílčí části monitorování. Kromě uvedených bloků subsystém obsahuje blok s identifikačními údaji o projektu komercializace.

Do monitorovacího subsystému jsou informace o komercializaci jednotlivých poznatků (výši monitorovacích ukazatelů) zadávány podle jednotlivých projektů komercializace. Pro každý projekt komercializace je tedy vyplněn blok se základními identifikačními údaji a dále bloky o výsledcích komercializace, využití příjmů z komercializace a využití výsledků aplikační sférou. V jednotlivých blocích se vždy ke každému projektu komercializace vyplňují relevantní monitorovací ukazatele. Uspořádání jednotlivých bloků a jejich obsah je uveden v následujícím schématu (obrázek č. 6).

Obr. č. 6: Obsah monitorovacího subsystému pro monitorování komercializace výsledků

13.2 Doba zadávání informací do monitorovacího systému

V případě monitorovacího subsystému pro monitorování systému komercializace by se výše monitorovacích ukazatelů do subsystému zadával v době, kdy je známa její konečná výše pro daný kalendářní rok, případně v době různých účetních uzávěrek či uzávěrek zjišťování informací – např. čtvrtletně nebo pololetně.

Do monitorovacího subsystému pro monitorování komercializace výsledků by výše monitorovacích ukazatelů měly být zadávány vždy, když jsou dosaženy.

Příloha č. 14

Charakteristika dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

14.1 Charakteristika přímých dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol

V této kapitole jsou charakterizovány jednotlivé dopady na hlavní, vedlejší a další aktivity vysokých škol uvedené v příloze č. 2.

14.1.1 Dopady na hlavní aktivity

Dopady komercializace na vědeckou a výzkumnou činnost

Vědecká a výzkumná činnost představuje velice širokou a vnitřně různorodou aktivitu. Pro její hodnocení byly vybrány 3 skupiny dopadů týkajících se klíčových aspektů realizace výzkumných a vývojových aktivit (viz tabulka č. 3). Jedná se o skupiny finančních a personálních dopadů a dopadu na kvalitu VaV. Tyto skupiny dopadů jsou vzájemně provázány, přičemž hlavní skupinu představují finanční dopady, protože bez zajištění finančních prostředků z komercializace by ostatní nemohly nastat. Členění skupin dopadů na jednotlivé dopady přináší následující tabulka.

Skupina finančních dopadů zahrnuje přínos prostředků získaných z komercializace k zajištění finančních zdrojů nutných k realizaci aktivit VaV. Hlavním dopadem této skupiny je zajištění finančních zdrojů pro realizaci aktivit VaV pocházejících z aplikačního sektoru. Jedná se tedy o prostředky získané z komercializace duševního vlastnictví a využití pro realizaci aktivit VaV ať již se jedná o prostředky, které obdrží pracoviště výzkumníka, či prostředky přidělené instituci, která je přerozdělí s využitím vnitřních mechanismů.

Prostředky získané komercializací mohou být využity pro zvýšený rozvoj vybavení pracoviště VaV či (zvyšování) platů výzkumníků (či obecněji pracovníků VaV). To lze považovat za další (specifické) dopady komercializace.

Skupina personálních dopadů znamená zajištění potřebného počtu pracovníků VaV (výzkumníků) k realizaci aktivit VaV. Prostředky získané komercializací poznatků VaV může vést ke zvýšení počtu výzkumníků (pracovníků VaV), což je základní dopad této skupiny dopadů. Dále může přispět ke zvýšení atraktivity VaV pro mladé výzkumníky, což se projeví zvýšením počtu mladých výzkumníků participujících na realizaci aktivit VaV. Současně se může zvýšit

mezinárodní konkurenceschopnost, která se projeví zvýšením počtu výzkumníků pocházejících ze zahraničí. Rozvoj spolupráce výzkumné a aplikační sféry (především podnikového sektoru) současně se zajištěním finančních zdrojů může umožnit zvýšení počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV.

Zajištění finančních a personálních zdrojů pro VaV v důsledku může vést ke zvýšení kvality VaV. Rozvoj kvality VaV může být zřejmý podle zvýšení počtu monografií (kniha) vydávaných prestižními zahraničními vydavatelskými nebo zvýšení počtu článků v impaktovaných časopisech. V případě aplikovaného výzkumu a vývoje se může zvýšení kvality projevit ve zvýšení počtu výsledků využitých aplikační sférou.

Tab. č. 3: Dopady komercializace na vědeckou a výzkumnou činnost vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zajištění finančních zdrojů pocházejících z aplikačního sektoru
	Zajištění prostředků pro rozvoj vybavení pracoviště VaV
	Zvýšení platů výzkumníků
Personální	Zvýšení počtu doktorandů zapojených do VaV činností pracoviště
	Zvýšení počtu mladých výzkumníků (do 35 let)
	Zvýšení počtu výzkumníků
	Zvýšení počtu výzkumníků ze zahraničí
	Zvýšení počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV (stáže v rámci horizontální mobility)
Výsledky VaV (kvalita VaV)	Zvýšení počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou
	Zvýšení počtu výsledků VaV s komerčním potenciálem.
	Zvýšení počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelstvími
	Zvýšení počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech

Dopady komercializace na inovační činnost

Inovační činnost vysokých škol vysokoškolský zákon nijak nedefinuje. Protože inovace je dle Schumpeterova chápání primárně podnikatelským jevem, nejsou sledovány inovace zaváděné vysokými školami (ostatně ty jsou sledovány v jiných skupinách dopadů), ale tato metodika hodnotí stimulační činnost vysokých škol při generování inovací aplikovaných podniky.

Dopady komercializace na takovou činnost lze shrnout do 3 základních skupin dopadů - inovační infrastruktura, spolupráce s podniky a diseminace výsledků VaV aplikační sféře (viz tabulka č. 4).

Skupina dopadů inovační infrastruktura sestává z budování, rozvoje a provozu inovační infrastruktury, tedy center transferu technologií, podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků. Sleduje, jak se příjem z komercializace a spolupráce s aplikační sférou vytvořená skrze komercializaci projeví v rozvoji (včetně rozvoje služeb) této infrastruktury.

Skupina dopadů spolupráce s podniky je tvořena pouze jedním dopadem, který spočívá ve vytvoření a rozvoji spolupráce vysoké školy a podniku na inovačních aktivitách v důsledku komercializace. Spolupráce může spočívat např. v realizaci společných inovačních projektů, kdy se vysoká škola podílí na generování inovace, zatímco podnik ji aplikuje.

Iniciace inovačních aktivit vysokými školami může nastat také prostřednictvím šíření výsledků VaV aplikační sféře. Komercializace může zajistit finanční prostředky s jejichž pomocí mohou vysoké školy rozšířit spektrum přednášek a seminářů pro pracovníky podniků a kursů dalšího profesního vzdělávání pro pracovníky aplikační sféry.

Tab. č. 4: Dopady komercializace na inovační činnost vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Diseminace výsledků	Zvýšení počtu přednášek a seminářů pro pracovníky z aplikačního sektoru
	Vytvoření kursů dalšího profesního vzdělávání pro pracovníky z aplikačního sektoru
Spolupráce s podniky	Navázání dlouhodobé spolupráce s podniky na inovačních aktivitách
Infrastruktura	Budování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků
	Rozvoj služeb transferu technologií

Dopady komercializace na uměleckou tvorbu

Protože komercializace duševního vlastnictví se týká pouze výsledků VaV, dopady komercializace na uměleckou tvorbu (případně jinou tvůrčí činnost) nenastávají přímým prodejem (či licencováním) poznatků VaV, jak je tomu v případě aktivit VaV, ale skrze vnitřní přerozdělovací mechanismy vysokých škol.

Možné dopady komercializace na uměleckou tvorbu lze shrnout do dvou základních skupin – personální a infrastruktura (viz tabulka č. 5). Personální dopady spočívají ve zvýšení počtu doktorandů, mladých umělců a umělců (pedagogických pracovníků) díky prostředkům získaným přerozdělovacími mechanismy. Získané prostředky současně umožňují zlepšení vybavení pracovišť moderní technikou nutnou pro uměleckou činnost.

Tab. č. 5: Dopady komercializace na uměleckou tvorbu vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Personální	Stabilizace personálního složení pracoviště
	Zvýšení počtu doktorandů zapojených do umělecké činnosti pracoviště
	Zvýšení počtu mladých umělců (do 35 let)
	Zvýšení počtu umělců
Infrastruktura	Vybavení pracovišť špičkovým vybavením

Dopady komercializace na realizaci akreditovaných studijních oborů

Realizace akreditovaných studijních oborů je jednou z nejvýznamnějších, ne-li nejvýznamnější aktivitou vysokých škol. Příjmy z komercializace duševního vlastnictví mohou být v případě pedagogické aktivity vysokých škol využity k dalšímu rozvoji již schválených a realizovaných akreditovaných studijních oborů či k přípravě a realizaci nových studijních oborů. Zkvalitnění stávajících studijních oborů může spočívat v pořízení kvalitnějšího modernějšího vybavení (např. vybavení laboratoří nejmodernější technikou, aparaturou, vybavení poslucháren moderními multimediálními prostředky apod.), zajištění kvalitních pedagogů (např. hostujících zahraničních profesorů a odborníků z podnikové sféry) či možnosti realizace závěrečných kvalifikačních prací dle požadavků aplikační sféry.

Nové studijní obory studijní obory mohou být zakládány společně s podniky (se subjekty aplikační sféry) či nezávisle na nich, přičemž jejich příprava i část jejich realizace může být hrazena z příjmů z komercializace. Nové studijní obory mohou svým zaměřením navazovat na již realizované obory či se může jednat o zcela nové obory (např. interdisciplinární), o než je poptávka na straně aplikační sféry nebo uchazečů o studium.

Možné dopady komercializace duševního vlastnictví na realizaci akreditovaných studijních oborů lze shrnout do 4 základních skupin - finanční dopady, studijní infrastruktura, personální zajištění výuky a realizace studijních oborů. Blíže jsou charakterizovány v následující tabulce č. 6.

Tab. č. 6: Dopady komercializace na realizaci akreditovaných studijních oborů

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zajištění finančních prostředků ke zkvalitnění stávajících studijních programů
	Zajištění finančních prostředků k tvorbě nových studijních oborů
	Zvýšení platů pedagogických pracovníků
Infrastruktura	Zkvalitnění vybavení laboratoří pro studenty
	Zkvalitnění vybavení poslucháren
	Stabilizace personálního složení pracoviště
	Zvýšení počtu mladých pedagogických pracovníků (do 35 let)
	Zvýšení počtu pedagogických pracovníků
	Zvýšení počtu hostujících přednášejících z podnikové sféry (stáže v rámci horizontální mobility)
Studijní obory	Vytváření nových studijních oborů navázaných na požadavky aplikační sféry
	Možnost stáží studentů na podnicích
	Možnost řešení diplomových a disertačních prací podle požadavků aplikační sféry
	Zapojení odborníků z praxe do výuky

Dopady komercializace duševního vlastnictví na výzkumnou infrastrukturu

Příjmy získané z komercializace spolu se spoluprací mohou mít významné dopady na budování a rozvoj výzkumné infrastruktury vysokých škol. Tyto dopady lze rozdělit do dvou základních skupin (viz tabulka č. 7). První skupinou dopadů tvoří infrastruktura vytvořená ve spolupráci s aplikační sférou. Jedná se o vytvoření společného výzkumného pracoviště podniků (subjektů aplikační sféry) a vysoké školy. Taková infrastruktura je obvykle založena s finančním příspěvkem subjektu aplikační sféry, který současně může přispívat na provoz a realizaci aktivit VaV.

Další skupinou dopadů je výzkumná infrastruktura vytvořená pouze vysokou školou, přičemž pro její založení a rozvoj jsou také využívány prostředky získané z komercializace duševního vlastnictví vysoké školy. Kromě zajištění finančních prostředků pro tuto infrastrukturu, může komercializace přispět k vyššímu využití stávající infrastruktury, stávajících laboratoří a vybavení, protože zde mohou být realizovány společné výzkumné projekty či prováděn výzkum na zakázku.

Tab. č. 7: Dopady komercializace na výzkumnou infrastrukturu

Skupina dopadů	Dopad
Infrastruktura vytvořená ve spolupráci s aplikační sférou	Vytvoření společného pracoviště s podniky (aplikační sférou)
Infrastruktura vytvořená jen institucí VaV	Vybavení laboratoří (pracovišť) špičkovým vybavením
	Zvýšení využití stávajícího vybavení
	Budování nových pracovišť VaV

Dopady na rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců vysokých škol

Dopady na rozvoj lidských zdrojů (zaměstnanců) vysokých škol lze podle formy vzdělávání rozdělit na dvě skupiny - dopady na neformální vzdělávání a dopady na formální vzdělávání (viz tabulka č. 8). Neformální vzdělávání zahrnuje rozvoj neformálního se učení zaměstnanců skrze probíhající spolupráci na společných projektech, kdy ti získávají znalosti např. o způsobu práce, využívání nových metod a postupů, či mají přístup k poznatkům podnikového VaV. Dopad na formální vzdělávání spočívá ve vytváření a realizaci kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance vysokých škol.

Tab. č. 8: Dopady komercializace na rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Neformální (neinstitucionalizované) vzdělávání	Neformální učení se díky spolupráci na společných projektech VaV
Formální vzdělávání	Vytváření a realizace kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance institucí

14.1.2 Dopady komercializace na vedlejší aktivity vysokých škol

Dopady na podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky

Příjmy z komercializace duševního vlastnictví a spolupráce s podnikovou sférou může přispět k rozvoji podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků založených, vlastněných a provozovaných vysokými školami. Dopady lze rozdělit do tří skupin. Finanční dopady představují využití prostředků z komercializace pro vybudování a provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků (viz tabulka č. 9).

Další skupinou dopadů tvoří vlastní vybudování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků. Poslední skupinou dopadů je zapojení firem do těchto jednotek inovační infrastruktury. Jejich zapojení může nastat např. umístěním začínajících (spin-off firem) v podnikatelském inkubátoru či umístěním firmy ve vědeckotechnickém parku. Úspěšně realizovaný projekt komercializace (ať již se může jednat o prodej poznatku VaV či výzkum na zakázku) může motivovat, stimulovat firmu, aby univerzitním vědeckotechnickým parku vytvořila své pracoviště VaV, které může spolupracovat s jednotlivými univerzitními laboratořemi.

Tab. č. 9: Dopady komercializace na podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zajištění prostředků pro vybudování a provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků
Infrastruktura	Vybudování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků
Zapojení firem	Umístění začínající firmy v podnikatelském inkubátoru
	Umístění firmy ve vědeckotechnickém parku
	Vybudování pracoviště firemního VaV ve vědeckotechnickém parku

Dopady na pořádání kulturních a sportovních aktivit

Komerzializace duševního vlastnictví může mít také dopady na pořádání sportovních a kulturních akcí vysokých škol. Může se jednat např. o různé kulturní (hudební, filmové, divadelní aj.) festivaly nebo o sportovní soutěže (turnaje v různých sportech, atletické závody, běhy apod.). Dopady na pořádání těchto akcí spočívají v zajištění finančních prostředků pro jejich pořádání díky příjmům z komerzializace.

Tab. č. 10: Dopad komerzializace na pořádání kulturních a sportovních aktivit vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zajištění finančních zdrojů (v rámci přerozdělovacího mechanismu vysoké školy) pro pořádání kulturních a sportovních akcí

14.1.3 Dopady na další aktivity vysokých škol

Jako další aktivity vysokých škol byly uvedeny činnosti spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou a mezinárodní spolupráce.

Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy a se subjekty podnikové a kulturní sféry nastává na dvou úrovních. Na úrovni dodavatelsko odběratelské, kdy jsou subjekty reprezentující uvedené sféry zákazníky výzkumných škol a komerčně využívají poznatky jejich VaV aktivity. Dopady takových komerčních aktivit jsou uvedeny v jednotlivých výše uvedených kapitolách. Druhou úroveň představuje nekomerční spolupráce odehrávající se v rovině vzájemného partnerství vysokých škol a uvedených subjektů (viz tabulka č. 11). Dopady takové nekomerční spolupráce může být zvýšení zapojení vysoké školy do tvorby a projednávání politik, strategií a programů s národní, regionální a lokální působností či vzájemná prezentace vysokých škol a institucí veřejné správy na seminářích, konferencích, výstavách a veletrzích.

Tab. č. 11: Dopady komercializace na spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou

Skupina dopadů	Dopad
Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy	Zvýšení zapojení instituce do tvorby a projednávání politik, strategií a programů
	Vzájemná prezentace vysokých škol a institucí veřejné správy na seminářích, konferencích, výstavách a veletrzích

Také dopady na mezinárodní spolupráci mohou nastávat ve dvou rovinách. V rovině komerční, kdy zahraniční subjekt komercializuje poznatek VaV, a v rovině partnerské, kdy se vysoká škola zapojuje jako projektový partner či jako vedoucí partner do mezinárodních projektů VaV (viz tabulka č. 12). Dále se zástupci vysokých škol mohou jako experti zapojovat do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod.

Tab. č. 12: Dopady komercializace na mezinárodní spolupráci

Skupina dopadů	Dopad
Zapojení do mezinárodních projektů VaV	Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako projektový partner
	Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako vedoucí partner
Zapojení do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod.	Zvýšení zapojení do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod.

14.2 Charakteristika nepřímých dopadů na aktivity vysokých škol

Nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol jsou identifikovány a charakterizovány pro jednotlivé aktivity vysokých škol, které jsou uvedeny v příloze č. 2.

14.2.1 Nepřímé dopady na hlavní aktivity vysokých škol

Dopady na vědeckou a výzkumnou činnost

Nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na realizaci aktivit VaV se odvíjejí od druhu aktivit VaV realizovaného na vysokých školách a od jeho oborového zaměření. Za hlavní dopady na aktivity VaV lze při vyloučení možného vlivu druhu a oborového zaměření aktivit VaV považovat finanční a personální dopady a dopady na výsledky VaV, jak ukazuje následující tabulka č. 13.

Ve skupině finančních dopadů se jedná o snížení závislosti vysokých škol a jejich VaV aktivit na veřejných zdrojích financování VaV. Ve skupině personálních dopadů může komercializace vést k celkovému zvýšení počtu výzkumníků (resp. pracovníků VaV) na vysoké škole a snižování dnes poměrně vysokého průměrného věku výzkumníků (a docentů a profesorů) na vysokých školách. V oblasti dopadů na výsledky VaV přispívá komercializace ke zvyšování kvality poznatků, tedy ke zvyšování citovanosti výsledků VaV.

Tab. č. 13: Nepřímé dopady komercializace na vědeckou a výzkumnou činnost vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Snížení závislosti na veřejných zdrojích financování VaV
Personální	Celkové zvýšení počtu výzkumníků (pracovníků VaV v instituci)
	Snižování průměrného věku výzkumníka (docenta, profesora)
Výsledky VaV (Zvýšení kvality poznatků VaV)	Zvýšení citovanosti výsledků VaV (článků, monografií)

Dopady na inovační činnost

Nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na inovační činnost spočívají především ve vlivu na aktivity spojené s marketingem vysokých škol. V následující tabulce č. 14 jsou identifikovány dopady ovlivňující diseminaci výsledků VaV, rozvoj spolupráce s podniky a rozvoj inovační infrastruktury vysokých škol. Dopad na diseminaci výsledků VaV spočívá ve zvýšení informovanosti a povědomí subjektů aplikační sféry o výsledcích VaV vytvářených vysokými školami. Nepřímé dopady na spolupráci s podnikovou sférou jsou zřejmé ve zvýšení zájmu podnikatelů po výsledcích VaV generovaných vysokými školami (zvýšení poptávky subjektů aplikační sféry po výsledcích VaV). Dopady na rozvoj inovační infrastruktury znamenají zajištění její udržitelnosti (především finanční udržitelnosti).

Tab. č. 14: Nepřímé dopady komercializace na inovační činnost vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Diseminace výsledků	Zvýšení informovanosti a povědomí aplikační sféry o výsledcích VaV
Spolupráce s podniky	Zvýšení zájmu podnikatelů po výsledcích VaV generovaných v instituci (tj. zvýšení poptávky po výsledcích VaV)
Infrastruktura	Zajištění udržitelnosti inovační infrastruktury

Dopady na uměleckou tvorbu

Nepřímý dopad komercializace duševního vlastnictví na uměleckou tvorbu spočívá ve zvýšení její kvality hodnocené podle zvýšení spokojenosti uživatelů umělecké tvorby.

Tab. č. 15: Nepřímý dopad komercializace na uměleckou tvorbu vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Kvalita umělecké tvorby	Zvýšení kvality umělecké tvorby

Dopady na realizaci akreditovaných studijních oborů

Realizace akreditovaných studijních oborů je klíčovou aktivitou vysokých škol. Nepřímé dopady se odehrávají v rovině atraktivity studijních oborů pro uchazeče o studium a pro subjekty aplikační sféry zaměstnávající absolventy (viz tabulka č. 16). Zvýšení atraktivity studijních oborů pro zájemce o studium se projevuje ve zvýšení poptávky uchazečů o studium po studijních oborech, jejichž kvalita vzrostla (či byly vytvořeny) díky prostředkům získaných komercializací. Zvýšení atraktivity studijních oborů ze strany subjektů aplikační sféry spočívá ve zvýšení poptávky po absolventech studijních oborů, jejichž kvalita vzrostla (či byly vytvořeny) díky prostředkům získaných komercializací.

Tab. č. 16: Nepřímé dopady komercializace na realizaci akreditovaných studijních oborů na vysokých školách

Skupina dopadů	Dopad
Atraktivita studijních oborů ze strany studentů	Zvýšení poptávky studentů po studijních oborech (převis počtu uchazečů oproti počtu přijímaných)
Atraktivita studijních oborů ze strany aplikační sféry	Zvýšení poptávky subjektů aplikační sféry po absolventech jednotlivých studijních oborů

Dopady na výzkumnou infrastrukturu

Nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na výzkumnou infrastrukturu vysokých škol spočívají v zajištění (finanční i věcné-odborné) udržitelnosti vybudované infrastruktury.

Tab. č. 17: Nepřímé dopady komercializace na výzkumnou infrastrukturu vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Infrastruktura vytvořená ve spolupráci s aplikační sférou	Zajištění udržitelnosti
Infrastruktura vytvořená jen institucí VaV	Zajištění udržitelnosti

14.2.2 Dopady na vedlejší aktivity vysokých škol

Dopady na podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky

Úspěšné provozování vědeckotechnologických parků a podnikatelských inkubátorů závisí na zajištění dostatečného množství finančních prostředků pro zajištění jejich provozu a poskytování kvalitních služeb a na zajištění firem s patřičným růstovým potenciálem, kvalitními komercializovatelnými poznatky, kvalitním VaV apod. Nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na tyto subjekty inovační infrastruktury spočívají v obou uvedených aspektech (viz tabulka č. 18). Přímý dopad komercializace spočívající v zajištění finančních prostředků pro provoz se projevuje jako nepřímý dopad v podobě zajištění udržitelnosti subjektů inovační infrastruktury. Úspěšný rozvoj podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků může podnítit nepřímý dopad komercializace spočívající ve zvýšení zájmu firem o lokalizaci svých aktivit, pracovišť v těchto jednotkách inovační infrastruktury.

Tab. č. 18: Nepřímé dopady komercializace na podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zajištění udržitelnosti podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků
Zapojení firem	Zvýšení zájmu firem o lokalizaci svých aktivit ve vědeckotechnických parcích

Dopady na pořádání kulturních a sportovních aktivit

Nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na pořádání kulturních a sportovních aktivit se projevují zvýšením spokojenosti studentů a zaměstnanců vysokých škol s jejich kvalitou a škálou.

Tab. č. 19: Nepřímý dopad komercializace na pořádání kulturních a sportovních aktivit

Skupina dopadů	Dopad
Zvýšení kulturního a sportovního vyžití studentů a zaměstnanců vysokých škol	Zvýšení spokojenosti studentů a zaměstnanců s nabídkou kulturních a sportovních aktivit

Dopady na provoz kolejí a menz a ostatních účelových zařízení

Rozvoj a z kvalitňování služeb účelových zařízení provozovaných vysokými školami se jako nepřímý dopad komercializace může projevit zvýšením spokojenosti studentů a ostatních uživatelů jejich služeb.

Tab. č. 20: Nepřímý dopad komercializace na provoz účelových zařízení vysokých škol

Skupina dopadů	Dopad
Spokojenost uživatelů služeb	Zvýšení spokojenosti studentů a zaměstnanců s kvalitou služeb účelových zařízení

14.3 Charakteristika přímých dopadů na aktivity veřejných výzkumných institucí

V následujících kapitolách jsou popsány dopady komercializace duševního vlastnictví na hlavní a vedlejší činnosti veřejných výzkumných institucí.

14.3.1 Dopady na hlavní aktivity veřejných výzkumných institucí

Dopady na výzkumné aktivity veřejných výzkumných institucí

Výzkumné aktivity jsou nejvýznamnější činností veřejných výzkumných institucí. Dopady komercializace duševního vlastnictví na ně spočívají v zajištění finančních zdrojů pro realizaci VaV aktivit, rozšíření a zkvalitnění personálního složení VaV pracovišť a v tvorbě kvalitnějších výsledků VaV (viz tabulka č. 21).

Zajištění finančních zdrojů plynoucích z komercializace se může projevit ve zvýšení platů výzkumníků, zvýšení výdajů na VaV aktivity, zajištění prostředků na rozvoj instituce (např. pro rekonstrukce, výstavbu nových budov, budování nových laboratoří apod.).

Dopady na personální složení pracovišť VaV spočívají ve zvýšení počtu výzkumníků (pracovníků VaV), zvýšení počtu mladých výzkumníků, zvýšení počtu doktorandů podílejících se na VaV aktivitách realizovaných na pracovišti, zvýšení počtu výzkumníků z podnikového sektoru hostujících v instituci a zvýšení počtu zahraničních výzkumníků hostujících v instituci.

Dopady na výsledky VaV, resp. na tvorbu kvalitních výsledků VaV jsou zřejmě ve zvýšení počtu výsledků využívaných aplikační sférou, zvýšení počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelskými a zvýšení počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech.

Tab. č. 21: Dopady komercializace na výzkumné aktivity veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zajištění finančních zdrojů pocházejících z aplikačního sektoru
	Zvýšení výdajů na VaV pocházejících z aplikačního sektoru
	Zvýšení platů výzkumníků
	Zvýšení objemu prostředků na rozvoj instituce jako celku (např. rekonstrukce, výstavba nových budov apod.)
Personální	Stabilizace personálního složení pracoviště
	Zvýšení počtu doktorandů zapojených do VaV činností pracoviště
	Zvýšení počtu mladých výzkumníků (do 35 let)
	Zvýšení počtu výzkumníků
	Zvýšení počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV (stáže v rámci horizontální mobility)
	Zvýšení počtu hostujících zahraničních výzkumníků
Výsledky VaV	Zvýšení počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou
	Zvýšení počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelskými
	Zvýšení počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech

Dopady na realizaci doktorských studijních programů

Veřejné výzkumné instituce ve spolupráci s vysokými školami realizují doktorské studijní programy. Komerzializace duševního vlastnictví může mít dopady na jejich realizaci. Ty mohou spočívat v personální oblasti, vzdělávacích aktivitách a realizaci výzkumných aktivit doktorandů (viz tabulka č. 22).

Dopady v personální oblasti se mohou projevit ve zvýšení počtu doktorandů v instituci, přičemž se může zvýšit jak počet doktorandů pocházejících z ČR, tak také zahraničních studentů, kteří mohou na instituci realizovat své doktorské studium. V rámci spolupráce s aplikační sférou se rovněž může zvýšit počet konzultantů disertačních prací o pracovníky podnikového VaV.

Dopady v oblasti vzdělávání mohou spočívat ve vytvoření nových studijních oborů obecně či nových studijních oborů odpovídajících potřebám aplikační sféry. Dalším možným dopadem v oblasti vzdělávání je možnost stáží doktorandů v podnicích, kde se mohou seznámit s problematikou firemního VaV a získat znalosti o řízení a organizaci firemního VaV.

Z hlediska oblasti výzkumu může komercializace duševního vlastnictví a spolupráce s aplikační sférou vést k většímu zapojení doktorandů do projektů řešených ve spolupráci s aplikační sférou.

Tab. č. 22: Dopady komercializace na realizaci doktorských studijních oborů

Skupina dopadů	Dopad
Personální	Zvýšení počtu doktorandů z ČR
	Zvýšení počtu doktorandů ze zahraničí
	Zvýšení podílu konzultantů pocházejících z aplikační sféry
Vzdělávání	Vytvoření nových studijních oborů odpovídajících potřebám aplikační sféry
	Možnost stáží doktorandů v podnicích
Výzkum	Zapojení doktorandů do projektů řešených ve spolupráci s aplikační sférou
	Zapojení doktorandů do podnikového VaV

Dopady na výzkumnou infrastrukturu veřejných výzkumných institucí

Veřejné výzkumné instituce mohou vytvářet výzkumnou infrastrukturu ve spolupráci se subjekty aplikační sféry či samostatně. Právě založení společného pracoviště se subjekty aplikační sféry lze považovat za možný dopad komercializace. Další možný dopad, zejména v případě infrastruktury založené pouze institucí, může spočívat ve vybavení pracovišť špičkovým vybavením a zvýšení využití stávajícího vybavení.

Tab. č. 23: Dopady komercializace na výzkumnou infrastrukturu veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Infrastruktura vytvořená ve spolupráci s aplikační sférou	Vytvoření společného pracoviště s podniky (aplikační sférou)
Infrastruktura vytvořená jen institucí VaV	Vybavení laboratoří (pracovišť) špičkovým vybavením
	Zvýšení využití stávajícího vybavení
	Budování nových pracovišť VaV

Dopady komercializace duševního vlastnictví na rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců

Komercializace duševního vlastnictví a spolupráce s aplikační sférou se může projevit také v rozvoji aktivit v oblasti rozvoje lidských zdrojů (zaměstnanců) veřejných výzkumných institucí. Lidské zdroje se mohou rozvíjet formou neformálního a formálního vzdělávání. Neformální vzdělávání znamená učení se děláním (learning by doing), tedy neformální učení se zaměstnanců veřejných výzkumných institucí prostřednictvím spolupráce na společných výzkumných projektech. Zaměstnanci mohou např. získávat znalosti o způsobu práce, využívání nových metod a postupů, či mají přístup k poznatkům podnikového VaV. Formální vzdělávání spočívá ve vytváření a realizaci kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance vysokých škol. Pro přípravu a realizaci takových kursů může instituce využívat prostředky získané komercializací a tyto kursy může zaměřovat podle potřeb, které vyvstaly při spolupráci s aplikační sférou.

Dopady na rozvoj lidských zdrojů veřejných výzkumných institucí shrnuje následující tabulka č. 24.

Tab. č. 24: Dopady komercializace na rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Neformální (neinstitucionalizované) vzdělávání	Neformální učení se díky spolupráci na společných projektech VaV
Formální vzdělávání	Vytváření a realizace kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance institucí

14.3.2 Dopady na vedlejší aktivity veřejných výzkumných institucí

Dopady na provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků veřejných výzkumných institucí

Veřejné výzkumné instituce mohou zřizovat a provozovat podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky. Dopady komercializace duševního vlastnictví a spolupráce s aplikační sférou může mít na tuto aktivitu dopad v podobě zajištění finančních zdrojů pro vybudování a provoz uvedené inovační infrastruktury, vlastní vybudování této infrastruktury a lokalizace firem v této infrastruktuře (viz tabulka č. 25). Podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky mohou být budovány a provozovány ve spolupráci se subjekty aplikační sféry (s podniky), nebo samostatně pouze veřejnými výzkumnými institucemi. Komercializace duševního vlastnictví formou založení spin-off firmy se může projevit jejím umístěním v podnikatelském inkubátoru. Úspěšná spolupráce s podniky může vést k založení jejich VaV pracoviště ve vědeckotechnickém parku instituce nebo přímo k umístění firmy či její pobočky ve vědeckotechnickém parku.

Tab. č. 25: Dopady komercializace na provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zajištění prostředků pro vybudování a provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků
Infrastruktura	Vybudování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků
	Vybudování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků ve spolupráci se subjektem aplikační sféry
Zapojení firem	Umístění začínající firmy v podnikatelském inkubátoru
	Umístění firmy ve vědeckotechnickém parku
	Vybudování pracoviště firemního VaV ve vědeckotechnickém parku

14.3.3 Dopady na další aktivity veřejných výzkumných institucí

Jako další aktivity veřejných výzkumných institucí byly v příloze č. 2 uvedeny činnosti spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou a mezinárodní spolupráce. Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy a se subjekty podnikové a kulturní sféry nastává na dvou úrovních. Na úrovni dodavatelsko odběratelské, kdy jsou subjekty reprezentující uvedené sféry zákazníky veřejných výzkumných institucí a komerčně využívají poznatky jejich VaV aktivity. Dopady takových komerčních aktivit jsou uvedeny v jednotlivých výše uvedených kapitolách. Druhou úroveň představuje nekomerční spolupráce odehrávající se v rovině vzájemného partnerství veřejných výzkumných institucí a uvedených subjektů. Dopady takové nekomerční spolupráce může být zvýšení zapojení veřejné výzkumné instituce do tvorby a projednávání politik, strategií a programů s národní, regionální a lokální působností či vzájemná prezentace vysokých škol a institucí veřejné správy na seminářích, konferencích, výstavách a veletrzích (viz tabulka č. 26).

Tab. č. 26: Dopady komercializace na spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou

Skupina dopadů	Dopad
Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy	Zvýšení zapojení instituce do tvorby a projednávání politik, strategií a programů
	Vzájemná prezentace vysokých škol a institucí veřejné správy na seminářích, konferencích, výstavách a veletrzích

Také dopady na mezinárodní spolupráci mohou nastávat ve dvou rovinách. V rovině komerční, kdy zahraniční subjekt komercializuje poznatek VaV, a v rovině partnerské, kdy se veřejná výzkumná instituce zapojuje jako projektový partner či jako vedoucí partner do mezinárodních projektů VaV. Dále se zástupci veřejných výzkumných institucí mohou jako experti zapojovat do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod. (viz tabulka č. 27)

Tab. č. 27: Dopady komercializace na mezinárodní spolupráci veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Zapojení do mezinárodních projektů VaV	Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako projektový partner
	Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako vedoucí partner
Zapojení do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod.	Zvýšení zapojení do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod.

14.4 Charakteristika nepřímých dopadů komercializace na aktivity veřejných výzkumných institucí

Dopad na výzkumné aktivity

Podobně jako v případě vysokých škol se nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na aktivity VaV veřejných výzkumných institucí nastávají ve 3 hlavních skupinách, jak uvádí následující tabulka č. 28. V případě finančních dopadů se jedná o to, že zdroje získané komercializací vedou ke snížení závislosti veřejných výzkumných institucí na veřejných zdrojích financování VaV. Nepřímé dopady v personální skupině dopadů znamenají celkové zvýšení počtu výzkumníků (pracovníků VaV v instituci) a snižování průměrného věku výzkumníků (resp. vědeckých pracovníků, vedoucích výzkumných pracovníků). Dalším nepřímým dopadem komercializace je v oblasti VaV aktivit zvýšení kvality výzkumu hodnocené na základě zvýšení citovanosti výsledku VaV.

Tab. č. 28: Nepřímé dopady komercializace na výzkumné aktivity veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Snížení závislosti na veřejných zdrojích financování VaV
Personální	Celkové zvýšení počtu výzkumníků (pracovníků VaV v instituci)
	Snižování průměrného věku výzkumníka (vědeckého pracovníka, vedoucího vědeckého pracovníka)
Výsledky VaV (Zvýšení kvality poznatků VaV)	Zvýšení citovanosti výsledků VaV (článků, monografií)

Dopady na realizaci doktorských studijních programů

Jak bylo uvedeno v příloze č. 2, veřejné výzkumné instituce ve spolupráci s vysokými školami realizují doktorské studijní programy. Jedním z nepřímých dopadů komercializace je zvýšení jejich atraktivity, a to jednak pro uchazeče pro studium, tak také pro potenciální zaměstnavatele absolventů studijních oborů. V případě zvýšení atraktivity studijních oborů pro uchazeče o studium nepřímé dopady spočívají ve zvýšení atraktivity pro domácí a zahraniční studenty. Zejména zájem zahraničních studentů se ukazuje jako klíčový nepřímý dopad, protože současně indikuje mezinárodní konkurenceschopnost oboru a pracoviště.

Tab. č. 29: Nepřímé dopady komercializace na realizaci doktorských studijních programů

Skupina dopadů	Dopad
Atraktivita doktorských studijních programů pro uchazeče	Zvýšení atraktivity doktorských studijních programů pro studenty z ČR
	Zvýšení atraktivity doktorských studijních programů pro studenty ze zahraničí
Atraktivita doktorských studijních oborů pro subjekty aplikační sféry (zaměstnavatele absolventů doktorského studia)	Zvýšení zájmu subjektů aplikační sféry (zvýšení poptávky) po absolventech doktorského studia

Dopady na výzkumnou infrastrukturu

Hlavním nepřímým dopadem komercializace na výzkumnou infrastrukturu budovanou a provozovanou veřejnými výzkumnými institucemi je zajištění její udržitelnosti.

Tab. č. 30: Nepřímé dopady komercializace na výzkumnou infrastrukturu veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Infrastruktura vytvořená ve spolupráci s aplikační sférou	Zajištění udržitelnosti
Infrastruktura vytvořená jen institucí VaV	Zajištění udržitelnosti

14.5 Dopady komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace

Dopady komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích mohou nastat v oblasti financování aktivit transferu technologií, jeho personálního zajištění, kvality lidských zdrojů pro komercializaci, administrativní náročnosti procesu, spektra poskytovaných služeb transferu technologií, mezinárodní spolupráce a efektivity systému transferu technologií (viz tabulka č. 31).

V oblasti financování aktivit transferu technologií je hlavním dopadem zajištění finančních prostředků pro jejich realizaci a rozvoj. Dílčími dopady může být zvýšení finančních prostředků centra transferu technologií získaných z komercializace či zvýšení prostředků ve fondu pro komercializaci o prostředky získané komercializací.

Hlavním dopadem v oblasti personálního zajištění transferu technologií je zvýšení počtu pracovníků zapojených do aktivit transferu technologií. Může se jednat jak o interní pracovníky centra transferu technologií, tak také o externí experty. S personálním zajištěním úzce souvisí dopad v oblasti rozvoje lidských zdrojů – rozvoj lidských zdrojů pracovníků zapojených do procesu komercializace. Tento dopad spočívá např. ve zvýšení povědomí výzkumníků o problematice transferu technologií či zvýšení kvalifikace pracovníků centra transferu technologií.

Dalším dopadem na systém komercializace může být snížení administrativní náročnosti procesu spočívající ve zkrácení doby pro posouzení komerčního potenciálu poznatku, zkrácení doby pro administraci ohlášení výsledku centra transferu technologií nebo zjednodušení žádosti ohlášení výsledku centra transferu technologií.

Lze předpokládat, že jedním z hlavních dopadů na systém komercializace bude rozvoj spektra poskytovaných služeb. Může se jednat především o nabídku nových služeb zajištěných interními i externími experty.

V současné době vzrůstá význam mezinárodní spolupráce v oblasti transferu technologií. Jednotlivá centra spolu více spolupracují a zapojují se do různých nadnárodních sítí. Takováto internacionalizace může být dalším dopadem na systém komercializace.

V konečném důsledku by všechny dopady měly vyústit ke zvýšení efektivity systému komercializace spočívající ve zvýšení podílu skutečně komercializovaných poznatků k celkovému počtu poznatků s identifikovaným komerčním potenciálem.

Tab. č. 31: Přímé dopady komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Skupina dopadů	Dopad
Finanční	Zvýšení finančních prostředků CTT získaných z komercializace
	Zvýšení prostředků ve fondu pro komercializaci o prostředky získané komercializací
Personální	Zvýšení počtu pracovníků CTT
	Zvýšení počtu externích expertů
Rozvoj lidských zdrojů v instituci	Zvýšení povědomí výzkumníků o problematice komerčně využitelných poznatků a transferu technologií (pořádání školení)
	Zvýšení kvalifikace pracovníků CTT
Administrativní náročnost	Zkrácení doby pro posouzení komerčního potenciálu poznatku
	Zkrácení doby pro administraci ohlášení výsledku CTT
	Zjednodušení žádosti ohlášení výsledku CTT
Spektrum poskytovaných služeb	Rozšíření spektra poskytovaných služeb o dosud nenabízené
	Rozšíření spektra poskytovaných služeb - zajištění s využitím externích expertů
	Rozšíření spektra poskytovaných služeb - zajištění s využitím interních expertů
Mezinárodní spolupráce	Rozšíření mezinárodní spolupráce se zahraničními CTT
	Napojení do mezinárodních sítí transferu technologií
	Rozvoj účasti na mezinárodních technologických burzách a konferencích v oblasti transferu technologií
Efektivita systému	Zvýšení podílu skutečně komercializovaných poznatků k celkovému počtu poznatků s identifikovaným komerčním potenciálem

Příloha č. 15

Dopady komercializace duševního vlastnictví na socioekonomický rozvoj regionů

Přestože vysoké školy a veřejné výzkumné instituce samy sebe nevnímají jako nějakého aktéra regionálního rozvoje a většinou se nesnaží vystupovat jako aktér regionálního rozvoje, jejich vliv na sociální a hospodářský rozvoj regionů, v nichž jsou lokalizovány, může být významný. Většinou však tento vliv není výsledkem cílevědomé aktivity, strategie snažící se nějakým způsobem ovlivnit rozvoj regionu, ale je spíše pozitivní externalitou.

Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce mohou ovlivňovat různé aspekty, oblasti socioekonomického rozvoje regionů v závislosti např. na velikosti, struktuře, rozpočtu, počtu studentů, zaměření výzkumu a studia. Z obecných aktivit (jak jsou definovány ve vysokoškolském zákoně a zákoně o veřejných výzkumných institucích) realizovaných těmito institucemi vyplývá vliv (dopad) zejména na následující oblasti socioekonomického rozvoje regionů:

výzkum a vývoj;
podnikání (inovace);
zaměstnanost a nezaměstnanost;
kvalita lidských zdrojů;
kvalita života;
vzdělávání;
vytváření sítí aktérů regionálního rozvoje;
percepce regionu (image regionu).

15.1 Přímé dopady komercializace na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Dopad na aktivity výzkumu a vývoje realizované v regionu

Přímé dopady komercializace duševního vlastnictví na aktivity VaV, které se uskutečňují v regionu, ovlivňují spolupráci výzkumné a aplikační (podnikové) sféry, rozvoj podnikových aktivit VaV a rozvoj aktivit VaV vysokých škol a veřejných výzkumných institucí (viz tabulka č. 32).

V případě spolupráce výzkumné a aplikační sféry dochází ke zvýšení přenosu poznatků od výzkumné sféry aplikační sféře (podnikům a subjektům veřejné správy), zakládání jednotek inovační infrastruktury (podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků) ve spolupráci s podnikovou sférou, zakládání klastrů a technologických platforem a zakládání společných pracovišť VaV podniků, vysokých škol a veřejných výzkumných institucí. Úspěšná spolupráce podniků, vysokých škol a veřejných výzkumných institucí v důsledku povede ke zvýšení výdajů na VaV, které veřejné výzkumné instituce a vysoké školy získávají od podnikové sféry.

Rozvoj soukromého VaV se projevuje lokalizací podnikových pracovišť VaV (domácích i zahraničních podniků) komerčně využívajících poznatky VaV vysokých škol a veřejných výzkumných institucí. Komercializace duševního vlastnictví dále vede k zvýšení ukazatelů VaV podniků nakupujících poznatky VaV. Jedná se např. o zvýšení výdajů na VaV, zvýšení počtu výzkumníků a zvýšení počtu patentů. Dále dochází ke zvýšení počtu podniků provádějících vlastní VaV a počtu podniků nakupujících poznatky VaV o podniky bezprostředně navázané na komercializaci duševního vlastnictví.

Ve sféře vysokých škol a veřejných výzkumných institucí dochází ke zvýšení počtu výzkumníků (resp. pracovníků VaV), zvýšení výdajů na VaV a zvýšení počtu patentů.

Tab. č. 32: Dopady komercializace na aktivity výzkumu a vývoje v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Spolupráce s podnikovou (aplikační) sférou	Zvýšení přenosu poznatků mezi výzkumnou a aplikační sférou (zvýšení přenosu poznatků komerční sféře a veřejné správě)
	Zakládání inovační infrastruktury (podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků) veřejnými výzkumnými institucemi a vysokými školami ve spolupráci s podnikovou sférou
	Vytvoření klastrů a technologických platforem (případně jiných forem spolupráce)
	Zvýšení výdajů na VaV, které získávají veřejné výzkumné instituce a vysoké školy z podnikové sféry
	Zakládání společných pracovišť VaV podniků, veřejných výzkumných institucí a vysokých škol
Soukromý VaV (podnikový VaV)	Zvýšení výdajů na VaV podnikové sféry (BERD)
	Zvýšení počtu výzkumníků v podnikové sféře
	Zvýšení počtu podniků provádějících vlastní VaV
	Zvýšení počtu podniků nakupujících poznatky VaV
	Lokalizace podnikových pracovišť VaV (domácí podniky a zahraniční investoři)
	Zvýšení počtu patentů podávaných soukromým sektorem
Veřejný VaV (veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce)	Zvýšení počtu výzkumníků ve vládním sektoru (zvýšení počtu pracovníků ve VaV)
	Zvýšení výdajů na VaV vládního sektoru
	Zvýšení počtu patentů podávaných institucemi vládního VaV

Dopady na podnikání v regionu

Nákup poznatků VaV a spolupráce s výzkumnou sférou se odráží v posilování konkurenceschopnosti podniků a následně v rozvoji podnikatelské aktivity v regionu (viz tabulka č. 33). Zvýšení konkurenceschopnosti podniků spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi se projevuje ve zvýšení počtu inovujících podniků, zvýšení jejich obratu, přidané hodnoty a exportní výkonnosti.

Rozvoj podnikatelské aktivity v regionu je zřejmý ve zvýšení počtu nově založených firem (spin-off firem) využívajících nakoupené poznatky a zvýšení počtu rychle rostoucích firem, jejichž růst je založen na aplikaci získaných poznatků VaV.

Tab. č. 33: Dopady komercializace na podnikání v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Konkurenceschopnost (zvýšení konkurenceschopnosti podniků spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi)	Zvýšení počtu inovujících podniků
	Zvýšení počtu podniků zavádějících technické inovace
	Zvýšení počtu podniků zavádějících netechnické inovace
	Zvýšení obratu firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi
	Zvýšení přidané hodnoty firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi
	Zvýšení exportní výkonnosti (exportu) firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi
Podnikatelská aktivita	Zvýšení počtu nově založených firem (zvýšení počtu spin-off firem)
	Zvýšení počtu rychle rostoucích firem (gazely)

Dopady na zaměstnanost a nezaměstnanost

Komerzializace duševního vlastnictví vede k vytváření nových pracovních míst na vysokých školách, veřejných výzkumných institucích i v podnicích využívajících získané poznatky VaV (viz tabulka č. 34).

Spolupráce vysokých škol a podniků se odráží v zaměřování studijních oborů (případně tvorbě nových oborů) potřebách podnikové (aplikační sféry). To se následně projevuje ve snížení nezaměstnanosti absolventů vysokých škol.

Příjmy z komerzializace duševního vlastnictví umožňují vytvářet nová pracovní místa (nová pracovní místa pro výzkumníky) na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích. Získání poznatku VaV se na úrovni firem projeví zaváděním inovací, což se následně může projevit vytvořením nových pracovních míst.

Tab. č. 34: Dopady komerzializace na zaměstnanost a nezaměstnanost v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Nezaměstnanost	Snížení míry nezaměstnanosti absolventů vysokých škol
Zaměstnanost	Vytvořená nová pracovní místa v podnicích spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi
	Vytvořená nová pracovní místa pro vysokoškoláky v podnicích spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi
	Vytvořená nová pracovní místa na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích
	Vytvořená nová pracovní místa pro výzkumníky na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích

Dopady na kvalitu lidských zdrojů

Rozvoj vysokoškolských studijních oborů a oborů dalšího profesního vzdělávání na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích přispívá k růstu kvality lidských zdrojů. Projevuje se zvýšením počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu zvýšením počtu osob účastnících se celoživotního vzdělávání (o osoby z vysokých škol a veřejných výzkumných institucí, které se účastní kurzů celoživotního vzdělávání) a zvýšením počtu osob pracujících v technických a přírodovědných oborech (o absolventy vysokých škol v těchto oborech).

Tab. č. 35: Dopady komercializace na kvalitu lidských zdrojů v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Kvalita lidských zdrojů	Zvýšení počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu
	Zvýšení počtu osob účastnících se celoživotního vzdělávání
	Zvýšení počtu osob pracujících v technických a přírodovědných oborech

Dopady na kvalitu života

Kvalita života je velice širokou oblastí, kterou komercializace duševního vlastnictví ovlivňuje spíše nepřímo, prostřednictvím nepřímých dopadů. Přímý vliv lze sledovat v případě příjmů obyvatelstva a fungování veřejné správy.

Dopady spočívající ve zvyšování příjmu (mezd) obyvatel se odvíjejí od příjmů z komercializace, jejichž část je využita jako odměna pro původce poznatku a jako část mzdových prostředků pro výzkumníky. Na úrovni firem, které nakoupily poznatky VaV, může dojít ke zvýšení zaměstnanců v důsledku vyššího ekonomického růstu a vyšších zisků.

V případě zvyšování efektivity veřejné správy přímý dopad komercializace spočívá v aplikaci poznatků VaV v podobě nových regulací, rozvojových strategií a podpůrných programů, kterou mohou ovlivňovat různé aspekty rozvoje společnosti a hospodářství.

Tab. č. 36: Dopady komercializace na kvalitu života v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Příjmy obyvatelstva	Zvýšení mzdy pracovníků zapojených do spolupráce podniků a institucí VaV
	Zvýšení mezd pracovníků institucí VaV
	Zvýšení mezd pracovníků firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi
Politická správa	Přijetí nových regulací (vyhlášky, zákony, standardy apod.)
	Přijetí rozvojových strategií (strategické plány, koncepce)
	Vytvoření podpůrných programů (např. v oblasti VaV, školství, zdravotnictví, sociální péče apod.)

Dopad na vzdělávání

Komericializace duševního vlastnictví ovlivňuje také kvalitu základního, středního a vysokého školství. V případě základního a středního školství se jedná především aplikaci poznatků VaV pro vytvoření nových učebnic, nových pomůcek, nových metodických pokynů pro učitele a kursů celoživotního vzdělávání pro učitele. Možnými dopady na vysoké školství v regionu může být rozšíření spektra studijních oborů díky prostředkům získaných komercializací a spoluprací s aplikační sférou, následné zvýšení počtu studentů magisterského a doktorského studia.

Tab. č. 37: Dopady komercializace na vzdělávání v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Základní a střední školství	Vytvoření nových učebnic vycházejících z nových vědeckých poznatků
	Vytvoření a zavedení nových pomůcek vycházejících z nových vědeckých poznatků
	Vytvoření metodických pokynů pro učitele
	Pořádání kurzů celoživotního vzdělávání pro učitele
Vysoké školství	Zvýšení počtu vysokoškolských studentů
	Zvýšení počtu studentů doktorského studia
	Rozšíření spektra studijních oborů

15.2 Nepřímé dopady komercializace na sociální a ekonomický rozvoj regionů

Nepřímé dopady na aktivity výzkumu a vývoje realizované v regionu

Nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na aktivity VaV realizované v regionu nastávají v rozvoji spolupráce veřejného VaV s podnikovou (aplikační) sférou, rozvoji soukromého VaV a rozvoji veřejného VaV.

Dopady v oblasti spolupráce institucí veřejného VaV (vysokých škol a veřejných výzkumných institucí) reflektují kvalitu a intenzitu spolupráce podnikové a výzkumné sféry v realizaci aktivit VaV a inovačních aktivit a spočívají ve zvýšení významu inovační infrastruktury regionu v rámci ČR, zvýšení významu (zastoupení) regionu (institucí z regionu) v klastrech a technologických platformách působících v ČR i v zahraničí a celkovém zvýšení podílu výdajů na VaV pocházejících z komerční sféry regionu na ČR.

Nepřímé dopady komercializace na rozvoj soukromého a veřejného VaV v regionu spočívají ve vyvolání určitého multiplikačního a demonstračního efektu, kdy dochází k imitování, stimulaci dalších institucí (podniků) k realizaci VaV aktivit a k dalším investicím do VaV podniků a výzkumných institucí. To se následně projevuje ve zvýšení podílu regionu v rámci ČR podle různých statistických ukazatelů VaV, jak uvádí tabulka č. 38.

Tab. č. 38: Nepřímé dopady komercializace na aktivity výzkumu a vývoje v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Rozvoj spolupráce s podnikovou (aplikační) sférou	Rozvoj inovační infrastruktury regionu (zvýšení významu inovační infrastruktury regionu v rámci ČR, zvýšení podílu regionu na inovační struktuře ČR - hodnocení podle počtu zařízení v regionu na počtu zařízení v ČR, dále podle podílu plochy, inkubovaných podniků)
	Rozvoj klastrů a technologických platforem v regionu (zvýšení podílu regionu na počtu klastrů a technologických platforem v ČR, zapojení do nadnárodních klastrů a nadnárodních, evropských technologických platforem)
	Celkové zvýšení podílu regionu na celkových výdajích (v rámci ČR) VaV, které veřejné výzkumné instituce a vysoké školy získávají z komerční sféry
Rozvoj soukromého VaV (podnikového VaV)	Celkové zvýšení podílu regionu na výdajích VaV podnikové sféry (BERD) v rámci ČR (zlepšení pozice regionu v rámci podnikových výdajů na VaV)
	Celkové zvýšení podílu výzkumníků v podnikové sféře v regionu v rámci ČR
	Celkové zvýšení podílu podniků provádějících vlastní VaV v rámci ČR
	Celkové zvýšení podílu podniků nakupujících poznatky VaV na počtu podniků ČR nakupujících poznatky VaV
	Celkové zvýšení podílu podnikových pracovišť VaV (domácí podniky a zahraniční investoři) sídlících v regionu na počtu podnikových pracovišť VaV v ČR
	Zvýšení patentové aktivity podniků v regionu - celkové zvýšení počtu patentů podávaných soukromým sektorem v regionu na počtu patentů soukromého sektoru v ČR
Rozvoj veřejného VaV (veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce)	Zvýšení zaměstnanosti ve VaV - celkové zvýšení podílu výzkumníků ve vládním sektoru (zvýšení počtu pracovníků ve VaV) v regionu v rámci ČR
	Celkové zvýšení výdajů vládního sektoru na VaV v regionu v rámci ČR (tj. zvýšení institucionálního a účelového financování)
	Celkové zvýšení podílu patentů podávaných institucemi vládního VaV v regionu v rámci ČR

Dopady na podnikání v regionu

Mezi nepřímé dopady komercializace duševního vlastnictví na podnikání v regionu patří zvýšení konkurenceschopnosti podniků lokalizovaných v regionu a obecně rozvoj podnikatelské aktivity v regionu.

Zvýšení konkurenceschopnosti podniků v regionu je způsobeno jednak aplikací poznatků VaV nakoupených od vysokých škol a veřejných výzkumných institucí, jednak také aplikací poznatků VaV vytvořených vlastními VaV aktivitami či nakoupenými od jiných firem v rámci demonstračního a multiplikačního efektu (podniky se snaží o udržení či zvýšení konkurenceschopnosti, proto investují do VaV, aby udržely krok s konkurenčními podniky, které inovují díky poznatkům nakoupeným od vysokých škol či veřejných výzkumných institucí, nebo je k inovacím a VaV tlačí jejich odběratelé). Zvyšování konkurenceschopnosti podniků v regionu je zřejmé ze zvyšujícího se podílu inovujících podniků, zvýšení obratu firem a zvýšení exportní výkonnosti podniků v regionu.

Rozvoj podnikatelské aktivity v regionu souvisí se zkvalitňováním podnikatelského a inovačního prostředí regionu, v kterém dochází k zakládání nových firem, rychlému růstu firem ke svému růstu využívajících poznatky VaV a lokalizaci nových investorů v regionu.

Tab. č. 39: Nepřímé dopady na podnikání v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Konkurenceschopnost (zvýšení konkurenceschopnosti podniků v regionu)	Celkové zvýšení podílu inovujících podniků v regionu
	Celkové zvýšení podílu inovujících podniků v regionu v rámci ČR
	Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících technické inovace v regionu
	Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících technické inovace v regionu v rámci ČR
	Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících netechnické inovace v regionu
	Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících netechnické inovace v regionu v rámci ČR
	Celkové zvýšení obratu firem v regionu
	Celkové zvýšení přidané hodnoty vytvářené podniky v regionu
	Celkové zvýšení podílu přidané hodnoty vytvářené podniky v regionu na přidané hodnotě ČR
	Celkové zvýšení hodnoty exportu firem v regionu
	Celkové zvýšení hodnoty exportu firem v regionu na hodnotě exportu ČR
	Celkové zvýšení hodnoty exportu firem v regionu
Rozvoj podnikatelské aktivity	Celkové zvýšení počtu rychle rostoucích firem (gazely) na počtu firem v regionu
	Celkové zvýšení počtu rychle rostoucích firem v regionu na počtu rychle rostoucích firem v ČR
	Celkové zvýšení počtu podniků v regionu
	Lokalizace nových investorů v regionu

Dopady na zaměstnanost a nezaměstnanost

Rozvoj konkurenceschopnosti a podnikatelské aktivity v regionu spolu se zvyšováním zaměstnanosti na vysokých školách pozitivně působí na vytváření nových pracovních míst v komerční sféře a následně vede k poklesu míry nezaměstnanosti v regionu. Vznik nových pracovních míst se však neváže jen na pracovní místa v podnicích a výzkumné sféře vytvořené v přímém důsledku komercializace. To by byl přímý dopad. Nepřímý dopad znamená celkový počet nových pracovních míst vytvořený v důsledku komercializace v podnicích, které jsou vzájemnými dodavatelsko-odběratelskými vztahy provázány s podniky, které komerčně využívají poznatky V&V od vysokých škol a veřejných výzkumných institucí (tj. růst podniku může vyvolat růst ostatních podniků). Současně nově vytvořená pracovní místa na sebe váží další pracovní místa v obslužné sféře (obchody, osobní služby apod.). Další možností vzniku nových pracovních míst je lokalizace nových investorů (poboček firem), které chtějí využít sílící aglomerační efekt vyplývající z rozvoje podnikatelského a inovačního prostředí.

Tab. č. 40: Nepřímé dopady na zaměstnanost a nezaměstnanost v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Pokles nezaměstnanosti	Celkové snížení míry nezaměstnanosti v regionu
Zvýšení míry zaměstnanosti v regionu	Celkový počet nově vytvořených pracovních míst v regionu
	Celkový počet nově vytvořených pracovních míst v komerční sféře
	Celkový počet nově vytvořených pracovních míst ve V&V

Dopady na kvalitu lidských zdrojů

Významným nepřímým dopadem komercializace duševního vlastnictví je zvýšení kvality lidských zdrojů, tedy zvýšení vzdělanosti obyvatel regionu. Úspěšný hospodářský rozvoj regionu vyžaduje vyšší počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním (a také vytváří vysoce kvalifikovaná pracovní místa) zejména v přírodovědných a technických oborech. To se následně projevuje ve zvyšování podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva v populaci regionu a také podílu vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva regionu na celkové vysokoškolsky vzdělané populaci ČR.

Tab. č. 41: Nepřímé dopady na kvalitu lidských zdrojů v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Zvýšení kvality lidských zdrojů (zvýšení vzdělanosti obyvatel regionu)	Celkové zvýšení počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu na počtu obyvatel regionu
	Celkové zvýšení počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu na celkovém počtu osob s vysokoškolským vzděláním v ČR
	Celkové zvýšení podílu osob pracujících v technických a přírodovědných oborech

Dopady na kvalitu života

Dopad na kvalitu života je velmi širokým nepřímým dopadem komercializace pokrývajícím zvýšení příjmů obyvatelstva, zvýšení kvality zdravotnictví, migraci obyvatel, zlepšení kvality životního prostředí a zvýšení efektivity fungování veřejné správy.

Zvýšení příjmů obyvatelstva (zvýšení průměrné mzdy) vzniká v důsledku celkového hospodářského vývoje regionu. Zvýšení kvality zdravotnictví je kromě úspěšného ekonomického vývoje regionu důsledkem aplikace poznatků VaV. Příznivý vývoj regionu a nabídka kvalifikovaných pracovních míst přitahuje kvalifikovanou pracovní sílu z jiných regionů, které v daném regionu nacházejí odpovídající uplatnění. Aplikace poznatků VaV ve výrobě a rozvoj průmyslových oborů s vysokou přidanou hodnotou vede ke zlepšování kvality klíčové složky kvality života – životního prostředí. Konečně aplikace poznatků VaV veřejnou správou v podobě dlouhodobých politik, koncepcí, strategií a programů zvyšuje efektivitu veřejné správy, tedy zvyšuje spokojenost obyvatel s fungováním místní politické správy.

Tab. č. 42: Nepřímé dopady komercializace na kvalitu života v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Zvýšení příjmů obyvatelstva	Zvýšení průměrné mzdy v regionu
	Zvýšení průměrné mzdy pracovníků VaV
Zvýšení kvality zdravotnictví (zlepšení zdraví obyvatel)	Snížení nemocnosti
	Zkrácení doby hospitalizace
	Zvýšení střední délky života (naděje dožití)
Migrace	Zvýšení počtu přistěhovalých do regionu
	Zvýšení počtu přistěhovalých osob s vysokoškolským vzděláním
Zlepšení kvality životního prostředí	Snížení množství emisí
	Snížení energetické náročnosti výroby
	Snížení energetické náročnosti bydlení
	Snížení produkce odpadů ve výrobě
	Snížení produkce odpadů domácností
Zvýšení efektivity a fungování veřejné správy	Zvýšení spokojenosti obyvatel a podnikatelů s fungováním veřejné správy (na základě dotazníkového šetření)

Dopady na vzdělávání

Komerzializace duševního vlastnictví a aplikace nových poznatků působí na zvyšování kvality školství v regionu. Nové metody výuky využívající nové pomůcky a učebnice se projevují mj. ve zvýšení míry úspěšnosti přijetí žáků základních škol na kvalitní gymnázia a zlepšení umístění středních škol regionu podle výsledků státních maturit.

Příjem z komerzializace duševního vlastnictví přispívá ke zvýšení kvality vysokých škol v regionu. Zvýšení kvality může být zřejmé např. podle zvýšení počtu pedagogů z vyspělých zemí, zvýšení počtu studentů z vyspělých zemí nebo podle zlepšení umístění vysokých škol v mezinárodním hodnocení.

Tab. č. 43: Nepřímé dopady na vzdělávání v regionu

Skupina dopadů	Dopad
Zvýšení kvality základního a středního školství	Zvýšení míry úspěšnosti přijímání žáků na gymnázia
	Zlepšení umístění středních škol regionu podle výsledků státních maturit
Zvýšení kvality vysokého školství	Zvýšení počtu zvýšení počtu pedagogů z vyspělých zahraničních zemí
	Zvýšení počtu studentů z vyspělých zahraničních zemí (případně z Číny)
	Zlepšení umístění vysokých škol v mezinárodním hodnocení vysokých škol

Dopady na vnímání regionu

Dlouhodobým nepřímým dopadem komercializace duševního vlastnictví je zlepšení image regionu. V důsledku úspěšného hospodářského a sociálního rozvoje regionu se mění vnímání regionu vlastními obyvateli i obyvateli ostatní regionů, kteří v regionu spatřují příznivé prostředí pro život. Také dochází ke změně vnímání regionu podnikateli. Ti region vnímají jako příznivé místo pro rozvoj svých podnikatelských aktivit (oceňují např. kvalitu a rozsah aglomeračního efektu, dostupnost a kvalitu pracovní síly, kvalitu infrastruktury apod.).

Tab. č. 44: Nepřímé dopady na vnímání regionu

Skupina dopadů	Dopad
Zlepšení image regionu	Vnímání regionu vlastními obyvateli
	Vnímání regionu obyvateli ostatních regionů
	Vnímání regionu podnikateli v regionu
	Vnímání regionu podnikateli v ostatních regionech
	Vnímání regionu zahraničními firmami působícími v ČR

Dopady na ekonomiku regionu

Dopady na hospodářství regionu jsou velice široké. Nastávají od mikroúrovně (úrovně firem) až po mikroúroveň (úroveň regionální ekonomiky). Dopady na mikroúrovni byly zmíněny v deskripci dopadů na konkurenceschopnost regionu. Tato skupina dopadů se vztahuje k úrovni regionální ekonomiky. Hlavním dopadem je změna struktury hospodářství regionu (vyšší zastoupení progresivních oborů a firem s vysokou přidanou hodnotou), která umožňuje dosahování vyššího tempa hospodářského růstu (růstu hrubého domácího produktu) a v důsledku zvýšení daňové výtěžnosti v regionu (zvýšení daňové výtěžnosti od fyzických a právnických osob) a zvýšení příjmů veřejných rozpočtů (zvýšení příjmů rozpočtů obcí a kraje).

Tab. č. 45: Nepřímé dopady komercializace na hospodářství regionu

Skupina dopadů	Dopad
Zvýšení hospodářského růstu regionu	Zvýšení tempa růstu HDP
Zvýšení daňové výtěžnosti v regionu	Zvýšení daňové výtěžnosti právnických osob (podniků) v regionu
	Zvýšení daňové výtěžnosti živnostníků v regionu
	Zvýšení daňové výtěžnosti obyvatel (zaměstnanců) v regionu
Zvýšení příjmů veřejných rozpočtů	Zvýšení příjmů rozpočtu kraje
	Zvýšení příjmů rozpočtů obcí
Změna struktury hospodářství regionu	Změna odvětvové struktury hospodářství
	Změna vlastnické struktury hospodářství
	Změna velikostní struktury ekonomických subjektů (podniků)

Příloha č. 16

Postup hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví pro jednotlivé druhy hodnocení dopadů

16.1 Ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Účelem tohoto druhu hodnocení je zjistit, **jaké dopady lze očekávat v případě úspěšné komercializace a aplikace poznatku VaV v podobě inovace.** Postup hodnocení lze shrnout do následujících bodů:

Výběr hodnotitele. Pro zhodnocení očekávaných dopadů komercializace poznatku s komerčním potenciálem by měl být vybrán nejméně jeden hodnotitel. Hodnotitelé by měli být vybíráni z řad interních expertů instituce, kteří působí v daném oboru a současně dokáží chápat význam poznatku v širším společenském a ekonomickém kontextu. Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experty vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Výběr možných aktivit instituce, které mohou být ovlivněny komercializací poznatku. Hodnotitel ze seznamu aktivit instituce vybere ty, které mohou být přímo či nepřímo ovlivněny komercializací poznatku. K jednotlivým aktivitám určí potenciální přímé a nepřímé dopady (vybere ze seznamu a doplní možné další).

Vlastní hodnocení. Na základě expertních zkušeností a po detailním seznámení se s poznatkem hodnotitel kvalitativně (slovně) zhodnotí očekávané dopady. Pokud je to možné, může se na základě svých expertních znalostí pokusit i o jejich kvantifikaci. Při hodnocení využívá standardizované otázky k jednotlivým dopadům na aktivity instituce. Příklad možných otázek přináší tabulky č. 47.

Shrnutí výsledků a zpracování hodnotící zprávy. Na základě svého hodnocení sestaví hodnotitel stručnou hodnotící zprávu, kterou podstoupí pracovníkovi centra transferu technologií.

Tab. č. 46: Otázky pro ex-ante hodnocení dopadů komercializace poznatků VaV na aktivity vysokých škol

Aktivita vysoké školy	Dopad
Vědecká, výzkumná a vývojová	Jaký je možné očekávat finanční přínos z komercializace (je možné odhadnout, jaký způsob komercializace by byl pro vysokou školu finančně nejpřínosnější)?
	Umožní (přispěje) komercializace poznatku stabilizaci personálního složení pracoviště?
	Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení počtu doktorandů zapojených do VaV činností pracoviště?
	Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení počtu výzkumníků (včetně mladých výzkumníků do 35 let)?
	Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV (stáže v rámci horizontální mobility)?
	Umožní poznatek vytvoření monografie vydanou prestižním zahraničním vydavatelstvím
	Umožní poznatek vytvoření článku v anglicky psaném impaktovaném časopisu
Realizace akreditovaných studijních programů	Přispěje komercializace poznatku k vytváření nových studijních oborů navázaných na požadavky aplikační sféry?
Zajišťování výzkumné infrastruktury	Přispěje komercializace poznatku k vytvoření společného pracoviště s podniky (aplikační sférou)?

Tab. č. 47: Otázky pro ex-ante hodnocení dopadů komercializace poznatků VaV na aktivity veřejných výzkumných institucí

Aktivita veřejné výzkumné instituce	Dopad
Výzkum	Jaký je možné očekávat finanční přínos z komercializace (je možné odhadnout, jaký způsob komercializace by byl pro veřejnou výzkumnou instituci finančně nejpřínosnější)?
	Umožní (přispěje) komercializace poznatku stabilizaci personálního složení pracoviště?
	Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení počtu doktorandů zapojených do VaV činností pracoviště?
	Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení počtu výzkumníků (včetně mladých výzkumníků do 35 let)?
	Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV (stáže v rámci horizontální mobility)?
	Umožní poznatek vytvoření monografie vydanou prestižním zahraničním vydavatelstvím
	Umožní poznatek vytvoření článku v anglicky psaném impaktovaném časopisu
Realizace doktorských studijních programů	Zvýšení počtu doktorandů z ČR
	Zvýšení počtu doktorandů ze zahraničí
	Zvýšení podílu konzultantů pocházejících z aplikační sféry
	Přispěje komercializace poznatku k vytváření nových studijních oborů navázaných na požadavky aplikační sféry?
Zajišťování výzkumné infrastruktury	Přispěje komercializace poznatku k vytvoření společného pracoviště s podniky (aplikační sférou)?

16.2 Ex-ante hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Při hodnocení se sledují **potenciální dopady komercializace konkrétního poznatku na jednotlivé aspekty sociálního a hospodářského rozvoje regionu.**

Postup hodnocení lze shrnout do následujících bodů:

Výběr hodnotitele. Hodnocení by měli provádět nejméně 1 hodnotitel – expert s odborným zaměřením na povahu poznatku, který dokáže zhodnotit konkrétní přínosy aplikace poznatku. Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experty vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Výběr možných dopadů na sociální a ekonomický rozvoj regionů, které mohou být vyvolány komercializací. Hodnotitelé ze seznamu přímých a nepřímých dopadů vyberou relevantní dopad a dále mohou navrhnout další možné dopady.

Vlastní hodnocení. S využitím svých expertních zkušeností a po detailním seznámení se s poznatkem hodnotitelé kvalitativně (slovně) zhodnotí očekávané dopady. Pokud je to možné, může se pokusit i o jejich kvantifikaci. Při hodnocení využívá standardizované otázky k jednotlivým dopadům na aktivity instituce. Příklad možných otázek přináší tabulka č. 48.

Shrnutí výsledků a zpracování hodnotící zprávy. Na základě svého hodnocení sestaví hodnotitelé stručnou hodnotící zprávu, kterou podstoupí pracovníkovi centra transferu technologií.

Tab. č. 48: Příklady otázek pro ex-ante hodnocení dopadů komercializace poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Aktivita vysoké školy	Dopad
Přispěje komercializace poznatku k rozvoji aktivit VaV v regionu?	Přispěje poznatek ke zvýšení kvality a rozsahu VaV v regionu?
	Umožní poznatek rozvoj spolupráce podniků a institucí VaV?
Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení podnikatelské aktivity a konkurenceschopnosti regionu?	Povede aplikace poznatku ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi?
	Lze očekávat, že komercializace bude stimuluovat zavádění inovací v konkurenčních a kooperujících podnicích?
Povede komercializace poznatku ke zvýšení kvality života v regionu?	Přispěje komercializace poznatku ke zlepšení životního prostředí v regionu?
	Přispěje komercializace poznatku ke zkvalitnění lékařské péče?
	Přispěje komercializace poznatku k lepšímu fungování veřejné správy?
Přispěje komercializace poznatku ke zvýšení kvality školství v regionu?	Projeví se poznatek ve zvýšení kvality školství v regionu?

16.3 Ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétního poznatku VaV **se provádí s určitým odstupem po ukončení komercializace. Doba, po které se provádí hodnocení, se liší v závislosti na povaze poznatku a jeho oborové příslušnosti.** Nejkratším obdobím od ukončení komercializace je jeden rok. Po tomto období se již mohou projevit některé dopady na aktivity instituce. **Vhodnější dobou pro hodnocení je však období zhruba 3-5 let od ukončení komercializace poznatku, kdy se již mohou plně projevit dopady, které je možno kvantifikovat s využitím indikátorů.**

Při ex-post hodnocení se sledují skutečné dopady, které způsobila komercializace poznatku VaV, přičemž se využívají indikátory uvedené v příloze č. 17. Výběr vhodných indikátorů závisí na povaze komercializovaného poznatku a na finančním příjmu z komercializace. **Při výběru vhodných indikátorů by mělo být dodrženo pravidlo, aby byl indikátor jednoznačně měřitelný.** Kvantitativní ex-post hodnocení je možné doplnit o metody kvalitativního hodnocení, aby se identifikovaly a zhodnotily širší vazby, nepřímé dopady, které se nedají zhodnotit kvantitativními metodami.

Postup hodnocení lze shrnout do následujících bodů:

Výběr a sestavení hodnotitelského týmu. Rozsah a odborné složení hodnotícího týmu se odvíjí od finanční velikosti, oborového zaměření a způsobu komercializace poznatku. Hodnotitelský tým by měli tvořit minimálně dva pracovníci s odlišným odborným zázemím, aby se vyloučilo příliš jednostranné zaměření hodnocení a zdůrazňování jen určitých dopadů. Současně dochází k vzájemné kontrole hodnocení a tvorbě společných závěrů. Je vhodné, aby se do hodnotitelského týmu zapojil hodnotitel, který prováděl ex-ante hodnocení. Jednak může upřesňovat případné nejasnosti, které se mohly objevit v ex-ante hodnocení, jednak vzhledem ke svým odborným znalostem dokáže zhodnotit, zda jsou skutečné dopady v souladu s očekávanými. Hodnotitelský tým může být sestaven jen z interních expertů nebo do něj mohou být přizváni externí experti s odborným zázemím, kterým daná instituce nedisponuje. Zapojení externích expertů může dále odstranit případný jednostranný pohled interních expertů (a možné lpění na nedůležitých detailech) a může přispět k tomu, že dopady budou chápány v širším kontextu vývoje institucí. Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experti vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Analýza zprávy z ex-ante hodnocení, sběr a zpracování

monitorovacích ukazatelů. Prvním krokem při hodnocení je analýza ex-ante hodnocení, která přinese informace o potenciálních dopadech, na které je třeba se dále zaměřit a zjišťovat, zda a jak se projeví. Dále je třeba z monitorovacího systému pro monitorování komercializace poznatků VaV získat informace o naplňování monitorovacích ukazatelů relevantních hodnocenému poznatku. Tato data mohou být následně zpracována s využitím základních deskriptivních statistických metod.

Formulování dopadů a výběr indikátorů pro hodnocení.

Na základě analýzy ex-ante hodnocení a zhodnocení vývoje hodnot relevantních monitorovacích ukazatelů jsou formulovány přímé a nepřímé dopady, které jsou analyzovány v dalších krocích.

Získání informací o hodnotách ukazatelů pro hodnocení

a jejich zpracování. Ke každému přímému a nepřímému dopadu jsou stanoveny kvantifikovatelné hodnotící indikátory (viz příloha č. 17). Informace o jejich hodnotách jsou získány např. z účetnictví instituce, monitorovacího systému nebo přímo od věcně příslušných pracovníků instituce, v jejichž gesci je daná problematika. Podobně jako v případě monitorovacích ukazatelů jsou získaná data zpracována s využitím základních deskriptivních statistických metod.

Provedení doplňujícího kvalitativního šetření.

Pokud se při zpracování hodnot ukazatelů pro hodnocení zjistily případné nejasnosti, které není možné jednoznačně interpretovat, nebo povaha dopadů neumožňuje jejich jednoznačné zhodnocení na základě indikátorů, je vhodné provést doplňující kvalitativní šetření.

Analýza získaných informací o hodnotách ukazatelů

a vyhodnocení informací z kvalitativního šetření. Nejdůležitější část hodnocení představuje analýza informací získaných ze zpracování hodnotících ukazatelů a kvalitativního šetření. Na základě těchto informací jsou vyhodnoceny jednotlivé dopady.

Formulování závěrů a vypracování hodnotící zprávy.

Na základě provedeného hodnocení dopadů jsou formulovány závěry. Vhodné je, pokud jsou závěry zasazeny do širšího kontextu vývoje instituce, pokud obsahují informace o vzájemných vazbách přímých a nepřímých dopadů a současně přinášejí pohled, jakým směrem se budou dopady dále vyvíjet v blízké budoucnosti.

16.4 Ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Ex-post hodnocení dopadů komercializace jednotlivých poznatků na sociální a hospodářský rozvoj regionů by se mělo realizovat až po určité době, po které se tyto mohou dostavit. V případě některých poznatků může být tato doba velmi krátká (např. v případě poznatků, které vedou k sezónním změnám výrobků), u některých poznatků se však může jednat o velmi dlouhé časové období (např. v případě změn v legislativě).

Postup hodnocení dopadů na sociální a hospodářský vývoj regionů může být následující:

Zjištění potřeby pro realizaci hodnocení. Hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků na sociální a hospodářský vývoj regionů není pro vysoké školy a veřejné výzkumné instituce zcela nezbytné. Hodnocení sice přináší užitečné informace o tom, jak se poznatek projeví v rozvoji regionu, přináší určitou zpětnou vazbu k zaměření aktivit VaV a k zaměření studijních oborů, ale to však neznamená, že je třeba hodnocení provádět. Je třeba zmínit, že hodnocení dopadů na sociální a ekonomický rozvoj je časově, personálně a finančně náročné. Proto by mělo být prováděno jen v případě, že jej management instituce potřebuje pro své strategické rozhodování.

Formulování cílů a základních otázek pro hodnocení. Před započítím hodnocení by měly být formulovány cíle hodnocení a základní otázky. Cíle a otázky pro hodnocení by měly být snadno hodnotitelé a být výsledkem konsenzu pracovníků instituce zapojených do procesu komercializace.

Výběr a sestavení hodnotitelského týmu. Vzhledem k tomu, že hospodářský a sociální rozvoj regionů představují velice komplexní téma, je vhodné, aby byl hodnotitelský tým tvořen minimálně 2 experty – expertem na sociální vývoj a expertem na ekonomický vývoj. Expert na sociální vývoj je odborník v oblasti sociálního vývoje regionu (např. sociolog, sociální geograf apod.). Zabývá se hodnocením vývoje společnosti v regionu a dopady komercializace na něj. Expert na ekonomický vývoj je odborníkem na ekonomický vývoj regionu (např. ekonom, ekonomický geograf) a zabývá se hodnocením dopadů komercializace na vývoj regionální ekonomiky. Hodnotitelský tým může být opět sestaven jen z interních expertů či mohou být přizváni externí experti s odborným zázemím, kterým daná instituce nedisponuje (v případě některých veřejných výzkumných institucí se může jednat o experty na sociální a hospodářský rozvoj regionů). Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný

za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experty vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Konkretizace všech otázek pro hodnocení. Hodnotitelský tým by si spolu s pracovníky instituce zapojených do procesu komercializace měl konkretizovat cíle hodnocení a hodnotící otázky a případně doplnit nové otázky, které považuje za důležité.

Analýza zprávy z ex-ante hodnocení, sběr a zpracování monitorovacích ukazatelů. Analýza zprávy z ex-ante hodnocení přináší informace o potenciálních dopadech, na které je třeba se dále zaměřit a zjišťovat, zda a jak se projeví. Další aktivitou je získání informací o naplňování monitorovacích ukazatelů relevantních hodnocenému poznatku. Tato data mohou být následně zpracována s využitím základních deskriptivních statistických metod.

Identifikace dopadů. Expertní tým na základě informací o komercializovaném poznatku, zprávě z ex-ante hodnocení a případně ex-post hodnocení dopadů na vývoj aktivit instituce identifikuje relevantní přímé a nepřímé dopady, které bude dále zkoumat.

Výběr metod pro hodnocení a výběr hodnotících indikátorů. Pro zhodnocení identifikovaných dopadů hodnotitelský tým určí vhodnou metodu (kvantitativní) a vybere vhodné indikátory pro jejich hodnocení (může vybírat z příkladů indikátorů u vedených v příloze č. 17), případně doplní další odpovídající charakteru poznatku.

Získání informací o hodnotách ukazatelů pro hodnocení a jejich zpracování. Informace o hodnotách ukazatelů pro hodnocení jsou získány např. z účetnictví instituce, monitorovacího systému, od subjektu aplikační sféry využívajícího komercializovaný poznatek, od Českého statistického úřadu, městského úřadu, krajského úřadu apod. Data jsou dále zpracována s využitím základních deskriptivních statistických metod. Pro hledání vzájemných souvislostí mezi dopady je možné využít vícerozměrné statistické metody.

Provedení doplňujícího kvalitativního šetření. Kvalitativní šetření může být provedeno, aby se odhalily případné souvislosti mezi dopady, které nejsou zřejmé při provádění pouze kvantitativního hodnocení, a pro zlepšení interpretace dopadů.

Analýza získaných informací o hodnotách ukazatelů a vyhodnocení informací z kvalitativního šetření. V tomto kroku hodnocení jsou analyzovány informace získané ze zpracování hodnotících ukazatelů a kvalitativního šetření. Na základě těchto informací jsou vyhodnoceny jednotlivé dopady.

Formulování závěrů a vypracování hodnotící zprávy.

Závěry z hodnocení je vhodné vztáhnout k celkovému sociálnímu a ekonomickému rozvoji regionů a uvést, zda komercializace poznatku napomáhá odstranění hlavních rozvojových nedostatků a bariér.

16.5 Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Hodnotí se celkové dopady komercializace duševního vlastnictví v určitém časovém období, přičemž se nerozlišují dopady jednotlivých projektů (hodnotí se dopady všech projektů v daném časovém období).

Takovým obdobím může být např. rok (hodnotí se dopady komercializace, které nastaly v průběhu daného kalendářního roku). Vhodnějším obdobím však je delší perioda, která umožní i hodnocení nepřímých dopadů (jako vhodné období může být období 3-5 let, kdy je již možné hodnotit hloubku dopadů a jejich vzájemnou provázanost.

Postup hodnocení celkových dopadů komercializace na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí může být shrnut do následujících kroků:

Zjištění potřeby pro realizaci hodnocení. Prvním krokem při hodnocení dopadů by mělo být zjištění potřeby (poptávky) po vlastním hodnocení. Přestože současná legislativa vysokým školám ani veřejným výzkumným institucím neukládá povinnost hodnotit dopady komercializace duševního vlastnictví na své aktivity a současně je hodnocení časově, personálně a finančně náročnou aktivitou, mělo by být v zájmu managementu těchto institucí nechat si zhodnotit dopady komercializace, aby znal skutečné přínosy, mohl identifikovat obory, pracoviště týmy, které vytvářejí komercializovatelné poznatky, a mohl následně činit strategická rozhodnutí. Kromě získání informací pro strategické rozhodování mohou být výsledky hodnocení dopadů využity jako zajímavý nástroj při vyjednávání s orgány místní a regionální správy i s ministerstvy o zaměření svých aktivit VaV, studijních programů apod. a v neposlední řadě při vyjednávání o financování vysokých škol a veřejných výzkumných institucí.

Formulování cílů a základních otázek pro hodnocení. Cíle a základní otázky pro hodnocení by měly být stanoveny na základě konsenzu managementu instituce a pracovníků zapojených do procesu komercializace. Vhodnou platformou pro formulování cílů a otázek může být rada pro komercializaci.

Výběr a sestavení hodnotitelského týmu. Hodnotitelský tým může být sestaven z interních nebo externích expertů. Jejich zapojení závisí na formulaci cíle a otázek (co se při hodnocení zjišťuje). Dále může být rozhodnutí o zapojení externích expertů ovlivněno tím, zda instituce disponuje příslušnými experty. Hodnotitelský tým by měl být složen z minimálně 2 expertů – ekonomického experta (expert na financování vysokých škol a veřejných výzkumných institucí, ekonomické dopady apod.) a experta pro aktivity VaV. V souvislosti s dalšími aktivitami instituce může být tým doplněn o další experty pro hodnocení např. mezinárodní spolupráce, činnosti účelových zařízení, sportovních aktivit apod. Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experty vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Konkretizace všech otázek pro hodnocení. Hodnotitelský tým spolu s managementem instituce a pracovníky zapojenými do procesu komercializace (radou pro komercializaci) konkretizuje stanovené otázky pro hodnocení a případně navrhne další, které jsou relevantní cíli hodnocení.

Analýza zprávy z ex-ante hodnocení, sběr a zpracování monitorovacích ukazatelů. Analýza zprávy z ex-ante hodnocení přináší informace o potenciálních dopadech, na které je třeba se dále zaměřit a zjišťovat, zda a jak se projevily. Další aktivitou je získání informací o naplňování monitorovacích ukazatelů relevantních hodnocenému poznatku. Tato data mohou být následně zpracována s využitím základních deskriptivních statistických metod.

Identifikace přímých a nepřímých dopadů. Dopady jsou identifikovány podle aktivit, které instituce realizuje. Při identifikaci dopadů by hodnotitelský tým měl stanovit jejich potenciální významnost v závislosti na významu jednotlivých aktivit instituce.

Výběr metod pro hodnocení a výběr hodnotících indikátorů. Jednotlivým dopadům jsou následně přiřazeny indikátory pro hodnocení (hodnotitelé mohou vycházet z příkladu indikátorů uvedených v příloze č. 17). Podle povahy jednotlivých indikátorů a podle povahy informací získaných z hodnocení dopadů komercializace konkrétních projektů a informací z monitorování komercializace hodnotitelský tým vybere vhodné metody pro hodnocení. V návaznosti na cíle a otázky a charakter informací se může jednat o jednoduché deskriptivní či vícerozměrné statistické metody.

Získání informací o hodnotách ukazatelů pro hodnocení a jejich zpracování. Tyto informace získá hodnotitelský tým z monitorovacího systému pro komercializaci, účetnictví instituce, od pracovníků instituce zodpovídajících za jednotlivé oblasti na instituci (vedoucí kateder, laboratoří, prorektorů, tajemník univerzity, děkani, proděkani, kvestor apod.) apod. Následně jsou informace seříděny a zpracovány s využitím statistických metod.

Provedení doplňujícího kvalitativního šetření. Pokud není možné dopady zhodnotit pouze na základě kvantifikovatelných indikátorů či je třeba si upřesnit informace pro interpretaci vývoje indikátorů a vazeb mezi nimi, je možné provést doplňující kvalitativní šetření.

Analýza získaných informací o hodnotách ukazatelů a vyhodnocení informací z kvalitativního šetření. Získané informace jsou vyhodnoceny a následně je charakterizována hloubka (rozsah) dopadů a vzájemné vztahy mezi nimi.

Formulování závěrů a vypracování hodnotící zprávy. V závěru by být uvedeny nejvýznamnější dopady, jejich kvantifikace a nastíněn budoucí vývoj aktivit instituce pod vlivem komercializace.

16.6 Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Hodnocení celkových dopadů komercializace duševního vlastnictví na sociální a hospodářský vývoj regionů se provádí za všechny komercializované poznatky současně (projekty komercializace) po určité době, po které se dopady mohou projevit. Při stanovování doby, po které se provede hodnocení dopadů je třeba pamatovat na to, že doba od uskutečnění komercializace po dosažení skutečných dopadů v regionu může být relativně dlouhá. **Vhodným obdobím pro hodnocení může být 5 let od uskutečnění komercializace.**

Postup hodnocení celkových dopadů komercializace na sociální a hospodářský rozvoj regionů může být shrnut do následujících kroků:

Zjištění potřeby pro realizaci hodnocení. Podobně jako v případě hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků na sociální a hospodářský vývoj regionů je i v tomto případě vzhledem k časové, personální a finanční náročnosti nutno podotknout, že hodnocení by mělo být prováděno pouze za předpokladu, že je velký zájem o jeho vypracování a je zřejmé, že výsledky budou využity pro strategické rozhodování managementu instituce i pro rozhodování místní a regionální správy.

Formulování cílů a základních otázek pro hodnocení. Cíle a základní otázka pro hodnocení by měly být formulovány po vzájemné diskusi a dosažení konsenzu managementu instituce, rady pro komercializaci a případně zástupců subjektů místní a regionální správy.

Výběr a sestavení hodnotitelského týmu. Hospodářský a sociální rozvoj regionů je velice širokou a vzájemně podmíněnou problematikou. Proto je vhodné, aby v hodnotitelském týmu byly zastoupeny specializované profese. Do hodnotitelského týmu by měli být zapojeni nejméně 2 experti - expert na sociální vývoj a expert na ekonomický vývoj. Odborné zázemí experta na sociální vývoj by mělo spočívat v sociálních vědách (např. v sociologii, sociální geografii). Expert na ekonomický vývoj je odborníkem na ekonomický vývoj regionu (např. ekonom, ekonomický geograf) a zabývá se hodnocením dopadů komercializace na vývoj regionální ekonomiky. Hodnotitelský tým může být opět sestaven jen z interních expertů či mohou být přizváni externí experti s odborným zázemím, kterým daná instituce nedisponuje (v případě některých veřejných výzkumných institucí se může jednat o experty na sociální a hospodářský rozvoj regionů). Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experty vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Konkretizace všech otázek pro hodnocení. Dalším krokem při hodnocení je konkretizace otázek při hodnocení, kdy si hodnotitelský tým spolu s tvůrci cílů a otázek pro hodnocení vyjasní otázky a navrhne další možné otázky.

Analýza zpráv z ex-ante a ex post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků VaV, sběr a zpracování monitorovacích ukazatelů. Analýza zpráv z hodnocení dopadů konkrétních poznatků přináší informace o možných dopadech na sociální a ekonomický rozvoj regionů, na které je třeba se dále zaměřit a zjišťovat, zda a jak se projeví. Další aktivitou je získání informací o naplňování monitorovacích ukazatelů relevantních hodnocenému poznatku. Tato data mohou být následně zpracována s využitím základních deskriptivních statistických metod.

Identifikace přímých a nepřímých dopadů. S využitím zpráv z ex-ante a ex-post hodnocení dopadů komercializace konkrétních poznatků, hodnocení dopadů komercializace jako celku na aktivity instituce, z informací získaných z monitorování a z analýzy rozvojových dokumentů regionu hodnotitelský tým identifikuje dopady, které bude dále sledovat.

Výběr metod pro hodnocení a výběr hodnotících indikátorů.

Výběr vhodných metod úzce souvisí se zaměřením hodnocení, účelem a jeho cíli. Hodnotitelská skupina navrhne možné metody pro hodnocení dopadů a vybere vhodné indikátory pro jejich hodnocení. Pro jejich výběr může využít příklady indikátorů uvedených v příloze č. 17.

Získání informací o hodnotách ukazatelů pro hodnocení a jejich zpracování.

Informace o hodnotách monitorovacích ukazatelů získá hodnotitelský tým z monitorovacího systému pro komercializaci, z ČSÚ, od jednotlivých pracovníků instituce apod.

Provedení doplňujícího kvalitativního šetření. Doplňující kvalitativní šetření se provádí proto, aby bylo možné charakterizovat dopady, které není možné zhodnotit s využitím kvantifikovatelných indikátorů, a pro zjištění podpůrných informací pro interpretaci hodnot indikátorů a vazeb mezi nimi.

Analýza získaných informací o hodnotách ukazatelů a vyhodnocení informací z kvalitativního šetření. Tento krok hodnocení je stěžejní částí, v které jsou charakterizovány dopady komercializace s využitím informací získaných v předchozích krocích.

Formulování závěrů a vypracování hodnotící zprávy.

V závěrečné zprávě by měla být shrnuta hlavní zjištění. Zároveň by tato měla být zobecněna měly být nastíněny perspektivy vývoje regionu v nejbližších letech.

Formulování dopadů a výběr indikátorů pro hodnocení.

Hodnotitelský tým na základě znalosti procesu komercializace zformuluje možné dopady, zvolí vhodnou metodiku pro hodnocení a vybere indikátory pro hodnocení navržených dopadů (příklady indikátorů přináší příloha č. 17).

Získání informací o hodnotách ukazatelů pro hodnocení a jejich zpracování. Informace o hodnotách indikátorů pro hodnocení jsou získány z centra transferu technologií. Indikátory jsou dále zpracovány s využitím základních deskriptivních statistických metod.

Provedení doplňujícího kvalitativního šetření. Doplňující kvalitativní šetření je možné provést, aby se zjistili informace, které jsou důležité pro hodnocení, ale není možné je zjistit z hodnot indikátorů pro hodnocení.

Analýza získaných informací o hodnotách ukazatelů a vyhodnocení informací z kvalitativního šetření. Nejdůležitější část hodnocení představuje analýza informací získaných ze zpracování hodnotících ukazatelů a kvalitativního šetření. Na základě těchto informací jsou vyhodnoceny jednotlivé dopady.

Formulování závěrů a vypracování hodnotící zprávy. Na základě provedeného hodnocení dopadů jsou formulovány závěry.

16.7 Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace

Hodnocení dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace se může realizovat každým rokem, přičemž hodnotí, jak se systém komercializace proměnil pod vlivem realizace aktivit komercializace.

Průběh hodnocení může být shrnut do následujících kroků:

Výběr a sestavení hodnotitelského týmu. Hodnocení by měli provádět interní experti, kteří jsou dobře seznámeni s průběhem procesu komercializace na instituci. Je vhodné, aby tito experti nebyli pracovníky centra transferu technologií, aby se eliminovala případná zaujatost a zajistila nestrannost hodnocení. Výběr hodnotitelů by měl odpovídat pravidlům pro výběrová řízení, měli by ho tedy provádět alespoň dva pracovníci, např. pracovník centra transferu technologií zodpovědný za hodnocení dopadů a vedoucí pracovník centra transferu technologií. Experti vybírají z interní databáze, do níž se experti sami registrují.

Příloha č. 17

Indikátory pro hodnocení dopadů

Dopady komercializace duševního vlastnictví na aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na sociální a ekonomický rozvoj regionů jsou hodnoceny převážně kvantitativně s využitím indikátorů pro hodnocení (dopadů). Pro jednotlivé aktivity vysokých škol a veřejných výzkumných institucí byly definovány možné dopady, které na tyto aktivity mohou nastat v souvislosti s komercializací duševního vlastnictví. K těmto dopadům byly stanoveny kvantifikovatelné indikátory pro jejich hodnocení. Pouze u některých dopadů nebylo vzhledem k jejich specifčnosti možné stanovit indikátory, proto je třeba je zhodnotit kvalitativně s využitím např. dotazníkových šetření rozhovorů apod.

Pro zjištění hodnoty indikátorů pro hodnocení dopadů lze v některých případech využít hodnoty monitorovacích ukazatelů. Nicméně indikátory pro hodnocení a monitorovací indikátory nejsou totožné, protože oba mají odlišné využití a tedy i vypovídací hodnotu. Zatímco monitorovací indikátory slouží ke sledování průběhu procesu komercializace, indikátory pro hodnocení dopadů zohledňují širší souvislosti procesu komercializace a využívají se pro zjišťování a analýzu dopadů komercializace.

Následující přehled indikátorů pro hodnocení dopadů nepředstavuje jejich vyčerpávající výčet. Jedná se pouze o příklady indikátorů, které může výzkumná instituce využít při hodnocení dopadů, přičemž může dle svých specifických aktivit doplnit mnohé další indikátory. **Žlutě jsou zvýrazněny hlavní indikátory, které se vztahují k hlavním dopadům, proto by měly být sledovány především.**

17.1 Indikátory pro hodnocení dopadů komercializace na aktivity vysokých škol

Tab. č. 49: Indikátory pro hodnocení přímých dopadů komercializace na aktivity vysokých škol

Dopad	Indikátor pro hodnocení dopadu	Měrná jednotka	Zdroj informací pro hodnocení
Dopady na vědeckou a výzkumnou činnost			
Zajištění finančních zdrojů pocházejících z aplikačního sektoru	Objem (výše) finančních prostředků získaných komercializací a využitých pro realizaci aktivit VaV	Kč	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
	Percentuální podíl prostředků získaných komercializací a využitých pro realizaci aktivit VaV na celkových prostředcích na VaV aktivity instituce	%	Vysoká škola
Zajištění prostředků pro rozvoj vybavení pracoviště VaV	Objem (výše) finančních prostředků získaných komercializací a využitých pro rozvoj vybavení pracoviště VaV	Kč	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Zvýšení platů výzkumníků	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých jako mzdové prostředky pro výzkumníky	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
	Percentuální zvýšení platů výzkumníků o prostředky získané komercializací	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Zvýšení počtu výzkumníků	Nárůst počtu výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou	Nárůst počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou	počet	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
	Percentuální nárůst počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou	%	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Zvýšení počtu doktorandů zapojených do VaV činností pracoviště	Nárůst počtu doktorandů díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, oddělení doktorského studia
	Percentuální nárůst počtu doktorandů díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, oddělené doktorského studia
Zvýšení počtu mladých výzkumníků (do 35 let)	Nárůst počtu mladých výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu mladých výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení

Zvýšení počtu výzkumníků ze zahraničí	Nárůst počtu výzkumníků ze zahraničí díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu výzkumníků ze zahraničí díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV (stáže v rámci horizontální mobility)	Nárůst počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu výsledků VaV s komerčním potenciálem.	Nárůst počtu výsledků VaV s komerčním potenciálem	počet	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
	Percentuální nárůst počtu výsledků VaV s komerčním potenciálem	%	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Zvýšení počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelstvími	Nárůst počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelstvími	počet	Vysoká škola, informační systém výsledků VaV
	Percentuální nárůst počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelstvími	%	Vysoká škola, informační systém výsledků VaV
Zvýšení počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech	Nárůst počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech	počet	Vysoká škola, informační systém výsledků VaV
	Percentuální nárůst počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech	%	Vysoká škola, informační systém výsledků VaV
Dopady na inovační činnost			
Navázání dlouhodobé spolupráce s podniky na inovačních aktivitách	Počet projektů společného výzkumu	počet	Vysoká škola, oddělení pro vědu a výzkum, monitorovací systém pro komercializaci
Budování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	Počet vybudovaných podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	počet	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Zvýšení počtu přednášek a seminářů pro pracovníky z aplikačního sektoru	Nárůst počtu přednášek a seminářů pro pracovníky z aplikačního sektoru	počet	Vysoká škola, CTT
	Percentuální nárůst počtu přednášek a seminářů pro pracovníky z aplikačního sektoru	%	Vysoká škola, CTT
Vytvoření kursů dalšího profesního vzdělávání pro pracovníky z aplikačního sektoru	Počet kursů dalšího profesního vzdělávání pro pracovníky z aplikačního sektoru	počet	Vysoká škola, CTT
Rozvoj služeb transferu technologií	Počet specialistů pracoviště transferu technologií	počet	Vysoká škola, CTT
	Počet uskutečněných projektů komercializace	počet	Vysoká škola, CTT

	Dotazníkové šetření sledující škálu a rozsah nabízených služeb		Vysoká škola, CTT
Dopady na uměleckou tvorbu			
Stabilizace personálního složení pracoviště	Snížení míry fluktuace (počet odcházejících zaměstnanců vůči celkovému počtu zaměstnanců) pracovníků	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu doktorandů zapojených do umělecké činnosti pracoviště	Nárůst počtu doktorandů zapojených do umělecké činnosti díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, oddělení doktorského studia
	Percentuální nárůst počtu doktorandů zapojených do umělecké činnosti díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, oddělení doktorského studia
Zvýšení počtu mladých umělců (do 35 let)	Nárůst počtu mladých umělců díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu mladých umělců díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu umělců	Nárůst počtu umělců díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu umělců díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zlepšení vybavení pracovišť špičkovým vybavením	Objem (výše) finančních prostředků získaných komercializací a využitých pro rozvoj vybavení pracoviště špičkovým vybavením	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Dopady na realizaci akreditovaných studijních oborů			
Zajištění finančních prostředků ke zkvalitnění stávajících studijních programů	Objem (výše) finančních prostředků získaných komercializací a využitých pro zkvalitnění stávajících studijních programů (např. nákup nového vybavení, studijních materiálů apod.)	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Zvýšení platů pedagogických pracovníků	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých jako mzdové prostředky pro pedagogické pracovníky	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
	Percentuální zvýšení platů pedagogických pracovníků o prostředky získané komercializací	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Zkvalitnění vybavení laboratoří pro studenty	Objem finančních prostředků využitých pro stavební úpravy, nákup nového nábytku, audiovizuální a jiné techniky	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
	Počet kusů nového nábytku, audiovizuální a jiné techniky	typ a kus	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Vytváření nových studijních oborů navázaných na požadavky aplikační sféry	Počet nových studijních oborů odpovídajících potřebám aplikační sféry	počet	Vysoká škola, studijní oddělení
Možnost řešení diplomových a disertačních prací podle požadavků aplikační sféry	Počet diplomových a disertačních prací navržených aplikační sférou	počet	Vysoká škola, studijní oddělení, monitorovací systém pro komercializaci

Zajištění finančních prostředků k tvorbě nových studijních oborů	Objem (výše) finančních prostředků získaných komercializací a využitých k tvorbě nových studijních programů (např. nákup nového vybavení, studijních materiálů apod., mzdy pracovníků připravujících program apod.)	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Zkvalitnění vybavení poslucháren	Objem finanční prostředků využitých pro stavební úpravy, nákup nového nábytku, audiovizuální a jiné techniky	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
	Počet kusů nového nábytku, audiovizuální a jiné techniky	Typ a kus	Vysoká škola, inventarizace majetku
Stabilizace personálního složení pracoviště	Snížení míry fluktuace (počet odcházejících zaměstnanců vůči celkovému počtu zaměstnanců) pracovníků	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu mladých pedagogických pracovníků (do 35 let)	Nárůst počtu mladých pedagogických pracovníků díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu mladých pedagogických pracovníků díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu pedagogických pracovníků	Nárůst počtu pedagogických pracovníků díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu pedagogických pracovníků díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení počtu hostujících přednášejících z podnikové sféry (stáže v rámci horizontální mobility)	Nárůst počtu hostujících přednášejících z podnikové sféry díky prostředkům získaných komercializací	počet	Vysoká škola, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu hostujících přednášejících z podnikové sféry díky prostředkům získaných komercializací	%	Vysoká škola, personální oddělení
Možnost stáží studentů na podnicích	Počet stáží studentů v podnicích	počet	Vysoká škola, studijní oddělení
Dopady na výzkumnou infrastrukturu			
Vytvoření společného pracoviště s podniky (aplikační sférou)	Počet společných pracovišť vytvořených s podniky	počet	Vysoká škola, oddělení pro výzkum a vývoj
Vybavení laboratoří (pracovišť) špičkovým vybavením	Objem finanční prostředků využitých pro nákup špičkového vybavení	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
	Počet kusů a typ nového vybavení	Typ a kus	Vysoká škola, inventarizace majetku
Zvýšení využití stávajícího vybavení	Počet hodin týdně, měsíčně, ročně, po který bylo využíváno stávající vybavení	Počet hodin	Vysoká škola, jednotlivá pracoviště VaV
Budování nových pracovišť VaV	Počet nově vytvořených pracovišť VaV	počet	Vysoká škola, oddělení pro výzkum a vývoj

Dopady na rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců vysokých škol			
Neformální učení se díky spolupráci na společných projektech VaV	Počet výzkumníků (pracovníků VaV) zapojených do společných projektů VaV	počet	Vysoká škola, oddělení pro výzkum a vývoj
	Hodnocení přínosů spolupráce v oblasti zjištění nových znalostí od aplikační sféry (dotazníkové šetření)	Dotazníkové šetření	Vysoká škola
Vytváření a realizace kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance institucí	Počet kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance vysokých škol	počet	Vysoká škola, oddělení rozvoje lidských zdrojů
Dopady na vedlejší aktivity vysokých škol			
Dopady na podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky			
Zajištění prostředků pro vybudování a provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých pro vybudování a provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Vybudování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	Počet vybudovaných podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	počet	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Umístění začínající firmy v podnikatelském inkubátoru	Počet začínajících firem (nově založení firmy a firmy s historií 1, 2 a 3 roky) umístěných v podnikatelském inkubátoru	počet	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Umístění firmy ve vědeckotechnickém parku	Počet firem lokalizovaných ve vědeckotechnickém parku	počet	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Vybudování pracoviště firemního VaV ve vědeckotechnickém parku	Počet firemních pracovišť VaV lokalizovaných ve vědeckotechnickém parku	počet	Vysoká škola, monitorovací systém pro komercializaci
Dopady na pořádání kulturních a sportovních akcí			
Zajištění finančních zdrojů (v rámci přerozdělovacího mechanismu vysoké školy) pro pořádání kulturních a sportovních akcí	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých pro pořádání kulturních a sportovních akcí	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
	Počet uspořádaných kulturních a sportovních akcí	počet	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Dopad na provoz kolejí, menz a ostatních účelových zařízení			
Zajištění finančních prostředků pro provoz	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých pro provoz	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Zajištění finančních prostředků rozvoji (zkvalitňování) kolejí a menz	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých pro rozvoj kolejí a menz (stavební úpravy, nákup nábytku, nákup vybavení kuchyní apod.)	Kč	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy

Dopady na další aktivity vysokých škol			
Dopady na spolupráci státní správy, samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou			
Zvýšení zapojení instituce do tvorby a projednávání politik, strategií a programů	Počet politik, strategií a programů, do jejichž přípravy se zapojili experti z vysokých škol (počet přípravných panelů)	počet	Vysoká škola, experti vysokých škol
Vzájemná prezentace vysokých škol a institucí veřejné správy na seminářích, konferencích, výstavách a veletrzích	Počet seminářů, konferencí, výstav a veletrhů na nichž partneři prezentovali vysokou školu a naopak	počet	Vysoká škola, jednotlivá pracoviště vysoké školy, CTT, instituce veřejné správy
Dopady na mezinárodní spolupráci			
Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako projektový partner	Počet mezinárodních projektů VaV, do nichž se vysoká škola zapojila jako projektový partner	počet	Vysoká škola, oddělení pro výzkum a vývoj
	Percentuální zvýšení počtu mezinárodních projektů VaV, do nichž se vysoká škola zapojila jako projektový partner v daném časovém období	%	Vysoká škola, oddělení pro výzkum a vývoj
Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako vedoucí partner	Počet mezinárodních projektů VaV, do nichž se vysoká škola zapojila jako vedoucí partner	počet	Vysoká škola, oddělení pro výzkum a vývoj
Zvýšení zapojení do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod.	Počet mezinárodních asociací, organizací, panelů apod., do nichž se zapojili experti z vysoké školy	počet	Vysoká škola, jednotliví experti

Tab. č. 50: Indikátory pro hodnocení nepřímých dopadů na aktivity vysokých škol

Dopad	Indikátor pro hodnocení dopadu	Měrná jednotka	Zdroj informací pro hodnocení
Dopady na vědeckou a výzkumnou činnost			
Snížení závislosti na veřejných zdrojích financování VaV	Percentuální poměr soukromých zdrojů na financování aktivit VaV k veřejným zdrojům financování VaV (institucionální a účelové financování)	%	Vysoká škola, účetnictví vysoké školy
Celkové zvýšení počtu výzkumníků (pracovníků VaV v instituci)	Celkový počet nově vytvořených pracovních míst pro výzkumníky	počet	Vysoká škola, personální oddělení
Snížení průměrného věku výzkumníka (docenta, profesora)	Průměrný věk výzkumníka (docenta, profesora)	roky	Vysoká škola, personální oddělení
Zvýšení citovanosti výsledků VaV (článků, monografií)	Zvýšení citačního indexu výsledků VaV a výzkumníků	Citační index	Vysoká škola, oddělení pro výzkum a vývoj, jednotliví pracovníci
Dopady na inovační činnost			
Zvýšení informovanosti a povědomí aplikační sféry o výsledcích VaV	Dotazníkové šetření zjišťující povědomí aplikační sféry o výsledcích VaV	Dotazníkové šetření	Vysoká škola, CTT
Dopady na uměleckou tvorbu			
Zvýšení kvality umělecké tvorby	Dotazníkové šetření mezi uživateli hodnotící zvýšení kvality	Dotazníkové šetření	Vysoká škola, jednotlivá pracoviště
Dopady na realizaci akreditovaných studijních oborů			
Zvýšení poptávky studentů po studijních oborech (převis počtu uchazečů oproti počtu přijímaných)	Percentuální převis počtu uchazečů o studium v jednotlivých studijních oborech oproti počtu přijímaných	%	Vysoká škola, studijní oddělení
Zvýšení poptávky subjektů aplikační sféry po absolventech jednotlivých studijních oborů	Počet nabídek práce subjektů aplikační sféry vysokým školám	počet	Vysoká škola, CTT
Dopady na vedlejší aktivity vysokých škol			
Dopady na podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky			
Zvýšení zájmu firem o lokalizaci svých aktivit ve vědeckotechnických parcích	Počet žádostí o umístění ve vědeckotechnických parcích	počet	Vysoká škola, CTT, provozovatel vědeckotechnického parku
Dopady na pořádání kulturních a sportovních akcí			
Zvýšení spokojenosti studentů a zaměstnanců s nabídkou kulturních a sportovních aktivit	Dotazníkové šetření hodnotící spokojenost	Dotazníkové šetření	Vysoká škola, pořadatel akce
Dopady na provoz kolejí a menz a ostatních účelových zařízení			
Zvýšení spokojenosti studentů a zaměstnanců s kvalitou služeb účelových zařízení	Dotazníkové šetření hodnotící spokojenost	Dotazníkové šetření	Vysoká škola, provozovatel účelových zařízení

17.2 Indikátory pro hodnocení dopadů komercializace na aktivity veřejných výzkumných institucí

Tab. č. 51: Indikátory pro hodnocení přímých dopadů komercializace na aktivity veřejných výzkumných institucí

Dopad	Indikátor pro hodnocení dopadu	Měrná jednotka	Zdroj informací pro hodnocení
Dopad na výzkumné aktivity			
Zajištění finančních zdrojů pocházejících z aplikačního sektoru	Objem (výše) finančních prostředků získaných komercializací a využitých pro realizaci aktivit VaV	Kč	Institute, účetnictví instituce
Zvýšení platů výzkumníků	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých jako mzdové prostředky pro výzkumníky	Kč	Institute, účetnictví instituce
	Percentuální zvýšení platů výzkumníků o prostředky získané komercializací	Kč	Institute, účetnictví instituce
Zvýšení počtu výzkumníků	Nárůst počtu výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	počet	Institute, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	%	Institute, personální oddělení
Zvýšení počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou	Nárůst počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou	počet	Institute, CTT
	Percentuální nárůst počtu výsledků VaV využitých aplikační sférou	%	Institute, CTT
Zvýšení výdajů na VaV pocházejících z aplikačního sektoru	Percentuální podíl prostředků získaných komercializací a využitých pro realizaci aktivit VaV na celkových prostředcích na VaV aktivity instituce	%	Institute, účetnictví instituce
Zvýšení objemu prostředků na rozvoj instituce jako celku	Objem (výše) finančních prostředků získaných komercializací a využitých pro rozvoj instituce jako celku (např. rekonstrukce, výstavba nových budov apod.)	Kč	Institute, účetnictví instituce
Zvýšení počtu doktorandů zapojených do VaV činností pracoviště	Nárůst počtu doktorandů díky prostředkům získaných komercializací	počet	Institute, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu doktorandů díky prostředkům získaných komercializací	%	Institute, personální oddělení
Zvýšení počtu mladých výzkumníků (do 35 let)	Nárůst počtu mladých výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	počet	Institute, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu mladých výzkumníků díky prostředkům získaných komercializací	%	Institute, personální oddělení

Zvýšení počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV (stáže v rámci horizontální mobility)	Nárůst počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV díky prostředkům získaných komercializací	počet	Instituce, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu hostujících výzkumníků z podnikového VaV díky prostředkům získaných komercializací	%	Instituce, personální oddělení
Zvýšení počtu hostujících zahraničních výzkumníků	Nárůst počtu výzkumníků ze zahraničí díky prostředkům získaných komercializací	počet	Instituce, personální oddělení
	Percentuální nárůst počtu výzkumníků ze zahraničí díky prostředkům získaných komercializací	%	Instituce, personální oddělení
Zvýšení počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelstvími	Nárůst počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelstvími	počet	Instituce, informační systém výsledků VaV
	Percentuální nárůst počtu monografií vydávaných prestižními zahraničními vydavatelstvími	%	Instituce, informační systém výsledků VaV
Zvýšení počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech	Nárůst počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech	počet	Instituce, informační systém výsledků VaV
	Percentuální nárůst počtu článků v anglicky psaných impaktovaných časopisech	%	Instituce, informační systém výsledků VaV
Dopady na realizaci doktorských studijních programů			
Zvýšení počtu doktorandů z ČR	Počet doktorandů z ČR	počet	Instituce, personální oddělení
Vytvoření nových studijních oborů odpovídajících potřebám aplikační sféry	Počet nově vytvořených studijních oborů odpovídajících potřebám aplikační sféry	počet	Instituce, tajemník pro doktorské studium
Zapojení doktorandů do projektů řešených ve spolupráci s aplikační sférou	Počet doktorandů zapojených do projektů řešených ve spolupráci s aplikační sférou	počet	Instituce, tajemník pro doktorské studium
Zvýšení počtu doktorandů ze zahraničí	Počet doktorandů ze zahraničí	počet	Instituce, personální oddělení
Zvýšení podílu konzultantů pocházejících z aplikační sféry	Počet konzultantů pocházejících z aplikační sféry (podíl konzultantů z aplikační sféry k počtu konzultantů z domácí instituce)	počet	Instituce, tajemník pro doktorské studium
Možnost stáží doktorandů v podnicích	Počet stáží doktorandů v podnicích	počet	Instituce, tajemník pro doktorské studium, personální oddělení
Zapojení doktorandů do podnikového VaV	Počet doktorandů zapojených do podnikového VaV	počet	Instituce, tajemník pro doktorské studium
Dopady na výzkumnou infrastrukturu			
Vytvoření společného pracoviště s podniky (aplikační sférou)	Počet společných pracovišť vytvořených s podniky	počet	Instituce, vědecký tajemník
Vybavení laboratoří (pracovišť) špičkovým vybavením	Objem finanční prostředků využitých pro nákup špičkového vybavení	Kč	Instituce, účetnictví instituce
	Počet kusů a typ nového vybavení	Typ a kus	Instituce, inventarizace majetku

Zvýšení využití stávajícího vybavení	Počet hodin týdně, měsíčně, ročně, po který bylo využívání stávajícího vybavení	Počet hodin	Instituce, jednotlivá pracoviště
Budování nových pracovišť VaV	Počet nově vytvořených pracovišť VaV	počet	Instituce, vědecký tajemník
Dopady na rozvoj lidských zdrojů zaměstnanců			
Neformální učení se díky spolupráci na společných projektech VaV	Počet výzkumníků (pracovníků VaV) zapojených do společných projektů VaV	počet	Instituce, vědecký tajemník
	Hodnocení přínosů spolupráce v oblasti zjištění nových znalostí od aplikační sféry (dotazníkové šetření)	Dotazníkové šetření	Instituce, vědecký tajemník
Vytváření a realizace kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance institucí	Počet kursů celoživotního vzdělávání pro zaměstnance institucí	počet	Instituce, pracovník pro rozvoj lidských zdrojů
Dopady na vedlejší aktivity veřejných výzkumných institucí			
Dopady na provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků			
Zajištění prostředků pro vybudování a provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	Výše finančních prostředků získaných z komercializace využitých pro vybudování a provoz podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	Kč	Instituce, účetnictví instituce
Vybudování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	Počet vybudovaných podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	počet	Instituce, CTT
Vybudování podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků ve spolupráci se subjektem aplikační sféry	Počet vybudovaných podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků ve spolupráci se subjektem aplikační sféry	počet	Instituce, CTT
Umístění začínající firmy v podnikatelském inkubátoru	Počet začínajících firem (nově založení firmy a firmy s historií 1, 2 a 3 roky) umístěných v podnikatelském inkubátoru	počet	Instituce, monitorovací systém komercializace
Umístění firmy ve vědeckotechnickém parku	Počet firem lokalizovaných ve vědeckotechnickém parku	počet	Instituce, monitorovací systém komercializace
Vybudování pracoviště firemního VaV ve vědeckotechnickém parku	Počet firemních pracovišť VaV lokalizovaných ve vědeckotechnickém parku	počet	Instituce, monitorovací systém komercializace, CTT
Dopady na další aktivity veřejných výzkumných institucí			
Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy, s podnikovou a kulturní sférou			
Zvýšení zapojení instituce do tvorby a projednávání politik, strategií a programů	Počet politik, strategií a programů, do jejichž přípravy se zapojili experti z výzkumných institucí (počet přípravných panelů)	počet	Instituce, jednotliví experti
Vzájemná prezentace veřejných výzkumných institucí a institucí veřejné správy na seminářích, konferencích, výstavách a veletrzích	Počet seminářů, konferencí, výstav a veletrhů na nichž partneři prezentovali výzkumnou instituci a naopak	počet	Instituce, CTT, instituce veřejné správy

Dopady na mezinárodní spolupráci			
Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako projektový partner	Počet mezinárodních projektů VaV, do nichž se instituce zapojila jako projektový partner	počet	Instituce, vědecký tajemník
	Percentuální zvýšení počtu mezinárodních projektů VaV, do nichž se instituce zapojila jako projektový partner v daném časovém období	%	Instituce, vědecký tajemník
Zvýšení zapojení do mezinárodních projektů VaV jako vedoucí partner	Počet mezinárodních projektů VaV, do nichž se instituce zapojila jako vedoucí partner	počet	Instituce, vědecký tajemník
Zvýšení zapojení do mezinárodních asociací, organizací, panelů apod.	Počet mezinárodních asociací, organizací, panelů apod., do nichž se zapojili experti z instituce	počet	Instituce, jednotliví experti, vědecký tajemník

Tab. č. 52: Indikátory pro hodnocení nepřímých dopadů komercializace na aktivity veřejných výzkumných institucí

Dopad	Indikátor pro hodnocení dopadu	Měrná jednotka	Zdroj informací pro hodnocení
Dopad na výzkumné aktivity			
Snížení závislosti na veřejných zdrojích financování VaV	Percentuální poměr soukromých zdrojů na financování aktivit VaV k veřejným zdrojům financování VaV (institucionální a účelové financování)	%	Instituce, účetnictví instituce
Celkové zvýšení počtu výzkumníků (pracovníků VaV v instituci)	Celkový počet nově vytvořených pracovních míst pro výzkumníky	počet	Instituce, personální oddělení
Snižování průměrného věku výzkumníka (vědeckého pracovníka, vedoucího vědeckého pracovníka)	Průměrný věk výzkumníka (vědeckého pracovníka, vedoucího vědeckého pracovníka)	roky	Instituce, personální oddělení
Zvýšení citovanosti výsledků VaV (článků, monografií)	Zvýšení citačního indexu výsledků VaV a výzkumníků	Citační index	Instituce, vědecký tajemník
Dopad na realizaci doktorských studijních programů			
Zvýšení atraktivity doktorských studijních programů pro studenty z ČR	Poměr mezi počtem zájemců o studium doktorského programu oproti počtu přijatých	%	Instituce, pracovník pro doktorské studium
Zvýšení atraktivity doktorských studijních programů pro studenty ze zahraničí	Poměr mezi počtem zahraničních zájemců o studium doktorského programu oproti počtu přijatých	%	Instituce, pracovník pro doktorské studium
Zvýšení zájmu subjektů aplikační sféry (zvýšení poptávky) po absolventech doktorského studia	Počet nabídek práce subjektů aplikační sféry absolventům doktorského studia	počet	Instituce, pracovník pro doktorské studium
Dopady na vedlejší aktivity vysokých škol			
Dopady na podnikatelské inkubátory a vědeckotechnické parky			
Zvýšení zájmu firem o lokalizaci svých aktivit ve vědeckotechnických parcích	Počet žádostí o umístění ve vědeckotechnických parcích	počet	Instituce, CTT

17.3 Indikátory pro hodnocení dopadů
komercializace duševního vlastnictví na systém
komercializace

Tab. č. 53: Indikátory pro hodnocení přímých dopadů komercializace duševního vlastnictví na systém komercializace vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Metodika VI
Hodnocení výsledků a dopadů

Dopad	Indikátor pro hodnocení dopadu	Měrná jednotka	Zdroj informací pro hodnocení
Zvýšení finančních prostředků CTT získaných z komercializace	Objem finančních prostředků CTT získaný z komercializace	Kč a % nárůst	CTT
Zvýšení prostředků ve fondu pro komercializaci o prostředky získané komercializací	Objem finančních prostředků získaných z komercializace a použitý pro navýšení prostředků ve fondu pro komercializaci	Kč a % nárůst	CTT
Zvýšení počtu pracovníků CTT	Počet pracovníků CTT	Počet a % nárůst	CTT
Rozšíření spektra poskytovaných služeb o dosud nenabízené	Počet nových služeb transferu technologií	počet	CTT
Nápojení do mezinárodních sítí transferu technologií	Počet mezinárodních sítí transferu technologií, do kterých je zapojeno CTT	počet	CTT
Zvýšení podílu skutečně komercializovaných poznatků k celkovému počtu poznatků s identifikovaným komerčním potenciálem	Podíl skutečně komercializovaných poznatků na celkovém počtu poznatků s komerčním potenciálem	počet	CTT
Zvýšení počtu externích expertů	Počet externích expertů zapojených do procesu komercializace	Počet a % nárůst	CTT
Zvýšení povědomí výzkumníků o problematice komerčně využitelných poznatků a transferu technologií (pořádání školení)	Počet účastníků školení zaměřených na problematiku komercializace	počet	CTT
Zvýšení kvalifikace pracovníků CTT	Průměrný počet kursů, kterých se zúčastnil pracovník CTT	počet	CTT
Zkrácení doby pro posouzení komerčního potenciálu poznatku	Doba pro posouzení komerčního potenciálu poznatku	hodiny	CTT
Zkrácení doby pro administraci ohlášení výsledku CTT	Doba pro administraci ohlášení výsledku CTT	hodiny	CTT
Zjednodušení žádosti ohlášení výsledku CTT	Doba věnovaná vyplnění formuláře ohlašujícího výsledek centru transferu technologií	hodiny	CTT
Rozšíření spektra poskytovaných služeb – zajištění s využitím externích expertů	Počet nových služeb transferu technologií zajišťovaných externími experty	počet	CTT

Rozšíření spektra poskytovaných služeb – zajištění s využitím interních expertů	Počet nových služeb transferu technologií zajišťovaných interními experty	počet	CTT
Rozšíření mezinárodní spolupráce se zahraničními CTT	Počet zahraničních CTT s kterými je navázána spolupráce	počet	CTT
Rozvoj účasti na mezinárodních technologických burzách a konferencích v oblasti transferu technologií	Počet mezinárodních technologických burz a konferencí, kterých se zúčastnili pracovníci CTT	počet	CTT

174 Indikátory pro hodnocení dopadů
komercializace na sociální a hospodářský rozvoj
regionů

Tab. č. 54: Indikátory pro hodnocení přímých dopadů komercializace na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Dopad	Indikátor pro hodnocení dopadu	Měrná jednotka	Zdroj informací pro hodnocení
Dopady na aktivity výzkumu a vývoje			
Zvýšení přenosu poznatků mezi výzkumnou a aplikační sférou (zvýšení přenosu poznatků komerční sféře a veřejné správě)	Počet projektů komercializace v daném časovém období (resp. procentuální nárůst počtu projektů komercializace)	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zakládání inovační infrastruktury (podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků) veřejnými výzkumnými institucemi a vysokými školami ve spolupráci s podnikovou sférou	Počet vybudovaných podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení výdajů na VaV, které získávají veřejné výzkumné instituce a vysoké školy z podnikové sféry	Výše finančních prostředků na VaV, které získávají vysoké školy a veřejné výzkumné instituce z podnikové sféry	Kč	Účetnictví vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
	Procentuální nárůst finančních prostředků na VaV, které získávají vysoké školy a veřejné výzkumné instituce z podnikové sféry	%	Účetnictví vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zakládání společných pracovišť VaV podniků, veřejných výzkumných institucí a vysokých škol	Počet založených společných pracovišť VaV podniků, veřejných výzkumných institucí a vysokých škol	počet	Oddělení pro výzkum a vývoj, CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení výdajů na VaV podnikové sféry (BERD)	Výše podnikových výdajů na VaV podniků zapojených do komercializace	Kč	Podniky zapojené do komercializace (účetnictví podniků)
	Procentuální zvýšení podnikových výdajů na VaV podniků zapojených do komercializace	%	Podniky zapojené do komercializace (účetnictví podniků)
Zvýšení počtu výzkumníků v podnikové sféře	Počet výzkumníků v podnicích zapojených do komercializace	počet	Podniky zapojené do komercializace
	Procentuální zvýšení počtu výzkumníků v podnicích zapojených do komercializace	%	Podniky zapojené do komercializace
Zvýšení počtu podniků provádějících vlastní VaV	Počet podniků provádějících vlastní VaV	počet	ČSÚ - Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
	Procentuální zvýšení počtu podniků provádějících vlastní VaV	%	ČSÚ - Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)

Lokalizace podnikových pracovišť VaV (domácí podniky a zahraniční investoři)	Počet nově lokalizovaných podnikových pracovišť VaV domácích a zahraničních podniků spolupracujících s VŠ a veřejnými výzkumnými institucemi	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Vytvoření klastrů a technologických platforem (případně jiných forem spolupráce)	Počet vytvořených klastrů a technologických platforem	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení počtu podniků nakupujících poznatky VaV	Počet podniků nakupujících poznatky VaV	počet	ČSÚ - Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
	Percentuální zvýšení počtu podniků provádějících vlastní VaV	%	ČSÚ - Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Zvýšení počtu patentů podávaných soukromým sektorem	Počet patentů podaných podniky spolupracujícími s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	počet	Podniky zapojené do komercializace
Zvýšení počtu výzkumníků ve vládním sektoru (zvýšení počtu pracovníků ve VaV)	Počet nově vytvořených pracovních míst ve VaV (výzkumníků) vzniklých díky komercializaci	počet	Personální oddělení vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení počtu patentů podávaných institucemi vládního VaV	Počet patentů podaných vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi s přímou vazbou na komercializaci	počet	Informační systém výsledků VaV vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Dopady na podnikání v regionu			
Zvýšení počtu inovujících podniků	Počet inovujících podniků, které začaly inovovat díky komercializaci	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení přidané hodnoty firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Výše přidané hodnoty firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Kč	Podniky zapojené do komercializace
Zvýšení exportní výkonnosti (exportu) firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Výše hodnoty exportu firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Kč	Podniky zapojené do komercializace
Zvýšení počtu podniků zavádějících technické inovace	Počet podniků, které zavedly technickou inovaci díky komercializaci	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení počtu podniků zavádějících netechnické inovace	Počet podniků, které zavedly netechnickou inovaci díky komercializaci	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení obrátu firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Výše obrátu firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Kč	Podniky zapojené do komercializace
Zvýšení počtu nově založených firem (zvýšení počtu spin-off firem)	Počet nově založených firem využívajících komercializované poznatky	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení počtu rychle rostoucích firem (gazely)	Počet rychle rostoucích firem využívajících komercializované poznatky	počet	CTT vysokých škol a veřejných výzkumných institucí

Dopady na zaměstnanost a nezaměstnanost			
Snížení míry nezaměstnanosti absolventů vysokých škol	Pokles míry nezaměstnanosti absolventů vysokých škol v daném časovém období	Procentní bod	Statistika úřadů práce
Vytvořená nová pracovní místa v podnicích spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Počet nově vytvořených pracovních míst v podnicích spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	počet	Podniky zapojené do komercializace
Vytvořená nová pracovní místa pro vysokoškoláky v podnicích spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Počet nově vytvořených pracovních míst pro vysokoškoláky v podnicích spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	počet	Podniky zapojené do komercializace
Vytvořená nová pracovní místa na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích	Počet nově vytvořených pracovních míst na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích vytvořených v důsledku komercializace	počet	Personální oddělení vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Vytvořená nová pracovní místa pro výzkumníky na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích	Počet nově vytvořených pracovních míst pro výzkumníky na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích vytvořených v důsledku komercializace	počet	Personální oddělení vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Dopady na kvalitu lidských zdrojů			
Zvýšení počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu	Počet absolventů vysokých škol, kteří zůstávají v regionu	počet	Studijní oddělení vysokých škol
Zvýšení počtu osob účastnících se celoživotního vzdělávání	Počet účastníků kurzů celoživotního vzdělávání pořádaných vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	počet	Pracovníci pro rozvoj lidských zdrojů vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení počtu osob pracujících v technických a přírodovědných oborech	Počet absolventů přírodovědných a technických oborů, kteří zůstávají v regionu	počet	Studijní oddělení vysokých škol
Dopady na kvalitu života			
Zvýšení mezd pracovníků institucí VaV	Percentuální nárůst mezd pracovníků institucí VaV díky prostředkům z komercializace	%	Účetnictví vysokých škol a veřejných výzkumných institucí
Zvýšení mezd pracovníků firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	Percentuální nárůst mezd pracovníků firem spolupracujících s vysokými školami a veřejnými výzkumnými institucemi	%	Podniky zapojené do komercializace
Přijetí nových regulací (vyhlášky, zákony, standardy apod.)	Počet nových regulací na místní, regionální a národní úrovni využívajících poznatky VaV	počet	Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce, informační systém pro komercializaci
Přijetí rozvojových strategií (strategické plány, koncepce)	Počet nových rozvojových strategií na místní, regionální a národní úrovni využívajících poznatky VaV	počet	Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce, informační systém pro komercializaci
Vytvoření podpůrných programů (např. v oblasti VaV, školství, zdravotnictví, sociální péče apod.)	Počet nových podpůrných programů na místní, regionální a národní úrovni využívajících poznatky VaV	počet	Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce, informační systém pro komercializaci

Dopady na vzdělávání			
Zvýšení počtu vysokoškolských studentů	Počet vysokoškolských studentů	počet	Studijní oddělení vysokých škol
Zvýšení počtu studentů doktorského studia	Počet studentů doktorského studia	počet	Oddělení pro doktorské studium na vysokých školách
Vytvoření nových učebnic vycházejících z nových vědeckých poznatků	Počet nových učebnic vycházejících z nových vědeckých poznatků	počet	Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce, původci poznatku – autoři učebnic
Vytvoření a zavedení nových pomůcek vycházejících z nových vědeckých poznatků	Počet vytvořených a zavedených nových pomůcek vycházejících z nových vědeckých poznatků	počet	Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce, původci poznatku – autoři pomůcek
Vytvoření metodických pokynů pro učitele	Počet metodických příruček pro učitele vycházejících z moderních poznatků VaV	počet	Vysoké školy a veřejné výzkumné instituce, původci poznatku, autoři metodik
Pořádání kurzů celoživotního vzdělávání pro učitele	Počet kurzů celoživotního vzdělávání pro učitele základních, středních a vysokých škol	počet	Pracovník rozvoje lidských zdrojů na vysokých školách a veřejných výzkumných institucích
Rozšíření spektra studijních oborů	Počet nových studijních oborů	počet	Studijní oddělení vysokých škol

Tab. č. 55: Indikátory pro hodnocení nepřímých dopadů komercializace na sociální a hospodářský rozvoj regionů

Dopad	Indikátor pro hodnocení dopadu	Měrná jednotka	Zdroj informací pro hodnocení
Dopady na aktivity výzkumu a vývoje			
Rozvoj inovační infrastruktury regionu (zvýšení významu inovační infrastruktury regionu v rámci ČR, zvýšení podílu regionu na inovační struktuře ČR – hodnocení podle počtu zařízení v regionu na počtu zařízení v ČR, dále podle podílu plochy, inkubovaných podniků)	Podíl počtu podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků regionu na celkovém počtu těchto zařízení v ČR	%	SVTP
	Podíl plochy podnikatelských inkubátorů a vědeckotechnických parků v regionu na velikosti plochy těchto zařízení v ČR	%	SVTP
Celkové zvýšení podílu regionu na celkových výdajích (v rámci ČR) VaV, které veřejné výzkumné instituce a vysoké školy získávají z komerční sféry	Podíl regionu na celkových výdajích na VaV, které veřejné výzkumné instituce a vysoké školy získávají z komerční sféry	%	ČSÚ – Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Celkové zvýšení podílu regionu na výdajích VaV podnikové sféry (BERD) v rámci ČR (zlepšení pozice regionu v rámci podnikových výdajů na VaV)	Podíl regionu na výdajích VaV podnikové sféry	%	ČSÚ – Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Celkové zvýšení podílu výzkumníků v podnikové sféře v regionu v rámci ČR	Podíl výzkumníků v podnikové sféře regionu na počtu výzkumníků v podnikové sféře v ČR	%	ČSÚ – Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Rozvoj klastrů a technologických platforem v regionu	Podíl počtu klastrů v regionu na celkovém počtu klastrů v ČR	%	Národní klastrová asociace
Celkové zvýšení podílu podniků provádějících vlastní VaV v rámci ČR	Podíl podniků provádějících vlastní VaV v regionu na počtu podniků ČR provádějících vlastní VaV	%	ČSÚ – Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Celkové zvýšení podílu podniků nakupujících poznatky VaV na počtu podniků ČR nakupujících poznatky VaV	Podíl podniků regionu nakupujících poznatky VaV na počtu podniků ČR nakupujících poznatky VaV	%	ČSÚ – Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Zvýšení patentové aktivity podniků v regionu – celkové zvýšení počtu patentů podávaných soukromým sektorem v regionu na počtu patentů soukromého sektoru v ČR	Podíl počtu patentů podaných podniky z regionu na počtu patentů podaných podniky v ČR	%	ÚPV
Zvýšení zaměstnanosti ve VaV – celkové zvýšení podílu výzkumníků ve vládním sektoru (zvýšení počtu pracovníků ve VaV) v regionu v rámci ČR	Podíl počtu výzkumníků ve vládním sektoru v regionu na celkovém počtu výzkumníků vládního sektoru v ČR	%	ČSÚ – Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Celkové zvýšení výdajů vládního sektoru na VaV v regionu v rámci ČR (tj. zvýšení institucionálního a účelového financování)	Podíl výdajů vládního sektoru VaV v regionu na celkové výši výdajů na VaV vládního sektoru	%	ČSÚ – Ukazatele výzkumu a vývoje (VTR 5-01)
Celkové zvýšení podílu patentů podávaných institucemi vládního VaV v regionu v rámci ČR	Podíl patentů podávaných institucemi vládního sektoru VaV v regionu na počtu patentů podaných institucemi vládního sektoru v ČR	%	ÚPV

Dopady na podnikání v regionu			
Celkové zvýšení podílu inovujících podniků v regionu	Zvýšení podílu inovujících podniků v regionu na celkovém počtu podniků v regionu	%	ČSÚ – šetření o inovacích
Celkové zvýšení přidané hodnoty vytvářené podniky v regionu	Zvýšení přidané hodnoty vytvářené podniky v regionu	%	ČSÚ – regionální účty
Celkové zvýšení podílu přidané hodnoty vytvářené podniky v regionu na přidané hodnotě ČR	Zvýšení podílu přidané hodnoty vytvářené podniky v regionu na celkové přidané hodnotě vytvářené v ČR	%	ČSÚ – regionální účty
Celkové zvýšení hodnoty exportu firem v regionu	Zvýšení hodnoty exportu firem v regionu	%	ČSÚ – zahraniční obchod
Celkové zvýšení hodnoty exportu firem v regionu na hodnotě exportu ČR	Zvýšení podílu hodnoty exportu firem v regionu na celkové hodnotě exportu v ČR	%	ČSÚ – zahraniční obchod
Lokalizace nových investorů v regionu	Počet nových investorů v regionu	počet	ČSÚ – registr ekonomických subjektů
Celkové zvýšení podílu inovujících podniků v regionu v rámci ČR	Zvýšení podílu inovujících podniků v regionu na celkovém počtu inovujících podniků v ČR	%	ČSÚ – šetření o inovacích
Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících technické inovace v regionu	Zvýšení podílu podniků zavádějících technické inovace v regionu na celkovém počtu podniků v regionu	%	ČSÚ – šetření o inovacích
Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících technické inovace v regionu v rámci ČR	Zvýšení podílu podniků zavádějících technické inovace v regionu na celkovém počtu podniků zavádějících technické inovace v ČR	%	ČSÚ – šetření o inovacích
Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících netechnické inovace v regionu	Zvýšení podílu podniků zavádějících netechnické inovace v regionu na celkovém počtu podniků v regionu	%	ČSÚ – šetření o inovacích
Celkové zvýšení podílu podniků zavádějících netechnické inovace v regionu v rámci ČR	Zvýšení podílu podniků zavádějících netechnické inovace v regionu na celkovém počtu podniků zavádějících technické inovace v ČR	%	ČSÚ – šetření o inovacích
Celkové zvýšení obrátu firem v regionu	Zvýšení obrátu firem v regionu v daném časovém období	%	ČSÚ
Celkové zvýšení počtu rychle rostoucích firem (gazely) na počtu firem v regionu	Zvýšení celkového počtu rychle rostoucích firem v regionu	%	ČSÚ
Celkové zvýšení počtu rychle rostoucích firem v regionu na počtu rychle rostoucích firem v ČR	Zvýšení podílu počtu rychle rostoucích firem v regionu na počtu rychle rostoucích firem v ČR	%	ČSÚ
Celkové zvýšení počtu podniků v regionu	Zvýšení počtu podniků v regionu	počet a %	ČSÚ – registr ekonomických subjektů

Dopady na zaměstnanost a nezaměstnanost			
Celkové snížení míry nezaměstnanosti v regionu	Pokles nezaměstnanosti a míry nezaměstnanosti v regionu	% a procentní body	Statistika úřadů práce
Celkový počet nově vytvořených pracovních míst v regionu	Počet nově vytvořených pracovních míst v regionu	počet	Statistika úřadů práce
Celkový počet nově vytvořených pracovních míst v komerční sféře	Počet nově vytvořených pracovních míst v podnikové sféře	počet	Statistika úřadů práce
Celkový počet nově vytvořených pracovních míst ve VaV	Počet nově vytvořených pracovních míst ve VaV	počet	Statistika úřadů práce
Dopady na kvalitu lidských zdrojů			
Celkové zvýšení počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu na počtu obyvatel regionu	Zvýšení podílu počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel na celkovém počtu obyvatel v regionu	počet	ČSÚ - výběrové šetření pracovních sil
Celkové zvýšení počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu na celkovém počtu osob s vysokoškolským vzděláním v ČR	Zvýšení podílu počtu osob s vysokoškolským vzděláním v regionu na celkovém počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel ČR	počet	ČSÚ - výběrové šetření pracovních sil
Celkové zvýšení podílu osob pracujících v technických a přírodovědných oborech	Zvýšení podílu osob pracujících v technických a přírodovědných oborech na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel v regionu	počet	ČSÚ - výběrové šetření pracovních sil
Dopady na kvalitu života			
Zvýšení průměrné mzdy v regionu	Zvýšení průměrné mzdy v regionu	Kč	ČSÚ - práce a sociální statistiky
Zvýšení průměrné mzdy pracovníků VaV	Zvýšení průměrné mzdy pracovníků VaV	Kč	ČSÚ - strukturální statistika mezd zaměstnanců
Zvýšení počtu přistěhovaných osob s vysokoškolským vzděláním	Zvýšení počtu přistěhovaných osob s vysokoškolským vzděláním	počet	ČSÚ - pohyby obyvatelstva, informační systém evidence obyvatel
Snížení nemocnosti	Pokles průměrné délky pracovní neschopnosti	den	ČSÚ - pracovní neschopnost pro nemoc a úraz
Zkrácení doby hospitalizace	Pokles průměrné délky hospitalizace	den	ČSÚ - pracovní neschopnost pro nemoc a úraz
Zvýšení střední délky života (naděje dožití)	Zvýšení naděje dožití	rok	ČSÚ - demografická statistika
Zvýšení počtu přistěhovaných do regionu	Zvýšení počtu přistěhovaných do regionu	počet	ČSÚ - pohyby obyvatelstva, informační systém evidence obyvatel
Snížení množství emisí	Pokles produkce emisí	%	MŽP - CENIA
Snížení energetické náročnosti výroby	Pokles energetické náročnosti výroby firem v regionu	%	MŽP - CENIA
Snížení energetické náročnosti bydlení	Pokles energetické náročnosti bydlení v regionu	%	MŽP - CENIA
Snížení produkce odpadů ve výrobě	Pokles produkce odpadů ve výrobě	%	MŽP - CENIA
Snížení produkce odpadů domácností	Pokles produkce odpadů domácností	%	MŽP - CENIA

Snížení produkce prachu	Snížení produkce prachu	%	MŽP - CENIA
Zvýšení spokojenosti obyvatel a podnikatelů s fungováním veřejné správy (na základě dotazníkového šetření)	Zvýšení spokojenosti obyvatel a podnikatelů s fungováním veřejné správy (na základě dotazníkového šetření)		Dotazníkové šetření
Dopady na vzdělávání			
Zlepšení umístění vysokých škol v mezinárodním hodnocení vysokých škol	Umístění vysokých škol z regionu v mezinárodním hodnocení vysokých škol	umístění	Centrum pro studium vysokého školství, European University Association
Zvýšení míry úspěšnosti přijímání žáků na gymnázia	Podíl přijatých studentů na gymnázia oproti zájemcům o studium (počtu přihlášených)	%	MŠMT, Ústav pro informace ve vzdělávání
Zlepšení umístění středních škol regionu podle výsledků státních maturit	Pořadí středních škol podle výsledků státních maturit	umístění	MŠMT, Ústav pro informace ve vzdělávání
Zvýšení počtu pedagogů z vyspělých zahraničních zemí	Zvýšení počtu pedagogů z vyspělých zahraničních zemí	počet a %	MŠMT, Ústav pro informace ve vzdělávání
Zvýšení počtu studentů z vyspělých zahraničních zemí (případně z Číny)	Zvýšení počtu studentů z vyspělých zahraničních zemí	počet a %	MŠMT, Ústav pro informace ve vzdělávání
Dopady na hospodářství regionu			
Zvýšení daňové výtěžnosti právnických osob (podniků) v regionu	Zvýšení daňové výtěžnosti právnických osob (podniků) v regionu	Kč a %	Finanční úřad (Ministerstvo financí)
Zvýšení příjmů rozpočtu kraje	Zvýšení příjmů rozpočtu kraje	Kč a %	Krajský úřad
Zvýšení příjmů rozpočtů obcí	Zvýšení příjmů rozpočtů obcí	Kč a %	Obecní úřady
Zvýšení daňové výtěžnosti živnostníků v regionu	Zvýšení daňové výtěžnosti živnostníků v regionu	Kč a %	Finanční úřad (Ministerstvo financí)
Zvýšení daňové výtěžnosti obyvatel (zaměstnanců) v regionu	Zvýšení daňové výtěžnosti obyvatel (zaměstnanců) v regionu	Kč a %	Finanční úřad (Ministerstvo financí)
Změna odvětvové struktury hospodářství	Změna podílu jednotlivých odvětví v odvětvové struktuře zaměstnanosti a hrubé přidané hodnoty	%	ČSÚ, regionální účty
Změna vlastnické struktury hospodářství	Změna vlastnické struktury hospodářství (např. domácí podniky, zahraniční podniky)	%	ČSÚ, registr ekonomických subjektů
Změna velikostní struktury ekonomických subjektů (podniků)	Změna velikostní struktury podniků	%	ČSÚ, registr ekonomických subjektů

Hlavní cíle projektu EF-TRANS

Zlepšení spolupráce vědecko-výzkumných institucí a vysokých škol s aplikační sférou.

Uspornění komercializace výsledků výzkumu a vývoje a jejich zavedení do praxe.

Lepší využití a právní ochrana duševního vlastnictví.

Motivace pracovníků vysokých škol a výzkumných institucí a poskytnutí návodů, jak v procesu komercializace postupovat.

Klíčové aktivity projektu

Aktivita 1 - Zpracování analytických studií a podkladů

Aktivita 2 - Tvorba metodik

Aktivita 3 - Vzdělávání

Aktivita 4 - EF-TRANS síť

Aktivita 5 - Diseminace projektu a jeho výsledků

Doba trvání projektu

srpen 2009-prosinec 2012

Projektový tým EF-TRANS

Pavel Komárek (hlavní odborný garant), Václav Lukeš, Zdeněk Molcar, Aleš Vlč, Pavel Vykydal, Martin Podařil, Kamila Gabrielová, Milan Rosůlek, Martina Veselá, Míla Ťoupková, Petra Jedličková, Naďa Nevěřilová

Tým expertů

Karel Aim, Petr Bílek, Otakar Fojt, Rudolf Haňka, Miroslav Janeček, Jiří Perner, René Samek, Pavel Šmejkal, Tereza Šamanová, Olga Švestková

Síť EF-TRANS

Jan Černý, Martin Dittrich, Jana Drašarová, Pavel Habarta, Jiří Herinek, Tereza Chrástová, Aleš Klicnar, Radim Kocourek, Petr Konečný, Tomáš Lysenko-Chvíla, Nikolas Mucha, Miroslav Neulinger, Lucie Podrápská, Iveta Pospíšilová, Denisa Škopová, Dagmar Vávrová, Monika Vejchodová, Radek Žilka

Efektivní transfer znalostí

EF TRANS

Metodika VI – Hodnocení výsledků a dopadů

Vydal projekt Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití (EF-TRANS) v roce 2012 v nákladu 500 ks.

První vydání.

Vydává: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha 1

Odbor projektů reforem MŠMT

EF-TRANS - Individuální projekt národní v oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje

www.reformy-msmt.cz

Distribuce: vlastní

Grafické zpracování: Barbora Páníková

Tisk: Nakladatelství TAURIS

Tento materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

ISBN 978-80-87601-07-5

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ